

רשומות

קובץ התקנות

25 באפריל 2013

7240

ט"ו באייר התשע"ג

עמוד

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013 968

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות).

התשע"ג-2013

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 לזכויות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19סו לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

1. בתקנות אלה –

הגדרות

“אירוע” – הרצאה, כנס, עצרת, משחק או מפגן ספורט, טקס או כל אירוע אחר הנערך בפני קהל בלתי מסוים, בתשלום או שלא בתשלום, ושאינו שירות הדרכה או הכשרה, כהגדרתו בסימן י"ג בפרק ה' או שירות ספורט או פנאי כהגדרתו בסימן י"ט בפרק ה';

“אירוע רב-פעמי” – אירוע הנערך בפני קהל ושתוכנו מוצג באופן זהה לא פחות מ-15 פעמים, ארבע מהן לפחות בחודש אחד, כגון סרט או הצגה;

“אמצעי עזר ושירותי עזר” – כמשמעותם בסעיף 19א לחוק וכן כל אמצעים נלווים אשר אינם חלק מן השירותים הניתנים בשגרה בשירות הציבורי ואשר נועדו להבטיח, לקדם או לשפר נגישות לשירות;

“אמצעי תקשורת תומכת וחלופית” – אמצעי עזר אשר מאפשר תקשורת עם אדם עם מוגבלות בדיבור או בכתיבה; האמצעי יכול שיכלול לוחות או מחשבים שבהם מסרים בתמונות, איורים, סמלים, אותיות, מילים או משפטים קצרים;

“אתר” – מקום ציבורי שהוא אתר, כהגדרתו בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008² (להלן – תקנות נגישות לאתר);

“דפוס נגיש” – הדפסה אשר מתקיימים בה כל אלה:

(1) האותיות הן אותיות דפוס;

(2) הגופן מסוג פשוט (כגון אריאל), מעובה, וגודלו בין 16 לבין 22 נקודות;

(3) בטופס שמקבל השירות נדרש להוסיף בו מידע, מצוי רווח הולם להוספת המידע כאמור;

(4) הנייר אינו מבריק ואין בו קישוטי רקע;

(5) ככל שניתן, גוון האותיות והספרות יהיה נוגד את הרקע באופן המאפשר לקרוא אותן בביזור;

“החייב” – החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות;

“הקראה” – קריאה בקול, על ידי אדם, של טקסט כתוב או מודפס;

“חייית שירות” – חיה אשר אולפה באופן פרטני לבצע משימות בעבור אדם עם מוגבלות, כגון: כלב נחייה, כלב סימון (hearing dog) שאולף להתריע על השמעת צלילים

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 252; התשס"ד, עמ' 483; התשס"ו, עמ' 280.

² ק"ת התשס"ח, עמ' 1407.

לאנשים עם מוגבלות שמיעה, כלב שאולף לסייע לאנשים בספקטרום האוטיסטי או חיה אחרת אשר אולפה לספק הגנה אישית או לבצע פעולות חילוץ של אנשים עם מוגבלות או לבצע פעולות סיוע יומיומיות בעבורם;

"יום התחילה" – יום תחילתן של תקנות אלה לפי תקנה 108;

"יחידת אכסון", "יחידת אכסון מיוחדת" – כהגדרתן בתקנות נגישות למקום ציבורי חדש;

"כפפה אינסטרומנטלית" – כפפה שמודפסות עליה אותיות הא"ב, ספרות וסמלים, המאפשרת תקשורת באמצעות מגע;

"מגדלת אלקטרונית" (טלוויזיה במעגל סגור – CCTV) – מכשיר אלקטרוני, המגדיל טקסט ותמונות לפחות פי 20, תוך אפשרות לשינוי גופן, צבע, דמות ורקע, ניגודיות, רמת האור ואלמנטים נוספים, לפי צורכי המשתמש;

"מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" – כמשמעותו בסעיף 19 מא לחוק;

"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותו בסעיף 19 מא לחוק;

"מושב מותאם" – מושב שמתקיימות בו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במושבים מותאמים (2.10.2) במקומות המתנה;

"מקום ציבורי שאינו בניין" – מקום ציבורי שיוגדר בתקנות נגישות למקום שאינו בניין;

"מקומות ישיבה מיוחדים" – כהגדרתם בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במקומות מיוחדים המיועדים לישיבה בכיסאות גלגלים (2.8.2);

"מערכת להגברת שמע אישית אלחוטית" – מערכת אלחוטית המורכבת ממיקרופון-משרד וממקלט אישי (כגון אוזניות, לולאת השראה צווארית) המשדרת את דברי הדובר ישירות לאוזני השומע עם או בלי אזורי שמיעה אישיים (כגון מכשיר שמיעה או שתל קובליארי);

"מערכת עזר לשמיעה" (Assistive Listening System) – כמשמעותה בת"י 1918 חלק 4, כגון:

(1) מערכת אור תת-אדום;

(2) מערכת FM;

(3) לולאת השראה;

"מקום ציבורי", "מקום ציבורי קיים" – כהגדרתם בסעיף 119 לחוק;

"מקום ציבורי חדש" – מקום ציבורי כמפורט בתוספת הראשונה לחוק, אשר אינו מקום ציבורי קיים;

"מקום ציבורי סגור" – מקום ציבורי הנמצא בתוך בניין, כולו או רובו;

"מקום ציבורי פתוח" – מקום ציבורי הנמצא מחוץ לבניין, כולו או רובו, כגון אמפיתאטרון או מגרש ספורט;

"מתן שירות ציבורי" – העמדה לשימוש הציבור כולו או חלק בלתי מסוים ממנו של מוצרים, שירותים או מיתקנים;

"נטל כבד מדי" – כמשמעותו בסעיף 19(א)ג(2) לחוק;

"סמלול" – ייצוג גרפי פשוט וברור של מידע הנמסר לכלל הציבור;

"ספר אלקטרוני" – קובץ מדיה דיגיטלי שהוא שווה ערך לספר מודפס רגיל וניתן לקוראו באמצעות מחשב או מיתקן אחר;

"ספר מוקלט" – הקלטה של אדם המקריא טקסט מספר; ההקלטה יכול שתהיה על גבי כל מדיה המתאימה לטכנולוגיות הנפוצות באותה עת והמאפשרת את השמעת ההקלטה;

"ספרייה" – ספרייה ציבורית כהגדרתה בחוק הספריות הציבוריות, התשל"ה-1975³, וכל ספרייה אחרת הפתוחה לשימוש ציבורי בלתי מסוים, למעט ספרייה של מוסד על-תיכוני, כהגדרתו בסעיף 19 כוז בחוק;

"עמדת מודיעין", "עמדת שירות", "עמדת שירות סגורה" ו"עמדת שירות פתוחה" – כהגדרתן בת"י 1918 חלק 3.2;

"פישוט לשוני" – התאמת מידע כך שתוכנו יהיה ברור ומבנהו הלשוני פשוט, ואשר מתקיימים בו, ככל האפשר, כל אלה:

- (1) המידע מכיל את עיקרי הדברים בלבד;
- (2) המידע מועבר לפי רצף ברור ומסודר, כגון: סדר פעולות כרונולוגי, או תנאים ותוצאותיהם האפשריות;
- (3) המשפטים קצרים ופשוטים תחבירית;
- (4) שימוש מרבי באוצר מילים יומיומי ושכיח; שימוש מועט ככל האפשר בעגה מקצועית, מילים בשפות זרות שאינן בשימוש יומיומי, וניבים; נעשה שימוש במילים או במונחים כאמור, יפורשו בסמוך לאזכור הראשון שלהם (כגון: על ידי הגדרה או דוגמה להמחשה);
- (5) שימוש מועט בראשי תיבות ובקיצורים, לרבות קיצורי פנייה בלשון זכר ונקבה, כגון "יועצ/ת", "חלק/י";
- (6) בהתאם להקשר, שימוש מרבי בפעלים בצורת הפעיל ולא הסביל (כגון: "דני כתב את הספר" במקום "הספר נכתב על ידי דני");
- (7) שימוש בסמלול;

"רכז נגישות" – כהגדרתו בסעיף 19מב לחוק;

"רשות ציבורית" – כהגדרתה בסעיף 19א לחוק;

"רשת" – אישיות משפטית, לרבות רשות ציבורית, האחראית להספקת שירות ציבורי זהה בשני מקומות ציבוריים לפחות (להלן – סניפים). לרבות סניפים המופעלים על ידי סוכנים או זכיינים, שלהם סימן מסחר זהה, כהגדרתו בפקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁴, ולרבות סימן שירות כהגדרתו שם, זהה או דומה, ושם השירות הניתן בסניפים הוא –

- (1) הספקת טובין – הטובין או חומרי גלם המשמשים בייצורם, מיוצרים, נרכשים או מסופקים באופן מרוכז בעבור הסניפים, והטובין האמורים, בצורה שבה מסופקים לציבור, הם בעלי מופע זהה או דומה מאוד;

³ ס"ח התשל"ה, עמ' 230.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 26, עמ' 511; ס"ח התשס"ג, עמ' 556.

(2) מתן ייעוץ או הדרכה – הייעוץ או ההדרכה ניתנים לפי אותה מדיניות או קווים מנחים בכל הסניפים;

“שירות אינטרנט” – שירות תקשורת מחשבים, לרבות מסכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר המועבר באמצעות האינטרנט, שנועד לספק שירות או מידע על אודות השירות לכלל הציבור;

“שירות ציבורי” – כהגדרתו בסעיף 19 לחוק;

“שלט אלקטרוני” – כמשמעותו בסעיף 1.3.7 בת”י 1918 חלק 4;

“תוכנת הגדלה” – תוכנת מחשב המגדילה את הצורות והדמויות על צג המחשב;

“תוכנת פלט קול” – תוכנת הקראה הממירה טקסט כתוב לקול;

“ת”י” – תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי”ג-1953⁵;

“ת”י 1918” – תקן ישראלי 1918, נגישות הסביבה הבנויה, כתיקונו מזמן לזמן, שעות שלו מופקד לעיון הציבור במשרד הנציב;

“תיאור קולי” (audio description) – תיאור מידע חזותי באמצעות מידע שמיעתי, שנמסר לאדם בעל פה או באמצעות מערכת עזר לשמיעה;

“תמלול” – הקלדת מידע שמיעתי בשפת הדובר, והצגתו בזמן אמת על גבי צג מחשב או על גבי מסך באמצעות מקרן או על גבי שלט אלקטרוני או באמצעי אחר, על ידי מתמלל מיומן, ובלבד שהמידע הוא בשפה רשמית;

“תקנות התכנון והבנייה” – תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש”ל-1970⁶;

“תקנות נגישות למקום ציבורי קיים” – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע”ב-2011⁷;

“תקנות נגישות למקום שאינו בניין” – תקנות שיותקנו לפי סעיף 19ט לחוק;

“תקנות נגישות למקום ציבורי חדש” – חלק ח’ בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

פרק ב’: הוראות כלליות

2. החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות ציבורי הוא האחראי להספקת שירות כאמור בסעיף 19יא(ב) לחוק, לרבות בעלי השירות, מחזיק או מפעיל שלו.
3. (א) התאמות הנגישות לשירות יבוצעו כך שהשירות יינתן לאדם עם מוגבלות –
- (1) תוך שמירה על כבודו ופרטיותו, ומתוך יחס אדיב ומכובד, המאפשר קבלת השירות בעצמאות, בבטיחות ובאופן שוויוני;
- (2) כחלק בלתי נפרד מן השירותים הניתנים והמיועדים לכלל הציבור, ולא בנפרד מהם, וזאת בכפוף לתקנות אלה, למעט אם ההפרדה נחוצה למתן השירות באופן אפקטיבי באותה מידה שבה הוא ניתן לכלל הציבור.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אין בהוראות תקנות אלה כדי לחייב אדם עם מוגבלות להיעזר בהתאמות נגישות לשירות, לרבות באמצעי עזר או בשירותי עזר, אם אין ברצונו לעשות כן.

⁵ ס”ח התשי”ג, עמ’ 30.

⁶ ק”ת התש”ל, עמ’ 1841.

⁷ ק”ת התשע”ב, עמ’ 320.

4. איסור דרישת תשלום בעד ההתאמות
 חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות לא יטיל תשלום על אדם עם מוגבלות בשל ביצוע התאמות נגישות הנחוצות לשם הנגשת השירות בעבורו לפי תקנות אלה.
5. איסור התניית שירות בהצגת תעודות
 לא יתנה נותן שירות מתן התאמות נגישות לשירות לאדם, בהצגת תעודה המעידה על מוגבלותו של האדם מקבל השירות, אלא אם כן נאמר אחרת בתקנות אלה.
6. התאמות נגישות בשירותים נלווים
 חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות, יבצע את התאמות הנגישות הנדרשות לכל שירות נלווה, הניתן במקום הציבורי שלגביו מוטלת עליו חובת ביצוע התאמות; כגון: שירותי הסעדה וספורט הנלווים לשירות הארחה הניתן בבית מלון.
7. התאמות נגישות לבקשת אפטרופוס או מלווה של אדם עם מוגבלות
 היתה התאמת נגישות מסוימת לפי תקנות אלה מותנית בבקשתו של אדם עם מוגבלות שאינו מסוגל להביע את דעתו בכל דרך שהיא תינתן ההתאמה האמורה לבקשת אפטרופוסו או מלווהו.
8. שמירת דינים
 אין בתקנות אלה כדי לגרוע מכל דין אחר.

פרק ג': התאמת נהלים, הליכים ונוהגים בשירות

9. ביצוע התאמות נגישות בנהלים, הליכים ונוהגים
 בלי לגרוע מן האמור בפרק ב', חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבצע כל התאמה סבירה, של נוהל, הליך או נוהג בשירות, לרבות שינוי או הוספה שמטרתם –
 (1) לאפשר מתן שירות לאנשים עם מוגבלות;
 (2) לקבוע תנאים אשר יבטיחו את מתן השירות לאנשים עם מוגבלות באופן שוויוני וברמת נוחות, איכות ובטיחות כפי שניתנת לכלל הציבור;
 (3) לאפשר לאנשים עם מוגבלות נגישות לשירות האמור, לרבות על ידי קביעת הליכים פשוטים ובהירים לקבלת השירות.
10. חיות שירות
 (א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבצע התאמות בנוהלי השירות, הליכיו ונוהגיו, כך שאדם עם מוגבלות יוכל להשתמש בשירות הציבורי תוך הסתייעות בחיית שירות, ואולם אין הוא חייב במתן טיפול לחיית השירות או פיקוח עליה, בעת מתן שירות לאדם עם מוגבלות.
 (ב) לא היתה חיית השירות כלב נחייה, יציג האדם עם המוגבלות לבקשת נותן השירות, תעודה או סימן המעיד על היות החיה חיית שירות.
 (ג) נאסרה על פי דין כניסת בעלי חיים למקום שניתן בו שירות, יספק החייב מיתקן הולם שתשהה בו חיית השירות במהלך מתן השירות.
11. הסתייעות במלווה
 בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב יתאים את נוהלי השירות, הליכיו ונהגיו כך שאדם עם מוגבלות יוכל להשתמש בשירות ציבורי תוך הסתייעות במלווה מטעמו של האדם עם המוגבלות.
12. נוהלי פינוי בחירום
 (א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יתאים את נוהלי הפינוי והחילוץ בחירום הקיימים במקום שניתן בו השירות, כדי להבטיח שפינוים של אנשים עם מוגבלות ייעשה במהירות, בנוחות ובבטיחות ותוך שמירה על כבודו של האדם; לענין תקנה זו, "פינוי וחילוץ" – פעולות שלא חל עליהן סימן י' בפרק ה' לחוק.
 (ב) בביצוע התאמות לנוהלי פינוי בחירום, יתחשב החייב בהוראת כל דין הקיימת לענין זה ובהנחיות אשר יפרסם הנציב לפי תקנה 107 באשר לאמצעים הטכניים שניתן לעשות שימוש בהם בעת פינוי בחירום של אנשים עם מוגבלות; חייב בביצוע

התאמות נגישות שביצע התאמות בפינוי בחירום לפי כל דין ולפי הנחיות הנציב, יראו כמי שביצע את חובתו לפי תקנת משנה (א).

13. (א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 9, ניתן שירות ציבורי לפי תור, למעט תור שהמתנה בו היא במכונית, כגון בכניסה לגן לאומי או תחנת דלק, יספק האחראי למתן השירות את השירות, בלא המתנה בתור, לבקשת אדם עם מוגבלות הזכאי לכך או אדם המלווה אותו, ורשאי האחראי לדרוש מן האדם עם המוגבלות הצגת תעודת נכה תקפה המציינת את זכאותו להתאמה זו, שהיא אחת מאלה:

(1) תעודת נכה שהנפיק המוסד לביטוח לאומי, לאדם עם מוגבלות שכלית או נפשית, לרבות אדם על הספקטרום האוטיסטי, שנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 50 אחוזים או יותר, או ילד נכה עם מוגבלות שכלית או נפשית, לרבות ילד על הספקטרום האוטיסטי, לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁸;

(2) תעודת נכה שהנפיק, האגף לשיקום במשרד הביטחון, לאדם המקבל תגמול לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959⁹, שהוא אדם עם מוגבלות נפשית או שכלית, ושנקבעה לו נכות רפואית בשיעור 50 אחוזים או יותר.

(ב) המוסד לביטוח לאומי והאגף לשיקום במשרד הביטחון ינפיקו תעודות נכה כאמור בתקנת משנה (א) לא יאוחר מ-6 חודשים מיום התחילה; בתעודה כאמור לא יפורט סוג המוגבלות או היקפה.

(ג) ניתן שירות לפי תור הנקבע בתיאום מראש, יקבע האחראי למתן השירות את מועד מתן השירות לבקשת אדם עם מוגבלות, ביום ובשעה תוך התחשבות במוגבלותו של האדם; אין באמור בתקנת משנה זו משום חיוב האחראי בהקדמת תור שנקבע לאדם עם מוגבלות לפני מוזמנים אחרים.

14. (א) אחראי למתן שירות ציבורי המספק שירות במקום ציבורי, לא יגבה ממלווה של אדם עם מוגבלות תשלום בעד הכניסה למקום הציבורי והנאה מן השירות הניתן בו, בכפוף למפורט להלן, ורשאי האחראי לדרוש מהאדם עם המוגבלות הצגת תעודת נכה תקפה המציינת את זכאותו לכך:

(1) גילו של האדם עם המוגבלות הוא 12 שנים לפחות;

(2) המלווה נוכח במקום מתן השירות עם האדם עם המוגבלות;

(3) האדם עם המוגבלות הוא אחד מאלה:

(א) בעל תעודת נכה שהנפיק המוסד לביטוח לאומי כאמור בתקנה 13(א)1, או לאדם המקבל קצבת שירותים מיוחדים או לאדם הזכאי לקצבת סיעוד;

(ב) בעל תעודת נכה שהנפיק האגף לשיקום במשרד הביטחון כאמור בתקנה 13(א)2.

(ב) בתעודה לפי תקנה משנה (א)3(א) או (ב) לא יפורט סוג המוגבלות או היקפה.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), יהיה השירות כרוך במתן שירות פרטני למלווה, כגון הקצאת מושב, חדר, מקום או שירות אישי מסוים, יהיה האחראי פטור מחובת מתן פטור מתשלום לפי תקנה זו.

⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), פטר האחראי למתן השירות את האדם עם המוגבלות מתשלום בעד הכניסה למקום והנאה מן השירות שניתן בו, לא יהיה חייב במתן פטור מתשלום בעד המלווה.

פרק ד': התאמות נגישות למקום שניתן בו שירות

נגישות מעברים 15. (א) חייב יבצע התאמות במעברים שבין פריטי ריהוט, שהציבור עושה בהם שימוש

במסגרת קבלת השירות, לרבות מסלולי יציאה, לפי ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן במעברים בין רכיבי ריהוט קבועים (2.12).

(ב) החייב יימנע, ככל האפשר, מהנחת עצמים באופן זמני במעבר נגיש כאמור בתקנת משנה (א), כגון כבלי חשמל צינורות, עציצים וכיסאות; הונחו עצמים במעברים נגישים כאמור, יסמנם החייב בהתאם להוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן במכשולים בדרך (2.9).

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), היו במקום שניתן בו שירות מסלולי יציאה עם עמדות תשלום, כגון קופה במרכול, יבצע החייב את התאמות כאמור בתקנת משנה (א) בכפוף להוראות אלה:

(1) היו במקום מתן השירות עד עשרה מסלולי יציאה, יבוצעו התאמות במסלול אחד לכל הפחות;

(2) היו במקום מתן השירות יותר מעשרה מסלולי יציאה, יבוצעו התאמות נגישות, נוסף על האמור בפסקה (1), באחד מכל עשרה מסלולים לפחות, החל במסלול האחד עשר.

התאמות בשלטים 16. (א) ניתן שירות ציבורי במקום ציבורי שהוא בניין ציבורי חדש, יתקיימו הוראות אלה:

(1) בסמוך לכניסה המיועדת לשימוש הציבור שאינה נגישה לאדם עם מוגבלות, יימצא שלט הכוונה המורה אל כניסה נגישה; כניסה המיועדת לשימוש הציבור שהיא נגישה תשולט בסמל הנגישות הבינלאומי לפי ת"י 1918 חלק 4;

(2) יותקנו שלטים לצורך הכוונה וזיהוי לפי הוראות סעיף 2.2 בת"י 1918 חלק 4, אם הם נדרשים לפי הוראות התקן האמורות, לפחות לגבי הרכיבים המפורטים להלן: מקומות חניה נגישים, עמדת מודיעין, מעלית, כבש, מדרגות, בתי שימוש; בפסקה זו, "בתי שימוש" – גם חדרי שירותים במשמע לפי ת"י 1918 חלק 4;

(3) בשלטים כאמור בפסקאות (1) ו-(2) יתקיימו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בת"י 1918 חלק 4;

(4) הותקן לוח הכוונה, הוא ייראה בבירור מן הכניסה הראשית ויתקיימו בו הוראות סעיף 2.2.4 בת"י 1918 חלק 4;

(5) במסדרון בבניין שמתקיימים בו כל אלה:

(א) יש בו למעלה מחמש כניסות לחדרים ובאותם חדרים ניתן שירות ציבורי מהסוג המפורט בפסקת משנה (ג);

(ב) הכניסות האמורות ממוספרות;

(ג) המסדרון הוא חלק מבניין שניתן בו שירות ציבורי על ידי משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו, המוסד לביטוח לאומי,

רשות מקומית, מוסד תרבות, מוסד לחינוך או השכלה שהוראות לפי סימן ז' בפרק ה' לחוק אינן חלות עליו, או שירותי הארחה במקום ציבורי לאכסון כהגדרתו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יימצא לצד כל כניסה לחדר או על דלת החדר, אם היא סגורה דרך קבע, שלט מישושי הכולל את מספר החדר כשהוא מובלט לפי ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין בשילוט מובלט (2.2.6.1); במסדרונות בבניין כאמור יותקנו שלטים מובלטים אלה באותו מיקום ביחס לדלתות החדרים, ככל האפשר; ואולם שירות ציבורי כאמור בפסקה זו, שחייב בהתקנת שילוט מובלט ושקבע כחלק מהשירות מתן ליווי לאדם עם מוגבלות בראייה או שירות החייב לספק ליווי כאמור בתקנה 30 ואותו מלווה מתלווה לאדם עם המוגבלות בזמן שהותו במקום ומסייע לו בהתמצאות במקום והגעה לכל חלקי המקום הנדרשים לאותו אדם לשם קבלת השירות – יהווה ליווי זה חלופה לדרישת השילוט המובלט לפי פסקה זו;

(6) בכניסה לחדרים ולאולמות שמותקנות בהם מערכות עזר קבועות לשמיעה יותקן הסמל הבינלאומי לשירות נגיש לבעלי לקות שמיעה לפי סעיף 2.2.5 בת"י 1918 חלק 4;

(7) שלטי הכוונה וזיהוי שיותקנו בקשר לכל אחד מאלה יכללו לפחות סמל מתאים: עמדת מודיעין, מעלית, מדרגות ובית שימוש.

(ב) בניין ציבורי קיים –

(1) יחולו הוראות תקנת משנה (א) (1), (2), (3) ו-(6), ולעניין מקום ציבורי לאכסון תחול גם תקנת משנה (א) (5);

(2) הותקנו בו שלטים ערב יום התחילה, ברכיבים המפורטים בתקנת משנה (א) (2) או (5), לא ידרש נותן השירות להתאימם להוראות תקנת משנה (א) (3) או סעיף 2.2.6.1 בת"י 1918 חלק 4;

(3) על אף האמור בפסקה (2), החליף או התקין נותן שירות במקום ציבורי קיים שלט לאחר תחילתן של תקנות אלה, יחולו הוראות פסקה (1) בשלט כאמור.

(ג) בחלקי מקום ציבורי שלגביהם הכניסה לציבור אסורה לפי דין בלא ליווי מטעם האחראי למתן השירות, לא יחולו הוראות תקנות משנה (א) ו-(ב).

(ד) האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) יחול באתר ובמקום ציבורי שאינו בניין, לפי העניין, לפחות על מקומות חניה נגישים, כניסה לא נגישה ועל מערך מתן שירותים לקהל; בתקנת משנה זו, "מערך מתן שירותים לקהל" – מתחם שהוא חלק מאתר או ממקום ציבורי שאינו בניין, שנמצאים בו מבנים המספקים שירותים לציבור, כגון קופה למכירת כרטיסים, בית שימוש, משרד לקבלת קהל, חנויות, שירותי הסעדה וכן הדרכים באותו מתחם המקשרות בין מבנים אלה.

(ה) על אף האמור בתקנות משנה (ד), לעניין חניות נגישות באתר רשאי האחראי למתן שירות לבצע הוראות אלה:

(1) במקום השלטים הנדרשים לפי ת"י 1918 חלק 4, יוצב שלט במקום בולט לצד מקום החניה הנגישה, עם סמל הנגישות הבינלאומי בגוונים שרשות הטבע והגנים או הקרן הקיימת לישראל עושות בהם שימוש באתריהן;

(2) אין חובה לסמן את פני השטח של מקום החניה הנגיש בסמל הנגישות הבינלאומי או לצבוע את פני השטח;

(3) כשמקומות החניה הנגישים ממוקמים בניצב לכיוון התנועה, יסומנו גבולות מקום החניה הנגישה בצורה ברורה.

17. נגישות במעלות (א) בקומת הכניסה הראשית של בניין ציבורי שהותקנה בו מעלית עם פיקוד יעדים, כהגדרתה בפרט 8.30 בתקנות הנגישות למקום ציבורי חדש יסופק, בקרבת המעלית, הסבר כאמור בתקנת משנה (ב) על אופן השימוש במעלית, לרבות בחירת היעד המבוקש, דרכי זיהוי פתח המעלית והשימוש בכפתור המסומן בסמל הנגישות הבין-לאומי, המותקן בה.

(ב) ההסבר יסופק באמצעות אחד מאלה:

(1) שלט כתוב, תוך שימוש באיורים, שיתקיימו בו הוראות סעיפים 2.2.3 ו-2.2.4 בת"י 1918 חלק 4, והשמעה של ההסבר הכתוב;

(2) מסך שעליו מוקרנת מצגת הכוללת את כל המידע כאמור בתקנת משנה (א), הן באופן חזותי והן באופן קולי; הוצב המסך בסמוך לעמדות שירות (כגון במבואה של מלון), או במקום שעקב אופיו נדרשת בו שמירה על רמה נמוכה של רעש סביבתי, תופעל המצגת על ידי אדם עם מוגבלות באמצעות מתג המאפשר לוֹסֵת את עוצמת הקול ושניתן לזיהוי מישושי, חזותי וקולי (כגון נורה וצליל).

(ג) האמצעי שנעשה בו שימוש כאמור בתקנת משנה (ב), יהיה ניתן לזיהוי על ידי אדם עם מוגבלות ראייה, כגון באמצעות סימן מאתר או אות קולי.

(ד) בתא מעלית במקום ציבורי חדש או בתא מעלית חדש במקום ציבורי קיים, תותקן כריזה קולית, אשר תציין את מספר הקומה עם ההגעה אליה ואת השירותים העיקריים המסופקים בקומה זו, וכל אלה באופן ברור, בקצב איטי, בעוצמה סבירה ובשפה רשמית אחת לפחות הנפוצה באזור שמותקנת בו המעלית; הוראות תקנת משנה זו יחולו על תא מעלית שיותקן לאחר יום התחילה.

18. עמדות שירות (א) ניתן שירות באמצעות עמדות שירות, שאינן עמדות שירות בנויות כמשמעותן בפרט 8.225 לתקנות הנגישות במקום ציבורי חדש או בעמדות שירות בנויות כאמור שהותקנו עליהן תוספות שהן חלק מן העמדה, יתקיימו בהן הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 לעניין עמדות שירות (2.11) בשינויים אלה:

(1) בעמדות שירות בשירות המסופק במקום קיים, שניתן בהן שירות כאשר ציבור מקבלי השירות יושב, יתקיים אחד מאלה:

(א) אם מתאפשר למקבל השירות עם המוגבלות לקבל שירות בזווית אלכסונית מפאת השולחן, עומק החלל החופשי לברכיים בצד של מקבל השירות יהיה לכל הפחות 30 סנטימטרים;

(ב) סך כל עומק החלל החופשי לברכיים בעמדה, בצד של מקבל השירות, יהיה 48 סנטימטרים לפחות, כאשר חלק מחלל חופשי זה יכול שיהיה חלל חופשי לכפות הרגליים, שמידותיו יהיו לפחות אלה: עומקו 23 סנטימטרים, גובהו 23 סנטימטרים ורוחבו 65 סנטימטרים; בעמדה כאמור יהיה ניתן לשלב מדף נשלף או מתקפל בצד מקבל השירות, כך שגובהו יהיה כגובה השולחן, וסך כל עומק החלל החופשי לברכיים ולכפות הרגליים, יהיה כאמור;

(2) סופק שירות באמצעות עמדות שירות שבהן ציבור מקבלי השירות יושב במקום ציבורי חדש או הוחלפו כל העמדות כאמור בשירות המסופק במקום ציבורי קיים, יתקיימו בעמדה הוראות פסקה (1)(ב):

(3) בעמדת שירות שהשירות שניתן בה או בחלק ממנה כאשר מקבל השירות עומד, אשר הותקנה לפני יום התחילה, לא יעלה גובה הדלפק על 110 סנטימטרים בצד שעומד בו מקבל השירות; ואולם אם הותקנה עמדה חדשה או החליף נותן השירות עמדה או ביצע בה שינויים, יהיה גובה העמדה כאמור בת"י 1918 חלק 3.2, ולעניין פסקה זו לא יחולו הוראות סעיף 2.11.3(ו) לת"י 1918 חלק 3.2;

(4) נדרש מאדם לחתום על מסמך כחלק ממתן השירות, יסופק לבקשתו לוח כתיבה לשם החתימה; נדרש מאדם למלא טפסים בכתב ידו במקום שניתן בו השירות, יתאפשר לאדם עם מוגבלות למלא את הטפסים בעמדה שמתקיימות בה הוראות פסקה (1) או באמצעות מדף שמתקיימות בו הוראות תקנה 19(ד), או באמצעות שולחן שמתקיימות בו הוראות תקנה 19(א) והכול לפי העניין; ניתן השירות באמצעות עמדות שירות שציבור מקבלי השירות עומד בהן, ואין בסמוך עמדות שירות שבהן מקבל הציבור שירות בישיבה, רשאי נותן השירות להתקין מדף נשלף או מתקפל בעמדה.

(ב) הוראות תקנת משנה (א) יחולו על עמדה אחת לפחות מכל עשר שניתן בהן שירות זהה.

(ג) בעמדת שירות פתוחה או בעמדת שירות סגורה שקיימת בה מחיצה חלקית בין פני נותן השירות למקבל השירות, אחת לפחות מכל סוג שירות שניתן במקום, תימצא מערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה, הכוללת גם מיקרופון חיצוני ואפשרות חיבור לאוזניות; ויכול שמערכת כאמור תותקן בעמדה שלא בוצעו בה התאמות נגישות כאמור בתקנת משנה (א)1 או (2).

(ד) עשרה אחוזים לפחות מן המושבים המוצעים למקבלי השירות, בכל העמדות, יהיו מושבים מותאמים ולא פחות ממושב מותאם אחד; ורשאי נותן השירות, לבקשת אדם עם מוגבלות, ולפי הצורך, להעביר מושב מעמדה אחת לאחרת.

(ה) בעמדת שירות סגורה אחת לפחות ולא פחות מאחת, שקיימת בה חציצה מלאה בין פני נותן השירות למקבל השירות, מכל עשר כאמור שניתן בהן שירות זהה, תותקן מערכת שמע דו-כיוונית, הכוללת מיקרופון ורמקול בשני צדי המחיצה, בתוספת לולאת השראה הכוללת גם מיקרופון חיצוני ואפשרות חיבור לאוזניות ויימצא מקום להעברת דפי נייר, שטרות או מטבעות, לפי העניין, מצדה האחד של העמדה לצדה השני.

(ו) בעמדת שירות סגורה יסומנו השוליים של פתח החציצה בין נותן השירות לבין מקבלו בניגוד חזותי.

(ז) בעמדת שירות שמותקנת בה מערכת עזר לשמיעה כאמור בתקנות משנה (ג), ו-(ה) –

(1) יימצא סמל המופיע בפסקה זו, המציין כי העמדה נגישה באמצעות לולאת השראה; השלט ימוקם כך שיהיה ניתן להבחין בו בקלות מכל כיוון שממנו מגיעים לעמדה; בסמל יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיפים הדנים בעיצוב שלטים;

(2) יוצגו בשלט הנחיות כלהלן לשימוש במערכת: "לשימוש במערכת עזר לשימיעה יש להעביר את מכשיר השימיעה למצב T".

(ח) ניתן שירות לציבור במקום ציבורי באמצעות עמדות שירות שנדרש לבצע התאמות נגישות בהן, יסופק השירות בכל שעות מתן השירות, לפחות, באמצעות עמדת שירות אחת שהותקנה בה מערכת עזר לשימיעה.

(ט) על אף האמור בתקנות משנה (ג), (ה) ו-(ז) יהיה חייב בביצוע התאמות נגישות פטור מביצוע התאמות הנגישות האמורות בהן לגבי שירות מסחר במקום ציבורי, שאינו שירות שנותנת רשות ציבורית או רשת, אשר השטח שניתן בו שירות לציבור הוא פחות מ-150 מטרים רבועים.

מתן שירות
באמצעות מדפים
ושולחנות

19. (א) הציב אחראי למתן שירות ציבורי שולחן לשימוש הציבור במקום הציבורי שבו מסופק השירות, למעט מקום שמסופק בו שירות הסעדה, יתקיימו בו הוראות תקנה 18(א)2, ואולם אם הוצבו שולחנות כאמור לפני יום התחילה יתקיימו הוראות כאמור בחמישה אחוזים מהם ולפחות באחד אשר דרך נגישה מובילה אליו; ספק האחראי גם מושבים לציבור, יהיו לפחות 10 אחוזים מהם ולפחות אחד, מושבים מותאמים.

(ב) סופק שירות לציבור באופן סדיר כאשר נותן השירות יושב מצדו האחד של שולחן ומקבל השירות יושב מצדו האחר, כגון בשולחן משרדי, יתקיימו בשולחן אלה:

(1) תוביל אליו דרך נגישה;

(2) יתקיימו בו הוראות תקנה 18(א)1(ב);

(3) יתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 1 הדין בשטח רצפה חופשי לכיסא גלגלים 2.6.1) ויכול ששטח זה יכלול עומק חלל ברכיים וכפות רגליים, כאמור בתקנה 18(א)1(ב).

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), ניתן שירות לציבור בשולחן האמור באופן לא סדיר או ניתן השירות לציבור שאינו עולה על 50 אנשים בחודש, יהיה נותן השירות פטור מביצוע הוראות תקנת משנה (ב), ואולם בשירות חדש שאמור להיות מסופק ליותר מ-50 אנשים בחודש בממוצע, יספק נותן השירות שולחן כאמור עד למועד תחילת מתן השירות.

(ד) מוצבים במקום מתן השירות מדפים לשימוש הציבור, יתקיימו באחד מהם לפחות הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 לעניין עמדה נגישה כאשר מקבל השירות יושב, למעט סעיף 2.11.3(ג), וכן יתקיימו והוראות תקנה 18(א)1 או (2), לפי העניין.

(ה) הציב אחראי להספקת שירות מחשב לשימוש הציבור על גבי שולחן או מדף כאמור בתקנה זו, יתקיימו בשולחן או במדף הוראות תקנת משנה (ב)1(ב) עד (3) או הוראות תקנת משנה (ד), לפי העניין, וככל האפשר הוראות תקנה 25 וכן יסופק סיוע סביר בהפעלת המחשב לבקשת אדם עם מוגבלות; הוצב מחשב כאמור לשימוש הציבור בספרייה, יבוצעו בו הוראות כאמור בתקנה 68(א)4(ג).

20. (א) היתה עמדת מודיעין במקום ציבורי שניתן בו שירות ציבורי, יבוצעו בה התאמות הנגישות כאמור בתקנה 18, והוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדין בעמדות מודיעין (2.3), בשינויים אלה:

עמדת מודיעין
נגישה

(1) במקום ציבורי חדש או בשירות ציבורי חדש הניתן במקום ציבורי קיים תמוקם עמדת מודיעין במקום מרכזי, לפי העניין, כך שיהיה ניתן לזהות אותה בבירור מן הכניסה הראשית וממקומות גישה אחרים למקום המרכזי;

(2) בעמדה תותקן מערכת עזר לשמיעה לפי תקנה 18(ג), (ה) ו-1(ז), לפי העניין;
(3) עמדת המודיעין הנגישה תסומן בסמל הנגישות הבינלאומי לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4;

(4) מידע הנמסר לכלל הציבור בעמדת מודיעין, לרבות הדרכה בהתמצאות במקום הציבורי, יסופק בעמדת מודיעין נגישה לאדם עם מוגבלות, בדרכים כאמור בתקנה 29.

(ב) היתה בעמדת המודיעין עמדת מחשב לשירות הציבור, יבוצעו בה התאמות לפי תקנות 18(א)1 ו-25, לפי העניין.

(ג) לא היתה עמדת מודיעין במקום, יספק החייב מידע לאדם עם מוגבלות על השירות שהוא נותן כאמור בתקנת משנה 4(א), בעמדת שירות נגישה אחרת, אם קיימת.

21. (א) שירות הניתן במקום ציבורי שעושה, דרך קבע, שימוש במערכת כריזה קולית לתאמות במערכת לשם מסירת מידע ומתן הודעות לציבור, למעט מערכת כריזה של מעלית, יימסר המידע הקולי בדרכים אלה:

(1) בדיבור איטי וברור ובשפה פשוטה, ככל האפשר, ובלא צלילי רקע בזמן מסירת המידע או מתן ההודעה;

(2) בחייווי חזותי, באמצעות שלט אלקטרוני או מסך, לפי הפירוט להלן:

(א) היה במקום שניתן בו השירות שלט אלקטרוני או מסך, יימסר המידע באמצעותו, כמפורט בתקנה 22;

(ב) לא היה במקום שניתן בו השירות שלט אלקטרוני או מסך, יותקן שלט או מסך כאמור במקום מרכזי; הוראה זו לא תחול על השירותים המפורטים להלן:

(1) שירותי ספורט, בריכות שחייה ואירועי ספורט הנערכים בפני קהל במקום ציבורי פתוח ואשר מספר המושבים בו פחות מ-2,000;

(2) אירועי תרבות או אירועים אחרים המתקיימים באופן חד-פעמי, במקום ציבורי פתוח ואשר מספר המושבים בו פחות מ-2,500;

(3) שירותי הצלה הניתנים במקום רחצה מוכרו, כהגדרתו בצו לפי סעיף 3 לחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964¹⁰.

(ב) בשמורת טבע וגן לאומי, כהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998¹¹, פארקים ציבוריים, גני חיות ושירותים דומים, הניתנים בשטח פתוח שנעשה בו שימוש במערכת כריזה קולית דרך קבע, יינתן המידע לפי אופי השירות באחת או יותר מדרכים אלה:

(1) באמצעות שלט אלקטרוני או מסך, אשר יותקן בסמוך לכניסה או לקופה הראשית, לפי העניין;

(2) במסרון, לבקשתו של אדם עם מוגבלות שמיעה.

22. (א) הוצג לציבור בשלט אלקטרוני או במסך מידע המתחלף לאחר זמן יוצב השלט במקום שממנו ניתן לקרוא את הכיתוב בקלות; מסביב לשלט יהיה שטח פנוי ברוחב התאמות נגישות במערכת כריזה חזותית

¹⁰ ס"ח התשכ"ד, עמ' 172.

¹¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 1666.

2 מטרים בחזית השלט, ומטר אחד לפחות בצדיו ולא יוצבו עצמים המסתירים את הכיתוב בשלט.

(ב) ניתן מידע במערכת כריזה חזותית בלבד, יסופק המידע לבקשת אדם עם מוגבלות באמצעות קול, לרבות בעל פה.

23. (א) במקום שממתין בו הציבור לקבלת שירות ציבורי או להזמנתו, יספק החייב, ככל האפשר סמוך לעמדת השירות, מושבים, כמפורט להלן:

מקומות המתנה ומושבים בעבור אנשים עם מוגבלות

(1) מושבים לציבור האנשים עם מוגבלות כמספר עמדות השירות במקום;

(2) מקומות המתנה לאנשים המתנייעים בכיסא גלגלים בשיעור של כ-4 אחוזים ממספר עמדות השירות במקום, ולא פחות ממקום המתנה אחד;

(3) עשרה אחוזים לפחות מסך כל המושבים כאמור בפסקה (1) יהיו מותאמים ולא פחות ממושב מותאם אחד;

(4) תוצאת חישוב לפי פסקאות (2) או (3) תעוגל כלפי מעלה למספר השלם הקרוב.

(ב) במקום ציבורי שהוא בניין שמרחק ההליכה בו מן הכניסה ועד הנקודה המרוחקת ביותר, במפלס אחד, עולה על 60 מטרים, יתקין החייב, לאורך דרך נגישה, מושבים לצורך מנוחה, לפי אלה:

(1) מושב ראשון יותקן במרחק הליכה של 50 מטרים לכל היותר מן הכניסה; מושבים נוספים, אם נדרשים, יותקנו במרחק הליכה של 50 מטרים לכל היותר זה מזה;

(2) יהיה בהם מקום ישיבה לשני בני אדם לכל הפחות;

(3) יתקיימו בהם הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.10 לעניין אזורי המתנה;

(4) הם יותקנו כך שלא יהיו מכשול כמשמעותו בת"י 1918 חלק 1; בדרך נגישה בשטחי פנים במקום ציבורי שהוא בניין שעובר בה מספר גדול של אנשים, יותקנו המושבים כך שלא יהיו מכשול למעבר הציבור.

24. (א) חייב המספק שירות שנדרשת בו החלפה או מדידה של בגדים כחלק מן השירות, כגון חנויות בגדים, מלתחות במכוני כושר ובריכות שחייה, יספק בכל אחד מן המפלסים שמובילה אליהם דרך נגישה במקום שניתן בו השירות, ושקיימים בהם תאי הלבשה, תא הלבשה אחד לפחות שיבוצעו בו התאמות הנגישות כאמור בת"י 1918 חלק 3.2, בסעיף הדין בתאי הלבשה (2.7);

התאמות נגישה בתאי מדידה והחלפת בגדים

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), היו במקום שבו ניתן השירות תאי מדידה או החלפה במפלסים שאין דרך נגישה שמובילה אליהם, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות מושב מותאם גם בתא מדידה או החלפה אחד לפחות במפלסים כאמור.

(ג) מתלים בתאי החלפה או מדידה יהיו בניגוד חזותי לסביבה.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), החייב בביצוע התאמות נגישות בתאי הלבשה פטור מביצוע הוראת תקנה זו בשירות ציבורי שניתן במקום ששטח השימוש בו על ידי הציבור, לרבות תאי ההלבשה, אינו עולה על 120 מטרים רבועים.

25. (א) נותן שירות המספק שירות לציבור באמצעות מכוונות למתן שירות אוטומטי, כגון מכוונות לממכר אוכל ומשקאות, מכוונות תשלום, מיתקנים לקבלת מידע, לרבות מדפסות אוטומטיות ומיתקנים שניתנים באמצעותם שירותי בנק, וכן מיתקנים

מכוונות למתן שירות אוטומטי

להספקת מים חמים או קרים לשתייה – אך למעט מיתקנים שנועדו לשתייה מהברז במישרין – יספק את השירות כך שהמכונות יהיו נגישות לשימוש עצמאי של אנשים עם מוגבלות, לפי פרטים אלה:

(1) החייב יספק מכונות שמתקיימות בהן הוראות ת"י 1918 חלק 4 (2.11), בסעיף הדן במכונות למתן שירות אוטומטי; ואולם חייב בביצוע התאמות נגישות למכונות לתשלום בעד חניה, ולמכונות לשירות אוטומטי שהגישה אליהן היא באמצעות רכב בלבד, יהיה פטור מהספקת מכונות שזיהוי אמצעי ההפעלה בהן נעשה באמצעים מישושיים;

(2) הנחיות ההפעלה למכונה יינתנו בכיתוב בשפה פשוטה, בסמלול ובמידע שמייעתי, לפי העניין;

(3) היתה הפעלת המכונה תלויה בזמן תגובה של המשתמש, לא יפחת זמן התגובה המרבי הנדרש להפעלת המכונה מ־60 שניות לכל פעולה; ואולם במיתקנים שניתנים באמצעותם שירותי בנק, זמן התגובה המרבי לא יפחת מ־45 שניות;

(4) המכונה תסמל בסמל הנגישות הבינ-לאומי לפי ת"י 1918 חלק 4.

(ב) ניתן שירות זהה במקום ציבורי אחד, באמצעות יותר ממכונה אחת, יבצע החייב התאמות נגישות כאמור בתקנה זו בשליש מהמכונות ולא פחות ממכונה אחת; ניתן שירות זהה כאמור ביותר ממפלס אחד, יחולו הוראות תקנת משנה זו בכל מפלס שבו ניתן השירות.

(ג) חייב בהתאמות נגישות לפי תקנה זו יבדוק את קיומן וזמינותן של מכונות נגישות כאמור בתקנת משנה (א), שניתן לרכוש או לייבא אותן באופן סביר; לא היו מכונות כאמור בנמצא, יהיה פטור מביצוע תקנה זו.

(ד) האמור בתקנה זו בא להוסיף על הוראות חוק בניינים ציבוריים (מתקני שתייה למים צוננים), התשמ"ז-1986¹², וסימן ג', בפרט 8.19 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

(ה) למען הסר ספק, אין באמור בתקנה זו כדי לחייב נותני שירות בייצור מכונות אוטומטיות נגישות למתן שירות.

פרק ה': הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר בשירות ציבורי

סימן א': כללי

26. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יתקין אמצעי עזר ויספק שירותי עזר כדי להבטיח נגישות לאדם עם מוגבלות לשירות שהוא מספק, כמפורט בפרק זה.

(ב) אין בתקנת משנה (א) כדי לחייב הספקת אמצעי עזר המותאמים אישית למקבל שירות שהוא אדם עם מוגבלות, כגון כיסאות גלגלים המותאמים אישית, משקפיים לפי מרשם או מכשירי שמיעה או הספקת שירותי עזר בעלי אופי אישי, כגון סיוע באכילה, היגינה או הלבשה.

(ג) אין בתקנות אלה כדי למנוע מנותן שירות לספק אמצעי עזר ושירותי עזר נוסף על המנויים בהן.

¹² ס"ח התשמ"ז, עמ' 16.

27. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות יבטיח כי התאמות הנגישות יהיו זמינות ושמישות לאדם עם מוגבלות בכל שעות מתן השירות, וזולת אם מתקיימות הפסקות בשימוש עקב תקלות טבעיות או לצורך ביצוע פעולות תחזוקה כאמור בתקנת משנה (ב).
- (ב) החייב יבצע פעולות תחזוקה שוטפות להתאמות הנגישות שבוצעו במקום הציבורי ובמיתקניו, לרבות הסרת מכשולים זמניים במעברים נגשים וביצוע פעולות תחזוקה באמצעי העזר הקבועים שנעשה בהם שימוש בשירות; פעולות התחזוקה יבוצעו באופן שיפגע במידה הפחותה ביותר, ככל שניתן, במתן השירות הציבורי.
- (ג) בעלים או מחזיק של חניון לא ימנע כניסה לחניון מאדם עם מוגבלות ברכב הנושא תג נכה, ולא ימנע ממנו שימוש בחניה נגישה אשר הוקצתה בחניון על פי כל דין, ובלבד שהאדם עם המוגבלות בא לקבל שירות במקום.
28. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות יבצע בדיקה תקופתית לגבי עמידתם של אמצעי העזר, שירותי העזר לרבות התאמות בשירותי אינטרנט, וכן הנהלים, ההליכים והנוהגים בשירות בדרישות תקנות אלה; בדיקה כאמור תיעשה לפחות אחת ל-5 שנים ממועד סיום ביצוע התאמות הנגישות בשירות לפי תקנות אלה, ולפי כל אלה:
- (1) הבדיקה תיעשה לפי התקנות ולפי טופס שיפרסם הנציב ויהיה זמין במשרדו ובאתר האינטרנט של הנציבות;
- (2) היה השירות חלק מרשת, תבוצע בדיקה כאמור על ידי הרשת ותאושר בידי מורשה לנגישות השירות;
- (3) תוצאות הבדיקה ואישור מורשה לנגישות השירות, לפי העניין, יהיו זמינים, בכל עת, לעיון הציבור אצל החייב.
- (ב) החייב יבצע התאמות נגישות לפי תוצאות הבדיקה כאמור ולפי תקנות אלה ולא יאחר מ-6 חודשים ממועד ביצוע הבדיקה.

סימן ב': מידע ותקשורת בשירות

29. (א) מידע הנמסר לכלל הציבור ומידע הנמסר באופן פרטני, על אודות כל שירות ציבורי וכחלק ממנו, בכתב או בעל פה, לרבות בטפסים, חוברות מידע עלונים ופרסומים הניתנים לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו, מכתבים והודעות, וכן מידע הנמסר באמצעות הטלפון, למעט פרסומות, ולמעט מידע המסופק באמצעות האינטרנט שחלות עליו הוראות תקנה 35, יימסר לבקשת אדם עם מוגבלות, באופן שיבטיח לו נגישות למידע ולקבלת השירות בכפוף לתקנות המשנה שלהלן.
- (ב) מידע כאמור בתקנת משנה (א) יימסר לבקשת אדם עם מוגבלות, נוסף על דרכי מסירת המידע הרגילות, באמצעות התאמת נגישות אחת או יותר כמפורט בתקנת משנה (ד). המתאימה למוגבלותו; אמצעי העזר או שירות העזר שבאמצעותו תינתן הנגישות יהיה מטעם נותן השירות, אלא אם כן נאמר אחרת; התאמת הנגישות תינתן בשפות שבהן ניתן המידע לכלל הציבור.
- (ג) ההחלטה בדבר אמצעי העזר או שירות העזר אשר באמצעותו יימסר המידע לאדם עם מוגבלות, בכל מקרה נתון, תתקבל על ידי נותן השירות, בכפוף להתאמות שנותן השירות מחויב לספק לפי תקנה זו ולאחר שנותן השירות התייעץ עם האדם עם המוגבלות באשר להתאמת הנגישות המתאימה לו, תוך התחשבות במוגבלותו, באמצעים הטכנולוגיים המצויים ברשותו של האדם עם המוגבלות ובכפוף להוראות לפי סעיף 19(א2) לחוק לעניין גוף שאינו רשות ציבורית.

(ד) בכפוף לתקנות משנה (ב) ו-(ג) נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת משנה (א) באמצעות התאמות נגישות אלה:

- (1) דפוס או כתב יד, לרבות כתיבה במחשב;
  - (2) דפוס נגיש;
  - (3) דפוס נגיש תוך שימוש בפשוט לשוני בעיצוב ברור ובסמלול לפי העניין ולפי אופי המידע;
  - (4) קובץ קול (כגון: mp3), כקובץ על גבי cd או dvd או מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה באמצעות תוכנת קול שבידי מקבל השירות שהוא אדם עם מוגבלות או באמצעות האינטרנט, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
  - (5) בקובץ קול כאמור בפסקה (4) תוך שימוש בפשוט לשוני בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
  - (6) קובץ דיגיטלי (כגון: plain text או pdf) הניתן להקראה באמצעות תוכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל באמצעות מדפסת או צג ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
  - (7) באמצעות הקראה מיד עם הגשת הבקשה; היה המידע כתוב על גבי יותר מ־3 עמודים, רשאי נותן השירות לספק את ההקראה במועד שיתואם עם מקבל השירות ולא יאוחר משבוע מיום הגשת הבקשה;
  - (8) בכתב ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
  - (9) בסיוע מערכת עזר קבועה או ניידת לשמיעה או מערכת להגברת שמע אישית שבה נעזר האדם עם המוגבלות, לפי העניין, וככל שנדרש לפי תקנות אלה;
  - (10) באמצעות שירות תרגום לשפת הסימנים, על ידי אדם המיומן בשפת הסימנים, באחת השפות הרשמיות שדובר בה האדם עם המוגבלות, למעט אנגלית, ובהתקיים תנאים אלה:
- (א) המידע שנדרש לגביו תרגום לשפת הסימנים הוא מורכב, דורש התדיינות ממושכת ובעל חשיבות גבוהה לענייניו של האדם עם המוגבלות; לדוגמה, בשירותים כספיים או משפטיים;
- (ב) הבקשה לקבלת התרגום הוגשה זמן סביר לפני מועד מתן המידע;
- (11) באמצעות כל אמצעי עזר או שירות עזר שבו נעזר האדם עם המוגבלות דרך קבע, בסיוע של אדם המלווה אותו ומסייע לו דרך קבע בתקשורת, כגון: תרגום לשפת הסימנים במגע או שימוש בכפפה אינסטרומנטלית המותאמת אישית לאדם;
  - (12) למידע המסופק לציבור בעל פה, יסופקו התאמות בשפה הולמת, בהתאם למוגבלותו של האדם;
  - (13) לאדם המסתייע באמצעי תקשורת תומכת וחליפית אישיים, יינתנו שירות או מידע על אודות השירות תוך הסתייעות באמצעים כאמור, לרבות תוך הסתייעות באדם המלווה אותו ומסייע לו דרך קבע בתקשורת;
  - (14) התאמת נגישות סבירה אחרת.

(ה) על אף האמור בתקנת משנה (ב), חייב בביצוע התאמות נגישות יהיה פטור ממתן התאמות באמצעים כאמור בתקנת משנה (ד) (3) ו־ (5) אם המידע שלגביו נדרשת התאמת הנגישות הוא מידע המנוסח בלשון משפטית, כגון חוזים, ציטוט מחיקוק, או מנוסח בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים ודוחות מדעיים.

30. מלווה מטעם גוף ציבורי
ניתן שירות ציבורי על ידי גוף ציבורי המנוי בפסקאות (1), (2), (5) ו־ (7) בהגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 5 לחוק, במקום ציבורי שבו יותר מקומה אחת, ומספר החדרים שבהם ניתן שירות לציבור עולה על עשרה, יספק נותן השירות הציבורי, לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, מלווה מטעם נותן השירות לאדם עם המוגבלות, אשר יסייע לו בהתמצאות במקום ובהגעה לכל חלקי המקום הנדרשים לו לשם קבלת השירות ויתלווה אליו בכל זמן שהותו במקום.
31. סיוע במילוי טפסים
מותנית קבלת שירות במילוי טפסים בכתב יד, בהקלדה או במסך מגע במקום שניתן בו השירות, יספק החייב סיוע במילוי הטפסים, על פי בקשתו של אדם עם מוגבלות אשר עקב מוגבלותו אינו יכול לכתוב או להקליד, לפי העניין.
32. מתן שירות
באמצעות טלפון, פקסימילה, מסרון, דואר, אינטרנט
דואר אלקטרוני או אמצעי דיגיטלי אחר
(א) נוסף על ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה 29, יספק חייב בביצוע התאמות נגישות, לבקשת אדם עם מוגבלות, שירות ומידע על אודות השירות, והכול לפי האמצעים המצויים בידיו של נותן השירות, של מקבל השירות ובהתאם לאופי השירות, גם באמצעות אחד מאלה: טלפון, פקסימילה, מסרון, דואר, דואר אלקטרוני או אמצעי דיגיטלי אחר, והכול לפי האמצעים המצויים בידיו של נותן השירות ובהתאם לאופי השירות.
- (ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יאפשר לאדם עם מוגבלות לפנות אליו לשם קבלת שירות באחד מן האמצעים כאמור בתקנת משנה (א) המצויים בשימוש החייב, בעת הגשת הבקשה וככל שניתן שירות באמצעות אחד מאותם אמצעים.
- (ג) מידע לציבור שהותאם באמצעות דפוס עם פשוט לשוני והקלטה עם פשוט לשוני יסופקו גם באמצעות אתר האינטרנט של החייב, אם אתר אינטרנט קיים.
33. התאמות נגישות למערכת ניתוב שיחות טלפון
ניתן שירות לציבור או מידע על אודותיו באמצעות מידע מוקלט במערכת ממוחשבת לניתוב שיחות טלפון, יינתן המידע או השירות, לפי העניין, לאדם עם מוגבלות באמצעות אחת מאלה:
(1) הקלטה, בשפה פשוטה ובקצב איטי, בלא מוסיקת רקע, שתושמע עם תחילת מסירת המידע המוקלט ובכל השפות שניתן בהן המידע לכלל הציבור;
(2) הפניה אל מוקדן שתינתן עם תחילת מסירת המידע המוקלט.
34. פרסום התאמות הנגישות שבוצעו
(א) חייב בביצוע התאמות לשירות יפרסם את התאמות הנגישות אשר בוצעו בשירות ובמקומות הציבוריים שניתן בהם השירות, לרבות אמצעי העזר ושירותי העזר המסופקים בשירות לפי בקשה ואופן קבלתם, בדרכים אלה ולפי העניין:
(1) בדרכי הפרסום המקובלות בשירות שהוא נותן;
(2) בהתאמות הנגישות למידע כמפורט בתקנה 29;
(3) לבקשת אדם עם מוגבלות, באמצעות אחד מאלה: טלפון, פקסימילה, דואר, דואר אלקטרוני, מסרון או אמצעי דיגיטלי אחר, ובכפוף לאמצעים שבשימוש נותן השירות;
(4) באמצעות אתר האינטרנט של נותן השירות, אם קיים.

(ב) הפרסום כאמור בתקנת משנה (א) ייעשה באופן שוטף ועדכני, ואולם פרסום ראשון של התאמות הנגישות ייעשה לפי המועד שנקבע לעניין זה בפרק ח'.

(ג) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות שמסופקים בו אמצעי עזר ושירותי עזר לפי בקשה המוגשת לפני מועד מתן השירות, כגון אמצעי עזר באירועים לפי סימן ט' או סיורים מודרכים לפי סימן י"א, יפרסם את התאמות הנגישות המסופקות בשירות ובמקום הציבורי שהוא ניתן בו, זמן סביר לפני מועד מתן השירות, כדי לאפשר לאדם עם מוגבלות לבקש התאמות נגישות כאמור; פרסום כאמור ייעשה לפי תקנת משנה (א) והמידע יימסר בנוסף ולפי העניין גם בדפוס ובעל פה, במקום מתן השירות.

(ד) הופסקה או צפויה להיפסק הספקת התאמת נגישות אחת או יותר בשירות, לתקופה העולה על שבוע ימים, יודיע החייב בה לציבור על כך ועל אמצעי נגישות חלופיים שהוא נוקט בהם כדי לספק את השירות, בדרכים המנויות בתקנת משנה (א) ועל ידי הצבת שלט במקום מרכזי במקום הציבורי שחלה בו ההפסקה האמורה, לפי העניין.

סימן ג': שירותי האינטרנט

35. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט לכלל הציבור, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר המועבר באמצעות האינטרנט יספק התאמות נגישות לשירות או למידע על אודות השירות שהוא מספק, לפי התקן הישראלי הנוהג ביום התחילה; לא היה תקן ישראלי תקף ביום התחילה, יבצע החייב התאמות נגישות לפי הנחיות *Accessibility Guidelines Web Content* של גוף התקינה הבינלאומי *World Wide Web Consortium (W3C)* (בתקנה זו – ההנחיות), ובכפוף להוראות תקנה 109(א) עותק ההנחיות יהיה זמין באתר האינטרנט של הנציבות ובמשרדי הנציבות.

(ב) בשירות אינטרנט המסופק –

(1) על ידי רשות ציבורית או בעבורה, יבוצעו התאמות ברמה AA לפחות של ההנחיות;

(2) על ידי מי שאינו רשות ציבורית או בעבורו, יבוצעו התאמות ברמה AA לפחות של ההנחיות ובכפוף להוראות שייקבעו לפי סעיף 19 יב לחוק לעניין נטל כבד מדי; היה החייב פטור מהתאמת נגישות ברמה AA, יבצע התאמת נגישות ברמה A;

(3) ההתאמות הנדרשות לפי פסקאות (1) ו-(2) לא יחולו, לעניין פישוט לשוני, על מידע המנוסח בלשון משפטית, כגון חוזים, ציטוט הוראות חיקוק או בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים ודוחות מדעיים; ואולם מידע טקסטואלי המסופק על ידי רשות ציבורית ייכתב בשפה הברורה וההולמת ביותר את ההקשר שניתן בו המידע.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב) (1) ו-(2) –

(1) היה ביצוע הנחיה 1.4.3 להנחיות בלתי אפשרי, על פי חוות דעתו של איש מקצוע, רשאי החייב לעשות שימוש בסט צבעים נוסף, לאתר בעל ניגוד גוונים מינימלי; נעשה שימוש בקישוטי רקע (watermark) יבצע החייב את ההנחיה האמורה כך שתהיה ניגודיות ברורה בין הכיתוב לבין קישוט הרקע;

(2) בביצוע הנחיה 1.2 להנחיות לעניין חלופה למדיה תלוית זמן (time-based media). יספק החייב חלופה מדויקת ככל האפשר לתוכן השמיעתי או החזותי, במועד מוקדם ככל האפשר.

(ד) החייב ישלים בתוך 36 חודשים מיום התחילה את ביצוע ההתאמות כאמור –

(1) לשירות אינטרנט קיים;

(2) ליישום שהוסף לשירות אינטרנט קיים או לשירות אינטרנט חדש שתחילת הספקתם עד 24 חודשים מיום התחילה.

(ה) ניתן שירות אינטרנט באתר חדש או הוספו עמודים או יישומים לאתר קיים לאחר ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה זו, יבוצעו בו התאמות הנגישות כאמור בתקנות משנה (ב) ו-(ג) עד מועד פתיחת האתר או מועד הוספת היישומים או העמודים, לפי העניין.

(ו) אישר מורשה לנגישות השירות כי ביצוע התאמת נגישות מסוימת או חלק ממנה בלתי אפשרי בשל מגבלות טכנולוגיות, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו; אישור של מורשה לנגישות השירות יינתן על סמך חוות דעת של איש מקצוע שקיימות מגבלות כאמור.

(ז) חייב ביצע התאמות נגישות כאמור בתקנה זו אף אם החומרה שהוא עושה בה שימוש במתן שירות האינטרנט מצויה מחוץ לגבולות ישראל; ואולם ניתן השירות באמצעות פלטפורמת רשת חברתית (כגון פייסבוק או טוויטר), יבצע נותן השירות את אלה מבין התאמות הנגישות הנתונות לבחירתו באמצעות הפלטפורמה (כגון בחירת ניגודיות).

(ח) בוצעו בשירות אינטרנט התאמות נגישות לפי תקנה זו, יציין החייב במקום בולט לעין אתר כי בוצעו בו התאמות נגישות בעבור אנשים עם מוגבלות.

(ט) על אף האמור בתקנת משנה (ב) (2) ובלי לגרוע מהוראות תקנת משנה (ה), יראו חייב בביצוע התאמות נגישות, שאינו רשות ציבורית, אשר ביצע התאמות נגישות בשירות האינטרנט המסופק על ידו ברמה A להנחיות, שנה לכל המאוחר מיום התחילה, כאילו עמד בהוראות תקנת משנה (ב) (2).

סימן ד': התאמות בשירותי ביטחון והצלחה

36. המספק קו טלפון ייעודי לפניית למוקד בעת חירום, יבצע בקו התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות כדי לאפשר להם להשתמש בשירות באותה מהירות, נוחות ואיכות שבהן ניתן השירות לכלל הציבור, כמפורט להלן:

(1) באמצעות פקסימילה, דואר אלקטרוני ומסרון;

(2) תוך התאמת הלשון ואופן המענה למוגבלותם.

37. קיים הליך בידוק ביטחוני במקום ציבורי שניתן בו שירות ציבורי, לרבות בכניסה למקום, יבטיח החייב כי הליך הבידוק אינו מונע מאדם עם מוגבלות הגעה למקום הציבורי, כניסה אליו וקבלת השירות באופן שוויוני, מכובד ומוצנע, עצמאי ובטיחותי.

38. בקירת אדם עם מוגבלות

38. בסימן זה –

“התאמת נגישות” – אמצעי עזר ושירות עזר לאדם עם מוגבלות;

¹⁵ ס"ח התשס"ב, עמ' 468.

"חוק חקירת חשודים" – חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002¹³;
 "חוקר" – שוטר או עובד הציבור שהוסמך לחקור עבירה לפי כל דין;
 "חקירה" – תשאול או גביית הודעה בקשר לעבירה בידי חוקר;
 "חשוד" – מי שיש לגביו חשד סביר שעבר עבירה;
 "מכשיר עזר אישי" – מכשיר המותאם לאדם עם מוגבלות באופן אישי, ואשר הוא נעזר בו באופן קבוע;
 "נחקר" – חשוד או עד המצוי בחקירה;
 "עד" – אדם הקשור לעבירה או שעשויים להיות לו מידע, מסמכים או חפצים הנוגעים לעבירה, והוא אינו חשוד בביצועה;
 "עובד הציבור" – כהגדרתו בסעיף 39(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996¹⁴;
 "תיעוד חזותי" – כהגדרתו בחוק חקירת חשודים.

חקירת אדם עם מוגבלות

39. (א) סבר חוקר, לפני תחילת חקירה או במהלכה, בין מיוזמתו ובין בהסתמך על בקשה או על מידע שקיבל, שאדם העומד להיחקר בפניו או שנחקר בפניו הוא אדם עם מוגבלות מן המפורטות בטור א' בתוספת הראשונה, יקיים את חקירתו של אותו אדם תוך שימוש בהתאמת הנגישות המתאימה, כמפורט לצדה בטור ב' לתוספת האמורה, אלא אם כן אמצעי העזר או שירות העזר המתאים אינו בנמצא אף לאחר מאמץ סביר, וחקירת האדם נדרשת באופן מיידי כדי למנוע את סיכול החקירה או את שיבושה, למנוע סיכון לחיי אדם או לשלומו, לאפשר את מעצרו של חשודים נוספים או לשם גילוי ראיה.

(ב) אין בתקנה זו כדי –

(1) לחייב את הגוף החוקר לספק לנחקר מכשיר עזר אישי, כמפורט בתקנה 26(ב);

(2) למנוע שימוש בהתאמת נגישות אחרת, המספקת תקשורת עם הנחקר או לנהל את החקירה בלא ההתאמה, לבקשת נחקר או בהסכמתו; נעשה שימוש בהתאמת נגישות אחרת, יתעד החוקר את בקשת הנחקר או את הסכמתו לשימוש באמצעי האחר, לפי העניין.

(ג) הוראות תקנה זו יחולו גם על פעולות חקירה של הגוף החוקר, הדורשות את נוכחות הנחקר, זולת אם מתקיימות נסיבות מיוחדות המונעות זאת, מטעמים שירשמו.

(ד) נדרש אדם עם מוגבלות לאשר בחתימתו מסמך, ולא היה מסוגל לחתום עליו בשל מוגבלותו, יציין את הסכמתו או את הסתייגותו בדרך אחרת, שתירשם בידי החוקר.

(ה) אין בתקנה זו כדי לגרוע מן ההוראות החלות לעניין חקירת חשודים לפי חוק חקירת חשודים, חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005¹⁵ (להלן – חוק הליכי חקירה והעדה), חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשס"ו-1955¹⁶ (להלן – חוק הגנת ילדים), או כל דין אחר לעניין חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות.

¹⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

¹⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 42.

¹⁶ ס"ח התשס"ו, עמ' 96.

- תוקף וקבילות
40. (א) אין בהפרת הוראות סימן זה כדי לפגוע בחוקיותה של חקירה אך ורק מן הטעם שנערכה בלא אמצעי הנגשה.
- (ב) בכפוף לאמור בתקנת משנה (א), אין בהוראות סימן זה כדי לפגוע בזכויות נחקר לפי כל דין.
- התאמות נגישות לשירותים במיתקני מעצר ובשירות בתי הסוהר
41. החייב בביצוע התאמות נגישות במיתקני מעצר או בשירות בתי הסוהר יבצע, נוסף על הוראות תקנות 9 עד 34, את אלה:
- (1) התאמות נגישות לעמדות שבהן משוחחים עצירים או אסירים עם מבקרים או עם עורכי דינם, כמפורט בתקנה 18;
- (2) התאמות נגישות הנדרשות לפי תקנות אלה לשירות שניתן במיתקן מעצר או במיתקן מאסר ולפעילויות ולשירותים הנלווים הניתנים בהם, לרבות לשירותים רפואיים, שירותי רווחה ושיקום, שירותי תעסוקה, שירותי חינוך ותרבות ושירותי ספרייה, וכן לשירותים הניתנים למבקרים במיתקנים כאמור;
- (3) התאמות נגישות ביחידות אכסון מיוחדות שבמיתקני מעצר ובשירות בתי הסוהר, לרבות תאי מעצר ותאי כליאה, לפי המפורט בתקנה 80(א);
- (4) ניתנה במיתקן אפשרות לעצירים או אסירים לצפות בטלוויזיה ולהאזין לרדיו, יספק החייב לעציר או אסיר עם מוגבלות, מערכת עזר לשמיעה אלהוטית אישית שכוללת משרד ומקלט אישי לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;
- (5) הוסע אסיר או עציר המסתייע בכיסא גלגלים ממיתקן מעצר או ממיתקן מאסר לבית המשפט או למיתקן אחר, יוסע ברכב נגיש לאדם בכיסא גלגלים;
- (6) תנאי שהייה במעצר או במאסר, לרבות תנאי שהייה בתא, יותאמו לבקשת אדם עם מוגבלות, בהתאם למוגבלותו, ולפי תיעוד מגורם מוסמך, המומחה בתחום המוגבלות שלגביה מתבקשת ההתאמה, והמעיד על הצורך בהתאמה, אלא אם כן עלול הדבר, לדעת מנהל המיתקן או סגנו, לפגוע באופי השירות לרבות ביטחון בית הסוהר ושלומו האסיר או העציר, בהחלטה מנומקת בכתב;
- (7) עם מעצרו או מאסרו, לפי העניין, של אדם עם מוגבלות יודיע לו החייב על זכותו לבקש התאמות נגישות לפי תקנה זו, ואת התנאים למתן התאמות אלה; לבקשת עציר או אסיר עם מוגבלות, יימסר לו המידע האמור בדרך נגישה, כמפורט בתקנה 29;
- (8) הוראות פרט משנה 33(3) בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות מקום קיים יחולו על בית מעצר ועל בית סוהר שהם מקום ציבורי חדש.
- סימן ה': התאמות נגישות בערכאות שיפוטיות וגופים בעלי סמכות מעין-שיפוטית ורשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם וזכאותו לשירות**
- תחולה והחייב בביצוע התאמות בהן
42. (א) הוראות סימן זה יחולו, לפי העניין, על אלה:
- (1) בית משפט, בית דין לעבודה, בית דין דתי, בית דין צבאי שהוענקה להם סמכות שפיטה מכוח חוקי־יסוד: השפיטה¹⁷;
- (2) בית דין מינהלי, כהגדרתו בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב–1992¹⁸ (להלן – חוק בתי דין מינהליים);
- (3) בית דין, ועדת משמעת או ועדת אתיקה, המוקמים על פי חוקוק;

¹⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.

¹⁸ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

(4) רשות אחרת שהוענקה לה סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית, כמפורט בחלק 1 בתוספת השנייה;

(5) רשות אשר בסמכותה לקבוע את מצבו הרפואי של אדם עם מוגבלות או את זכאותו לשירותי רווחה, שיקום או בריאות כמפורט בחלק 2 בתוספת השנייה.

(ב) מי שמינה לפי חיקוק ערכאה המנויה בתקנת משנה (א) או מי שהוא הסמיך לכך, לפי העניין, הוא החייב בביצוע התאמות הנגישות לפי סימן זה מטעם הערכאה האמורה, אלא אם כן נאמר אחרת; ואולם לגבי –

(1) בית משפט ובית דין לעבודה – החייב יהיה הנהלת בתי המשפט;

(2) ועדת שחרורים – החייב יהיה שירות בתי הסוהר;

(3) ועדה פסיכיאטרית מחוזית כהגדרתה בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991¹⁹, ועדת שיקום אזורית כהגדרתה בחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000²⁰ – החייב יהיה ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות.

43. נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, יבצע החייב את הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין, ואולם על אף האמור בתקנה 29, יסופקו התאמות נגישות בדיונים לפי הוראות סימן זה.

44. בערכאה המנויה בתקנה 42(א) המקימת הליכים באולם שיוחד לדיוני ערכאה כאמור, יבצע החייב לפי סימן זה התאמות נגישות כמפורט להלן:

(1) יספק לאנשים עם מוגבלות מערכת עזר לשמיעה להנגשת דברי השופטים, באי הכוח, בעלי הדין והעדים לפי פריטים אלה:

(א) מערכת עזר ניידת לשמיעה מסוג Infra Red, לבקשת אדם עם מוגבלות שהוגשה לפי תקנה 47, אך באולם שיש בו יותר מ-40 מושבים או שתפוסתו עולה על 40 איש, תסופק מערכת קבועה לשמיעה, מסוג Infra Red;

(ב) אזור ההגברה יכסה את אזור הישיבה;

(ג) שיעור המקלטים שיוסופקו יהיה 4 אחוזים לפחות ממספר המושבים;

(ד) שלישי מן המקלטים יהיו מסוג לולאת השראה ושני שלישים מסוג אוזניות, ולכל הפחות שני מקלטי אוזניות ולולאת השראה אחת, לכל אולם;

(ה) מספר מערכות העזר הניידות לשמיעה שיוחזקו בכל מקום שפועלת בו ערכאה שיפוטית, נוסף על מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בפסקת משנה (א), יעמוד על מערכת עזר ניידת אחת לכל 10 אולמות ולא פחות ממערכת עזר ניידת אחת; התקיימו במקביל כמה דיונים שנדרשת בהם מערכת עזר ניידת לשמיעה במספר העולה על מספר מערכות העזר שהחייב נדרש להחזיק באותה ערכאה – ידאג החייב לספק מערכות עזר נוספות כמספר שנדרש לצורך הדיון.

(ו) באולמות שבהם מותקנת מערכת עזר קבועה לשמיעה, תופעל המערכת עם תחילת הדיונים; המקלטים יוחזקו באולם ויסופקו לפי בקשה;

(2) אולמות שמוקנת בהם מערכת עזר קבועה לשמיעה יסומנו בסמל הבין-לאומי לשירות נגיש לאנשים עם מוגבלות שמיעה, בצד החיצוני של הכניסה לאולם;

¹⁹ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

²⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 231.

(3) בתקופת הביניים, שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 44(1)א), תסופק מערכת עזר ניידת כאמור בתקנה 44(1)א) במקום שמספר המושבים בו עולה על 40 או שתפוסתו יותר מ-40 איש, ושטרם הותקנה בו מערכת עזר קבועה לשמיעה.

45. התאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות שהם בעלי דין או באי כוח

בכפוף להוראות תקנה 47, יספק האחראי לביצוע התאמות נגישות התאמות נגישות לפי סימן זה, לבקשתו של אדם עם מוגבלות שהוא בעל דין או בא כוח, אחד או יותר מאמצעי העזר ושירותי העזר המפורטים להלן, לפי מוגבלותו של האדם ולפי העניין:

(1) שירות תמלול או שירות תרגום לשפת הסימנים, לפי העניין;
(2) לא היה בעל הדין מיוצג על ידי בא כוח, יינתן תיאור בעל פה של המצוי במסמכים הנדונים בעת הדיון, ובמידת הצורך תוך שימוש בשפה פשוטה ובקצב איטי לפי מוגבלותו של האדם, והכול לפי העניין;

(3) אפשרות להקליט את מהלך הדיון במכשיר הקלטה מטעם האדם עם המוגבלות, ובכפוף להוראות סעיף 68 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984²¹ (להלן – חוק בתי המשפט);

(4) מתן שהות סבירה לאדם עם מוגבלות להאזין להערות מוקלטות שהכין מראש, ובלבד שהדבר אינו מפריע למהלך הדיון;

(5) מתן זמן סביר בעת הדיון, במידת הצורך, להיוועצות בין האדם עם המוגבלות לבא כוחו, כגון לשם הקראת מסמכים או הסברת ההליך;

(6) מתן תיאור בעל פה של אולם הדיונים, הצגת הנוכחים בדיון ומקום ישיבתם בעת הדיון; התיאור יינתן פעם אחת, בתחילת הדיון; היושב בדיון באותה ערכאה רשאי להורות כי התיאור יינתן על ידי אחד מבאי הכוח של בעלי הדין או אדם אחר;

(7) תרגום הדיונים לשפת הסימנים במגע על ידי מתורגמן המיומן בתרגום;

(8) התאמת מועדים, שעות דיונים ואורכם בעניינו של אדם עם מוגבלות לפי מוגבלותו ובכפוף ליומנה של הערכאה;

(9) קיום הדיון בעניינו של בעל דין עם מוגבלות במקום שמתקיימות בו לכל הפחות הוראות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, ותוך שמירה על פרטיות הדיון, אם הדיון אמור להתקיים באחד מאלה:

א) בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים;

ב) באולם שניתן לגביו פטור מביצוע התאמות לפי תקנות הנגישות למקום קיים;

ג) בתקופת הביניים לפני ערכאה המקיימת הליכים שיפוטיים או מעין שיפוטיים שלא באולם אשר יוחד לקיום דיוני הערכאה;

(10) קיום הדיון במקום שאינו מקום מושבה הקבוע של הערכאה, בכפוף להוראות סעיפים 34(ב) ו-44(ב) לחוק בתי המשפט, ולפי העניין; בכפוף להוראות סעיף 12 לחוק בתי דין מינהליים ובכפוף להוראות כל חיקוק אחר לעניין מקום המושב של הערכאה, לפי העניין;

²¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

11) הספקת מושבים מותאמים שיוצבו במקום ישיבה מיוחד, לפי הוראות תקנות התכנון והבנייה בפרט 8.210 בתוספת השנייה או לפי הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, בפרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות נגישות למקום ציבורי קיים, והכול לפי העניין; לא היו במקום עריכת הדיון מושבים קבועים, יוצבו המושבים לפי בקשת האדם עם המוגבלות, במיקום הולם;

12) ראה שופט או דיין, לפי העניין, בעת דיון כי בעל דין הוא אדם, אשר עקב מוגבלות אינו מבין את ההליך השיפוטי וכי הוא אינו מיוצג על ידי בא כוח מטעמו, ייתן לאדם הסבר בשפה פשוטה לפני הדיון ולאחריו על מהות ההליך, זכויותיו בהליך והחלטות שיתקבלו בו, ורשאי הוא להורות על מתן אחת או יותר מהתאמות הנגישות שבתקנה זו, ובכלל זה להתיר לאדם, על פי בקשתו, להיות מלווה בעת הדיון על ידי אדם מטעמו, אשר יסביר לו את דברי הנוכחים בלשון פשוטה, והכל בהתאם למוגבלותו של האדם ונסיבות העניין; היה אדם עם מוגבלות מיוצג על ידי בא כוח מטעמו ולא התבקשה מראש התאמת נגישות, רשאי שופט או דיין, לפי העניין, להורות על מתן התאמת נגישות, ובלבד שאין בכך כדי לעכב את הדיון;

13) ליווי של אדם מטעמו, כאמור בתקנה 11, למטרת תמיכה נפשית באדם עם המוגבלות או למטרת הסבר תוך שימוש בשפה פשוטה לגבי המתרחש;

14) נדון עניינו של בעל דין עם מוגבלות לפני ערכאה או רשות כאמור בתקנה 42(א)2 עד 5, בנוכחותו של אותו בעל דין, והתרשמה הערכאה כי האדם אינו מבין את ההליך עקב מוגבלותו, רשאית הערכאה או הרשות, לפי העניין, לאפשר לאדם להיות מלווה בעת הדיון על ידי אדם מטעמו, אשר יסביר לו את דברי הנוכחים בלשון פשוטה;

15) הספקת כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי סוג מוגבלותו ולפי הנסיבות ובהתאם להוראות תקנה 29(ג), בשינויים המחוייבים.

46. (א) לבקשת אדם עם מוגבלות המזומן להעיד או להציג את עניינו לפני ערכאה, אשר הוגשה כאמור בתקנה 47, לרבות בעל דין שהוא עד, ואשר עקב מוגבלותו אינו יכול לתת עדות בדרך הרגילה, תימסר עדותו באחת או יותר מדרכים אלה, לפי מוגבלותו ולפי העניין;

1) בסיוע אחד או יותר מאלה, לפי העניין: תרגום לשפת הסימנים, מערכת עזר לשמיעה, קבועה או ניידת בבית משפט או בבית דין לעבודה, כמפורט בתקנה 44, מערכת עזר לשמיעה אישית שבה עושה האדם שימוש או תמלול על גבי צג מחשב, לפי העניין;

2) בתיאור בעל פה של הנוכחים בדיון ושל מוצגים, לרבות המסמכים הנדונים, ובמידת הצורך בשפה פשוטה את המסמכים והמוצגים, והכול לפי העניין; ורשאי בית המשפט או בית הדין להורות כי התיאור יינתן על ידי אחד מבאי הכוח של בעלי הדין או אדם אחר;

3) בהליך שנגבית בו עדות בעמידה, באמצעות מתן העדות בישיבה במקום בעמידה;

4) בסיוע אמצעי תקשורת תומכת וחליפית שבהם עושה האדם שימוש בדרך קבע, ובמידת הצורך תוך הסתייעות בקלינאי תקשורת לשם שימוש באמצעי כאמור; המבקש יציין בעת הגשת בקשה לפי תקנה 47, אם אמצעי התקשורת התומכת והחליפית הוא מסוג לוח אותיות או מסוג סמלים, ואולם אם חלים

על עדותו של האדם עם המוגבלות הוראות חוק הליכי חקירה והעדה, תימסר העדות כפי שנקבע בחוק האמור;

(5) בסיוע אמצעי תקשורת שבהם עושים שימוש אנשים חרשים-עיוורים דרך קבע, לרבות תרגום לשפת הסימנים במגע;

(6) במסירת העדות במקום ציבורי שבו צעו בו הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או למקום ציבורי חדש, לפי העניין; אמור אדם עם מוגבלות בניידות להעיד במקום ציבורי קיים בתקופת הביניים שעד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות למקום קיים, יקום הדיון במקום ציבורי שמתקיימות בו לכל הפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, ותוך שמירה על פרטיות הדיון;

(7) בסיוע כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם ובהתאם להוראות תקנה 29(ג) בשינויים המחויבים, ולגבי עדות בהליך פלילי – רק אם שוכנע בית המשפט או בית הדין, לפי העניין, כי אין בדרך שקבע כדי לגרום עיוות דין לנאשם.

(ב) ראה שופט או אדם היושב בערכאה המוסמכת לחקור עדים על פי דין, כי עד העומד להעיד לפניו או המעיד לפניו הוא אדם עם מוגבלות, אשר לא הוגשה לגביו בקשה כאמור בתקנת משנה (א), וכי עקב מוגבלותו נבצר ממנו לתת עדות בדרך הרגילה, רשאי הוא לפני מתן העדות או במהלכה, להורות מיוזמתו ובהתחשב ברצונו של העד, על גביית עדותו באחת או יותר מן הדרכים האמורות בתקנת משנה (א).

(ג) האמור בתקנה זו אינו בא לגרוע מהוראות חוק הגנת ילדים, חוק הליכי חקירה והעדה, חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982²², תקנות לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים) (גביית עדות מתלונן בשל עבירת מין שלא בפני הנאשם), התשנ"ז-1996²³, וכל דין אחר לעניין גביית עדות.

47. (א) בטפסים שמשפיק לציבור ערכאה מן המנויות בתקנה 42(א)1, כגון טופסי אישור על פתיחת תיק, טופס הזמנה לדיון או טופס הזמנת עדים, תצוין זכותם של אנשים עם מוגבלות לבקש התאמת נגישות כאמור בתקנות אלה, והטופס שבאמצעותו ניתן לבקש התאמות כאמור.

בקשה לקבלת התאמות נגישות וביוררה

(ב) הליך הבקשה לקבלת התאמת נגישות כאמור בסעיפים 44 עד 46 המוגשת לערכאה כאמור בתקנה 42(א)1, ייעשה כלהלן:

(1) בקשה של בעל דין או בא כוח שהוא אדם עם מוגבלות לקבל אמצעי עזר או שירות עזר מן המנויים בתקנות 45 ו-46 תוגש לערכאה שבדיונים לפנייה מתבקש אמצעי העזר או שירות העזר; הבקשה תוגש במועד המוקדם מבין אלה: עם הגשת כתבי בית הדין, זמן סביר לפני הדיון או עם הגשת בקשה אחרת לערכאה בקשר לעניינו של בעל הדין ולא יאוחר מ-14 ימים לפני הדיון; נקבע מועד לדיון הקצר מ-14 ימים, יספק האחראי את ההתאמה המבוקשת ככל האפשר;

(2) בבקשה כאמור בפסקה (1) יצוינו פרטי הדיון שלגביו מתבקש אמצעי העזר או שירות העזר, לרבות מספר התיק, סוג ההליך ומועד הדיון, אם נקבעו;

²² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43, התשס"ו, עמ' 10.
²³ ק"ת התשנ"ז, עמ' 275.

(3) הבקשה תכלול את הפרטים שלהלן ויצורף לה תצהיר המאמת את אותם פרטים:

(א) פרטיו האישיים של המבקש: שמו, מספר תעודת הזהות שלו ומענו;

(ב) העובדה שהמבקש הוא אדם עם מוגבלות, בציון סוג מוגבלותו;

(ג) אמצעי העזר או שירות העזר המבוקש;

(4) הערכאה שאליה מוגשת הבקשה רשאית לדרוש מהמבקש כל מסמך הדרוש לה לשם הכרעה בבקשה;

(5) הערכאה תודיע למגיש הבקשה או לבא כוחו, לפי העניין, בתוך זמן סביר לפני מועד הדיון, את החלטתה בבקשה;

(6) התקבלה בקשתו של המבקש, יצוין בתיק הערכאה כי בכל הדיונים בעניינו ייעשה שימוש באמצעי העזר או שירות העזר, לפי העניין וההתאמות האמורות יסופקו על ידי הערכאה בכל הדיונים בלא צורך להיזקק לבקשה נוספת;

(7) בית משפט, בית דין או ערכאה אחרת שבהם אמור להעיד אדם עם מוגבלות רשאים, על יסוד הבקשה, להיוועץ במורשה נגישות לשם קביעת התאמות הנגישות הנדרשות בעת ההעדה.

(ג) הליך הגשת בקשה לקבלת התאמות נגישות המוגשת לערכאה כאמור בתקנה 42(א) עד (4), יבוצע לפי אלה:

(1) הבקשה תוגש לפי סדרי הדיון הנוהגים בערכאה, בתוך זמן סביר לפני הדיון שמתבקשת לגביו ההתאמה או עם הגשת בקשה אחרת לערכאה בעניינו של בעל הדין;

(2) הערכאה או ראש שירותי בריאות הנפש, לפי העניין יודיעו את החלטתם למגיש הבקשה, בתוך זמן סביר לפני מועד הדיון;

(3) נדחתה בקשתו של המבקש, וקיימת אפשרות להגיש ערר או ערעור לפי סדרי הדיון הנוהגים בערכאה, רשאי הוא לערור או לערער על ההחלטה, לפי סדרי הדיון הנוהגים.

48. חייב בהתאמות נגישות לפי סימן זה יספק לקהל הנוכחים בדיונים את אלה, אלא אם כן הדיון אינו פתוח לציבור:

התאמות נגישות לקהל הנוכח בדיונים משפטיים

(1) בדיון המתקיים באולם כאמור בתקנה 44, שמוקנת בו מערכת עזר קבועה לשמיעה או מסופקת מערכת עזר ניידת לשמיעה, יסופק מקלט לשם שמיעת דברי היושבים בדיון, בעלי הדין, באי כוחם והעדים; המקלט יסופק בידי מפעיל המערכת באולם;

(2) החייב יחזיק מושבים מותאמים בהתאם למספר מקומות הישיבה המיוחדים כמפורט בפרט 8.210 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין, ובתוספת שני מושבים מותאמים כאמור; לבקשת אדם עם מוגבלות בניידות, יציב החייב מושב כאמור במקום ישיבה מיוחד;

(3) בבית משפט ובית דין כאמור בתקנה 42(א)1 יסופק תמלול על גבי מסך נייד, בתיאום מראש, לפי בקשה אשר הוגשה זמן סביר מראש, ואולם בבית המשפט העליון ובבית הדין הארצי לעבודה יסופק תמלול מעל גבי מסך קבוע בתיאום מראש, לפי

בקשה שהוגשה בזמן סביר בנסיבות העניין; התמלול כאמור לא יהווה פרוטוקול הדיון, כמשמעותו בחוק בתי המשפט והוא לא יסופק לאדם עם מוגבלות בדפוס או בדרך אחרת זולת על גבי מסך כאמור;

(4) בבית משפט ובית דין כאמור בתקנה 42(א)1 יסופק תרגום לשפת הסימנים, לבקשת קבוצה של אנשים עם מוגבלות המונה 10 אנשים לפחות, שהוגשה זמן סביר מראש.

49. התאמות נגישות במסמכים המוגשים לערכאה שלא בעת הדיון (א) היה אדם עם מוגבלות מיוצג על ידי בא כוח בהליכים לפני בית דין או בית משפט כאמור בתקנת משנה 42(א)1 או לפני ערכאה או רשות כאמור בתקנה 42(א)2 עד (5), יספק לו בא כוחו, כמפורט בתקנה 29, התאמות נגישות למידע הנמסר בכתב לבית המשפט במסגרת ההליך, שלא בעת הדיון, ואולם תקנה 29(ה) לא תחול לעניין זה;

(ב) ערכאה כאמור בתקנה 42(א)1 תספק לבקשת אדם עם מוגבלות התאמות נגישות לתיקי בית משפט, בכפוף לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג-2003²⁴; התנהל תיק בבית משפט לענייני משפחה או בבית דין דתי, רשאי אדם עם מוגבלות הזכאי לעיין בתיק או נציגו על פי דין, להגיש בקשה לעיין במסמכים בתיק שבוצעו בהם התאמות נגישות; בקשה תוגש לפי סדר הדין הנהוג באותה ערכאה.

50. רשות שבסמכותה לקבוע מוגבלות או זכאות לשירותי רווחה, בריאות או שיקום (א) על רשות המנויה בחלק 2 בתוספת השנייה שבסמכותה על פי חוק לקבוע את מוגבלותו של אדם או את זכאותו לשירותי רווחה, בריאות או שיקום, יחולו הוראות אלה בשינויים המחויבים ובשינויים שלהלן:

(1) הוראות תקנה 45 לפי העניין;

(2) הוראות תקנה 46(א);

(3) הוראות תקנה 47(ג), ואולם בקשה להתאמת נגישות בדיונים לפני ועדת סל שיקום אזורית כהגדרתה בחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000²⁵, תוגש לראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות;

(4) לבקשת אדם עם מוגבלות או בא כוחו, לפי העניין, יבוצעו התאמות נגישות למידע הנמסר בכתב לרשות כאמור במסגרת ההליך בעניינו, שלא בעת הדיון, באמצעים כאמור בתקנה 29(ד), לפי העניין.

(ב) רשות כאמור תספק, יחד עם הטפסים המסופקים לציבור כגון אישור על פתיחת תיק או טופס הזמנה לדיון, מסמך שיפורטו בו אלה:

(1) זכותם של אנשים עם מוגבלות להגיש בקשה להתאמות נגישות, ואופן הגשת בקשה כאמור;

(2) פירוט התאמות הנגישות שאותן ניתן לקבל;

(3) הסבר לגבי התנהלות הדיון, וההחלטה אשר תתקבל בסופו;

(4) זכותו של בעל הדין להיות מלווה באדם מטעמו או זכותו להיות מיוצג על ידי נציגו על פי דין, אם קיימת, ולפי העניין;

(5) זכותו של עותר להגיש ערר על ההחלטה שהתקבלה בדיון, אם התקבלה.

(ג) לבקשת אדם עם מוגבלות יסופק המסמך כאמור בתקנת משנה (ב) גם באחת ההתאמות המפורטות בתקנה 29(ד), לפי העניין, ובכפוף להוראות תקנה 29(ג).

²⁴ ק"ת התשס"ג, עמ' 518.

²⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 231.

סימן ז': נגישות בישיבות רשויות ציבוריות

51. רשות ציבורית המזמינה אנשים לישיבות ולדיונים תספק התאמות נגישות אלה:

התאמות נגישות
בדיונים וישיבות
של רשויות
ציבוריות

(1) לבקשת אדם עם מוגבלות המוזמן להשתתף בדיון –

(א) מידע המסופק למשתתפים בכתב לפני מועד הישיבה או הדיון או לאחריהם, כגון סיכום דיון, יסופק גם באחד מהאמצעים המנויים בתקנה 29(ד)2 עד (6), (8) ו-(14), ולפי התנאים כאמור בתקנה 29(ג); ואולם היה היקף המידע הכתוב יותר מ-3 עמודים, יהיה החייב פטור מלספקו בהתאמות כאמור בתקנה 29(ד)4 ו-(5); היה המידע מנוסח בלשון משפטית כגון חוזים, ציטוט הוראות חיקוק או בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים או דוחות מדעיים, יהיה החייב פטור ממתן התאמות כאמור בתקנה 29(ד)3 ו-(5) ויספק את עיקרי המידע לאדם עם מוגבלות בעל פה, בלשון ובאופן המותאמים למוגבלותו;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), הוזמנו משתתפים לישיבה פחות משלושה שבועות לפני מועדה, יספק החייב את ההתאמות לפי תקנה 29(ד)6 ו-(8), ככל האפשר;

(ג) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה מראש, יסופקו במהלך הדיון גם התאמות אלה:

(1) אחת מהתאמות הנגישות המנויות בתקנה 29(ד)7, (10), (11), (12), (13), (14) או תמלול;

(2) הוצג מידע חזותי לפני המשתתפים, יסופק תיאור קולי של המידע על ידי המציג, משתתף אחר או אדם מטעם;

(3) מקום ישיבה לאדם המסתייע בחיית שירות ולחיית השירות, מקום ישיבה לאדם המתנייע בכיסא גלגלים או מושב מותאם, בסעיף הדן במקומות המתנה, והכול לפי העניין, ויכול שהמושב המותאם יוצב במקום ישיבה מיוחד, אם הותקן במקום.

(ד) מתקיימות ישיבות של רשות ציבורית דרך קבע במקום ציבורי קיים שלא בוצעו בו התאמות נגישות כאמור בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יתקיימו ישיבות הרשות, לבקשת אדם עם מוגבלות, במקום שמתקיימים בו לכל הפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה לעניין כניסה נגישה, מעברים נגישים ובתי שימוש נגישים; התקיימה ישיבה של רשות ציבורית, לרבות ספור, במקום שאינו בניין או אתר שלא בוצעו בו התאמות נגישות, או התאמות נגישות לצמתים ולמדרכות כאמור בחוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), התשמ"ח-1988²⁶ (להלן – חוק סידורים לנכים) או הוראות לפי סעיף 19לט לחוק, לפי העניין, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות בניידות כל אמצעי סביר שיאפשר את השתתפותו בישיבה או בספור באופן שוויוני, בטיחותי ומכובד.

(ה) היתה הרשות הציבורית בעלים, מחזיק או מפעיל של חניון בסמוך למקום קיום הישיבה, יישמר לבקשת אדם שיש לו תג נכים תקף, שהוגשה זמן סביר מראש, מקום חניה מתאים לפחות 30 דקות לפני שעת הישיבה; ואולם אם לא היה בחניון במועד זה מקום חניה מתאים פנוי, פטור נתן השירות משמירת מקום החניה ויודיע על כך למבקש.

²⁶ ס"ח התשמ"ח, עמ' 104.

(א) בחדר ישיבות שהוא מקום להתקהלות כמשמעותו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, שתפוסתו למעלה מ-50 אנשים וקיימת בו מערכת הגברה סביבתית, תסופק דרך קבע נגישות באמצעות מערכת עזר לשמיעה קבועה או ניידת, הכוללת מקלטים בשיעור 5 אחוזים מתפוסת המקום; ואולם נעשה שימוש במערכת עזר מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטי אוזניות בשיעור של 1% לפחות מתפוסת המקום, ולא פחות משני מקלטים;

(ב) במקום שאין בו מערכת הגברה סביבתית, תסופק לבקשת אדם עם מוגבלות שמשותף בדיון נגישות באמצעות מערכת עזר לשמיעה אישית;

(3) בישיבה או בדיון של רשות ציבורית הפתוחים לציבור, יסופקו לבקשת אדם עם מוגבלות שאינו מוזמן להשתתף בדיון, אשר הוגשה זמן סביר מראש, אחת או יותר מהתאמות אלה:

(א) מקום ישיבה לאדם המסתייע בחיית שירות ולחיית השירות, מקום ישיבה לאדם המתנייע בכיסא גלגלים או מושב מותאם, כאמור בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין במקומות המתנה (2.10.2);

(ב) במקום שבו מסופקת דרך קבע מערכת עזר לשמיעה קבועה או ניידת – מקלט אישי או תיאור קולי ובלבד שהתיאור הקולי אינו מעכב את הדין.

סימן ח': התאמות נגישות בשירותי מסחר

52. הספקת שירותי עזר בשירותי מסחר (א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי מסחר יספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, נוסף על ביצוע ההתאמות המנויות בתקנות 9 עד 34, לפי העניין, שירות עזר סביר, כגון סיוע בזיהוי המוצר, סיוע בהפעלת מיתקן המשמש במתן השירות, סיוע בנשיאת מוצרים אל עמדת השירות, והכול בהתחשב ברצונו של האדם עם המוגבלות, במוגבלותו ובכפוף לנסיבות העניין.

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק החייב מושב מותאם.

סימן ט': שירותי אירועים בפני קהל

53. החייב בביצוע התאמות נגישות באירועים (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לאירוע לפי סימן זה, הוא בעל מקום ציבורי או השוכר, לפי העניין, שמתקיים בו אירוע לציבור בלתי מסוים, אשר יש לספק בו התאמות נגישות, ואולם אם מופק האירוע במקום הציבורי בידי מי שאינו הבעלים או השוכר, תחול חובת ביצוע התאמות כאמור על בעל המקום או השוכר, לפי העניין, ועל מפיק האירוע, ביחד ולחוד, בכפוף לתקנות אלה.

54. התאמות נגישות באירוע (א) חייב בביצוע התאמות נגישות באירוע בפני קהל בלתי מסוים, יבצע התאמות נגישות אלה:

(1) יספק מידע על אודות האירוע לבקשת אדם עם מוגבלות, באמצעות התאמות הנגישות כאמור בתקנה 29;

(2) יספק את המידע הניתן לציבור כחלק מהאירוע באמצעות אלה:

(א) נערך אירוע במקום שנעשה בו דרך קבע שימוש באמצעי הגברת קול, יספק מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בתקנה 144(1), הכוללת מקלטים בשיעור ממספר המושבים במקום או לפי תפוסת המקום כמפורט בטבלה שלהלן:

שיעור המקלטים שיסופקו	מס' המושבים או תפוסת המקום
5 אחוזים	עד 1,000 איש
3 אחוזים לכל מושב או תפוסה מעל 1,000, בתוספת 50	מ-1,001 עד 10,000 אנשים
1 אחוז לכל מושב או תפוסה מעל 10,000 בתוספת 320	מעל 10,000 אנשים

ואולם נעשה שימוש במערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטי אוזניות בשיעור של אחוז אחד לפחות ממספר המושבים במקום, או לפי תפוסת המקום ולא פחות משני מקלטים;

(ב) לא נעשה במקום הציבורי, דרך קבע, שימוש באמצעי הגברת קול, יספק מי שאחראי להספקת מערכת הגברת קול לאירוע מערכת עזר ניידת לשמיעה במספר כמפורט בפסקת משנה (א); שני שלישים מן המקלטים כאמור יהיו מסוג אוזניות, והשאר מסוג לולאת השראה; הותקנה מערכת מסוג לולאת השראה, יסופקו מקלטים אישיים מסוג אוזניות בלבד, בשיעור לפי פסקת משנה (א) סיפה; מקלט יסופק לאדם עם מוגבלות לפי בקשתו, בעמדת המודיעין או בכניסה, לפי העניין;

(ג) היה האירוע בעיקרו מילולי –

(1) יספק לבקשת אדם עם מוגבלות, אשר הוגשה זמן סביר מראש, תרגום לשפת הסימנים, באמצעות מתרגם אשר ימוקם במקום שממנו יהיה ניתן לראותו בבירור, ככל האפשר, מכל מקום באולם, ובמידת הצורך תוך שימוש בתאורה ממוקדת; לא נמצא מתרגם לשפת סימנים לאחר מאמץ סביר, יהיה החייב פטור מהספקת ההתאמה;

(2) יסופק תמלול של האירוע, או הקרנת הטקסט, לפי העניין, באמצעות שימוש בשלט אלקטרוני שבו נעשה שימוש, דרך קבע, במקום שבו נערך האירוע, או על גבי מסך; ואולם באירוע רב-פעמי יסופקו תמלול או הקרנת הטקסט כאמור לפחות פעם אחת בחודש או אחת לעשרה מופעים, לפי התכוף מבין השניים;

(ד) על אף האמור בפסקת משנה (ג) –

(1) נערך האירוע במקום ציבורי פתוח, יסופקו תמלול או הקרנת הטקסט ככל שאופי האירוע ונסיבות העניין מאפשרים זאת;

(2) נערך האירוע במקום ציבורי פתוח שהוא אתר, יסופקו תמלול או הקרנת הטקסט כאמור בשעות החשיכה בלבד, ואם נסיבות העניין מאפשרות זאת;

(ה) ערכה רשות מקומית אירוע לקהל מזדמן במהלך חג או פסטיבל (כגון יום העצמאות) שבו לא מסופקים מושבים לקהל, תספק הרשות המקומית נגישות כאמור בתקנה 54(2)ב), ואולם אם כלל האירוע כמה מופעים, תספק הרשות נגישות כאמור למופע מרכזי אחד לפחות במהלך החג או הפסטיבל;

(3) על אף האמור בפסקה (2)ג) ו-(ד), יהיה חייב פטור מביצוע התאמות כאמור אם האירוע הוא אחד מאלה:

(א) הקרנת סרט;

(ב) אירוע שנערך במקום סגור אשר סך כל מקומות הישיבה שבו אינו עולה על 150 מושבים או שתפוסת המקום שבו נערך אינה עולה על 150 איש;

(ג) אירוע שהוא בעיקרו הופעה מוסיקלית, לא מילולית או מילולית מאולתרת;

(ד) מופע רחוב לקהל מזדמן, שבו לא מסופקים מושבים לקהל;

(ה) אירוע שנערך לציבור מזדמן באתר כהגדרתו בתקנות הנגישות לאתר (כגון אירוע לקירוב הציבור לערכי שמירת הטבע, הסביבה והמורשת) הכולל כמה מופעים שבהם לא מסופקים לקהל מושבים, יספק החייב, למופע מרכזי אחד לפחות ביום, מערכת עזר ניידת לשמיעה כאמור בתקנה 54(2)ב, הכוללת 20 מקלטים אישיים לפחות אשר שני שלישים מהם מסוג אוזניות ושליש מסוג לולאת השראה;

(4) נערך אירוע במקום ציבורי סגור או במוקד עניין במקום ציבורי שאינו בניין, שיש בו מושבים קבועים לקהל –

(א) יחזיק החייב מושבים מותאמים, ויספקם לבקשתו, כמפורט בתקנה 48(2); ואולם אם סך כל מקומות הישיבה במקום היה יותר מ-1,000, יחזיק מושבים מותאמים כמספר מקומות הישיבה המיוחדים כמפורט בפרט 8.210 בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין; יכול שהמושבים המותאמים יהיו לפחות כמספר מקומות הישיבה המיוחדים והם יוצבו, ככל האפשר, ליד דרך נגישה;

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות תסופק במקום האירוע הכוונה למקום הישיבה או ככל האפשר סיוע בהגעה למקום הישיבה, לפי העניין;

(5) נערך אירוע מעל כמה במקום ציבורי פתוח, לרבות מקום ציבורי שהוא אתר, ייחד החייב אזור ישיבה נגיש לאנשים עם מוגבלות בניידות ומלוויהם, לפי אלה:

(א) אזור הישיבה הנגיש ימוקם בזווית צפייה נוחה או ימוקם מעל משטח מוגבה ויהיה נגיש לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.9; המשטח המוגבה יהיה בגובה שיאפשר צפייה במופע כך שאם הקהל עומד על רגליו, האירוע אינו מוסתר מפני הצופה עם המוגבלות;

(ב) דרך נגישה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.7 תקשר בין חניית הנכים לאזור הישיבה הנגיש כאמור בפסקת משנה (א), לשירותי הנכים הנגשים או מיתקני השירותים היבילים המותאמים, לפי העניין, וכן לאזור מרכזי של האירוע, לפי העניין;

(ג) באזור הישיבה הנגיש יספקו מקומות לאנשים המתנייעים בכיסא גלגלים ומושבים מותאמים, וכן ככל האפשר מושבים רגילים למלוויהם;

(ד) הוצבו במקום האירוע מיתקני שירותים יבילים, יציב החייב שירותים יבילים מותאמים לשימוש אדם המתנייע בכיסא גלגלים, לפי אלה:

(1) השירותים היבילים יאפשרו שימוש עצמאי, לרבות אפשרות לסגירת הדלת ולנעילתה מבפנים;

(2) היה הפרש גובה בכניסה לתא השירותים, ייעשה שימוש בכבש יציב כדי לאפשר כניסה לתא;

(3) מספר מיתקני השירותים היבילים, המותאמים כאמור, לא יפחת משמינית מכלל מיתקני השירותים היבילים המוצבים במקום, ולא פחות ממיתקן מותאם אחד; לפי העניין, יוצב מיתקן שירותים יבילים מותאם אחד לפחות בכל אחד מהאזורים שמוצבים בהם שירותים יבילים, וכן קרוב ככל האפשר לאזור הישיבה הנגיש;

(6) סופק שילוט הכוונה זמני במקום עריכת האירוע, יתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בגודל האותיות והמידע הכתוב בו יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות, בעל פה;

(7) באירוע רב-פעמי יינתן לבקשת אדם עם מוגבלות, שהוגשה זמן סביר לפני מועד האירוע, תקציר האירוע בדפוס נגיש עם פישוט לשוני; תקציר בדפוס נגיש עם פישוט לשוני יינתן לבקשת אדם עם מוגבלות באירוע חד-פעמי, אם הוכן תקציר לפני האירוע בעבור כלל הציבור.

55. (א) על אף האמור בתקנה 54, יהיה החייב פטור מביצוע התאמת נגישות מן ההתאמות פטורים המנויות בתקנה האמורה, אם ביצוע ההתאמה מהווה אחד מאלה:

(1) פגיעה מהותית באופיו של מוקד עניין או אתר, כהגדרתה בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר;

(2) פגיעה מהותית באופיו של מרכז העניין או המקום הציבורי, כהגדרתה בתקנה 4 לתקנות הנגישות למקום ציבורי שאינו בניין;

(3) שינוי מהותי באופיו של האירוע;

(4) היא אינה ניתנת לביצוע בשל מגבלות הנדסיות, כאמור בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר או תקנה 4 לתקנות הנגישות למקום ציבורי שאינו בניין, לפי העניין.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בוצעה באתר או במקום שאינו בניין התאמת נגישות חלופית, כאמור בתקנה 4 לתקנות הנגישות לאתר, או לפי תקנות נגישות למקום שאינו בניין, לפי העניין, יבצע החייב את התאמות הנגישות לפי תקנה 54, ככל שההתאמות החלופיות אשר בוצעו באתר או במקום שאינו בניין מאפשרות את ביצוע התאמות הנגישות לשירות.

56. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות להקרנת סרטי קולנוע יבצע את הוראות תקנות 9 עד 34, 54 ו-55, והכול לפי העניין.

התאמות נגישות
בהקרנת סרטי
קולנוע

(ב) על אף האמור בתקנה 29, יספק החייב נגישות לסרט, באמצעים כמפורט להלן:

(1) הופץ סרט הדובר עברית או ערבית למטרת הקרנה מסחרית בבתי הקולנוע, יהיו אחראים נותן שירות ההפצה ונותן שירות ההקרנה, ביחד ולחוד, לספק כתוביות בשפת הסרט ב-70 אחוזים לפחות מעותקי הסרט המופצים להקרנה;

(2) נותן שירות ההקרנה יקרין עותק עם כתוביות כאמור בפסקה (1), אחת ל-10 הקרנות לפחות, ולא פחות מהקרנה אחת, בכל אחד מן המקומות שהוא מקרין בהם סרט, במהלך כל תקופת הקרנתו במקום;

(3) סרט הדובר עברית או ערבית שמוקרן בהקרנה שאינה מסחרית, כגון בסינמטק או בפסטיבל קולנוע, חמש פעמים או יותר באותו מקום במהלך 6 חודשים, יוקרן פעם אחת לפחות בעותק המלווה בכתוביות בשפת הסרט.

57. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לאירועים יפרסם כמפורט בתקנה 34 את דבר קיום האירוע, מועדו, והתאמות הנגישות המסופקות בו לפי סימן זה, לרבות המועדים באירוע רב-פעמי שיסופקו בו אמצעי עזר ושירותי עזר.

(ב) החייב יפרסם, כמפורט בתקנה 34(ג), זמן סביר לפני האירוע, את דרכי הגשת בקשה לקבלת אמצעי עזר או שירות עזר המסופק לפי בקשה, כגון תרגום לשפת סימנים או תקציר בפישוט לשוני, ואת המועדים להגשת בקשה זו.

58. התאמות נגישות בשירותי הספקת כרטיסים

המספק כרטיסים לאירועים בפני קהל, יבצע נוסף על התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד 34, לפי העניין, התאמות אלה:

(1) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק לו מידע על אודות –

(א) התאמות הנגישות שבוצעו במקום הציבורי שנערך בו האירוע;

(ב) התאמות הנגישות שיסופקו לפי תקנות אלה באירוע שהאדם מבקש לקבל לגביו כרטיס;

(2) יציע לאדם עם מוגבלות בניידות כרטיס למקום ישיבה מיוחד, למושב מותאם או לאזור ישיבה נגיש, לפי העניין;

(3) יציע לאדם עם מוגבלות המלווה בחיית שירות כרטיס למקום ישיבה מתאים;

(4) לא יספק למי שאינו אדם עם מוגבלות בניידות, בתשלום או שלא בתשלום, כרטיסים למקומות ישיבה מיוחדים, או למושבים מותאמים ולא יאפשר לאדם כאמור להשתמש במקום ישיבה מיוחד או במושב מותאם –

(א) בהצגות ומופעים, עד שבוע ימים לפחות לפני מועד ההצגה או המופע;

(ב) בסרט, עד עשרים דקות לפחות לפני מועד ההקרנה;

(ג) באירוע אחר, עד זמן סביר לפני מועד האירוע, לפי הנסיבות.

59. (א) בתקנה זו, "תקופת הביניים" – תקופת הזמן שבין יום התחילה ובין אחד מאלה, לפי העניין ולפי המאוחר:

קיום אירועים ופעילויות פנאי במקום נגיש בתקופת הביניים

(1) המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות לשירות, לפי תקנות אלה;

(2) המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים, למקום שאינו בניין או לאתר, לפי העניין.

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, לא יקימו הגופים המפורטים להלן אירוע או פעילות פנאי ליותר מ-100 איש במקום ציבורי אם אין מתקיימות בו דרישות הנגישות המפורטות בתקנת משנה (ג):

(1) רשות ציבורית, לרבות מוסד להשכלה גבוהה;

(2) איגוד מקצועי שחברים בו 500 איש לפחות;

(3) מי שמעסיק 500 עובדים לפחות והמציע אירוע לכלל הציבור; במספר העובדים ייכלל גם מי שמועסק על ידי קבלן כוח אדם או קבלן שירותים כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.²⁷

(ג) במקום ציבורי שנערך בו אירוע של אחד מן המנויים בתקנת משנה (ב) יתקיימו בתקופת הביניים כל אלה לפחות, בכפוף להוראות תקנות 54(3) ו-55:

²⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

(1) נערך האירוע במקום ציבורי סגור – במקום מתקיימות, לכל הפחות, דרישות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה לעניין התאמות נגישות לנכים, לרבות נגישות לחדרי שירותים לנכים, והתנאים לקיום נגישות לדרכים שמחוץ לבניין הקיים ובתוכו;

(2) נערך האירוע על גבי במה או משטח מוגבה, והקהל לוקח חלק בפעילות שעל הבמה או המשטח – תינתן לאדם עם מוגבלות בניידות נגישות אל הבמה או המשטח ועליהם;

(3) באירוע שמושמע בו מידע קולי למשתתפים ושנעשה בו שימוש במערכת הגברה – תסופק מערכת עזר לשמיעה, לפי תקנה 54(2)(א) או (ב), לפי העניין;

(4) באירוע הנערך במקום ציבורי הכולל בעיקרו מידע קולי מילולי – יסופק תמלול לפי תקנה 54(2)(ד), לפי העניין;

(5) נערך האירוע מעל במה בפני קהל במקום ציבורי פתוח – יסופק אזור ישיבה נגיש, כאמור בתקנה 54(5);

(6) נערך האירוע מעל במה בפני קהל במקום ציבורי סגור – יוקצו בו מקומות ישיבה מיוחדים, במספר כמפורט בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה, חלק ח' בפרט 8.23, או לפי פרט משנה 28 שבפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין.

סימן י': נגישות לתערוכות ולמרכזי מבקרים

הגדרות

60. בסימן זה –

”גלריה” – חלל המיועד להצגת יצירות אמנות, בין למטרות רווח ובין שלא למטרות רווח; ”דפדפת” ו”קטלוג” – כהגדרתם במבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד המדע התרבות והספורט למוסדות ציבור²⁸ לפי חוק יסודות התקציב, התשמ”ה–1985²⁹ (להלן – מבחני התמיכה);

”מוזאון” – כל אחד מאלה:

(1) מוזאון כהגדרתו בחוק המוזאונים, התשמ”ג–1983³⁰ (להלן – חוק המוזאונים), לרבות מוזיאון פרטי לפי סעיף 8 לחוק האמור;

(2) מוזאון שפועל במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון;

(3) מוסד אחר שהוקם בחוק וש אחד מתפקידיו להציג באופן קבוע לציבור אוסף מוצגים בעלי ערך תרבותי (כגון בית התפוצות, יד ושם, מוזאון הכנסת);

”מרכז מבקרים” – מתחם שפתוח לציבור ומיועד להצגתו של נושא מסוים באמצעות מוצגים, מידע חזותי או קולי, סיורים, הפעלות או מיתקנים, ואשר אינו מוזאון או גלריה;

”תערוכה” – מקבץ מוצגים בעלי ערך תרבותי, המוצגים בחלל ייעודי בשטח תצוגה שאינו פחות מ־35 מ”ר.

התאמות נגישות למוצגים במוזאונים וגלריות

61. חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות במוזאונים וגלריות, יבצע, נוסף על ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד 28 ו־31 עד 34, את התאמות הנגישות לפי תקנה 29 בשינויים אלה:

²⁸ י”פ התשנ”ב, עמ’ 4687.

²⁹ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60.

³⁰ ס”ח התשמ”ג, עמ’ 113.

(1) יספק מידע לציבור על אודות השירות הניתן במוזאון או בגלריה באמצעים כמפורט בתקנה 29;

(2) יספק נגישות לתערוכות ולמוצגים תוך ביצוע התאמות נגישות אלה:

(א) למוצגים חזותיים כגון תמונות, צילומים וציורים יספק נגישות לפי פסקאות (1) או (2) לעיל וכן יספק לפי פסקה (3) שלהלן:

(1) היו במוזאון או בגלריה ספרייה או חדר משאבים או חדר ייחודי אחר שבהם יש מחשב או מגדלת אלקטרונית, לשימוש הציבור, יספק החייב נגישות למוצגים החזותיים המרכזיים בכל תערוכה, באמצעות תוכנת הגדלה במחשב או באמצעות המגדלת האלקטרונית;

(2) מוצגים חזותיים מרכזיים שממדיהם קטנים יוצגו בתמונה מוגדלת אשר תוצב בצד המוצג או בספרייה או בחדר משאבים או בחדר ייחודי אחר, אם ישנם; ואולם ספק החייב דרפת, יספק החייב נגישות למוצגים האמורים בדפדפת נגישה, באמצעים כמפורט בתקנה 29(ד) או בתקנה 35, לפי העניין;

(3) בהקלטה הכוללת תיאור של מוצגים מרכזיים, בקצב איטי ובשפה ברורה, או לבקשת אדם עם מוגבלות שהוגשה לא פחות מחמישה ימים לפני מועד הביקור במוזאון או בגלריה – בתיאור בעל פה על ידי מלווה;

(ב) יספק נגישות למידע בכתב הנכלל במוצגים מרכזיים בכל תערוכה לפי האמצעים בפסקאות (1) או (2) לעיל, לפי העניין, ולפי פסקה (3) שלהלן:

(1) היו במוזאון או בגלריה ספרייה או חדר משאבים או חדר ייחודי אחר, שיש בו מחשב או מגדלת אלקטרונית, לשימוש הציבור, יספק החייב את המידע בכתב הנכלל במוצגים באמצעות תוכנת הגדלה במחשב או באמצעות המגדלת האלקטרונית;

(2) לא היה במקום מחשב לשימוש הציבור, יספק המידע בדפוס נגיש; ואולם ספק החייב דרפת, יספק את המידע כאמור בדפדפת נגישה באמצעים כמפורט בתקנה 29(ד) או 35, לפי העניין;

(3) בהקלטה בקצב איטי או בהקראה; ואולם עלה מספר המילים במידע הכתוב על 800, יהיה החייב פטור מהספקת המידע בהקראה;

(ג) יספק נגישות למידע קולי בשפה רשמית הנכלל במוצגים, באמצעות מערכת עזר לשמיעה; ואולם היה המידע הקולי מידע מילולי בשפה רשמית, המהווה חלק ממוצג חזותי, כגון: סרט, יספק המידע גם באמצעות כתוביות בגוף המוצג או בדפוס רגיל; ספק החייב הקלטה עם תיאור התערוכה והמוצגים, לשימוש הציבור, יספק את הטקסט המוקלט גם בדפוס רגיל;

(ד) יספק נגישות מישוש למוצגים תלת-ממדיים מרכזיים בכל תערוכה באחת מדרכים אלה:

(1) במישורין, למעט אם ביצוע התאמה זו עלול לגרום לנזק למוצגים, לאדם עם מוגבלות או לאדם אחר;

(2) בתערוכות שיוצגו במשך תקופה העולה על 3 שנים תספק נגישות באמצעות דגמים, אשר יוצבו מראש במקום שמגיעה אליו דרך נגישה כאמור בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או חדש, או לפי תקנות

הנגישות לאתר, לפי העניין; ואולם נמנע שיקוף מהות היצירה באמצעים כאמור בשל אופי היצירה או מבניה, יהיה החייב פטור מביצוע התאמות נגישות אלה;

(ה) יספק החייב את תיאור התערוכה ומוצגים מרכזיים בכל תערוכה בדפוס נגיש ותוך פישוט לשוני; ואולם יספק החייב דפדפת בדפוס נגיש עם פישוט לשוני, או הקלטה עם תיאור מוצגים מרכזיים כאמור בפישוט לשוני, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;

(3) המוצגים המוצגים על שולחנות תצוגה יוצבו בתערוכה כך שעיקר המוצג יהיה ניתן לצפייה בבירור מגובה 110 סנטימטרים;

(4) מוצגים בתערוכה –

(1) שהוצבו במקום סגור, תישמר במקום רמת תאורה אחידה, שלא תקטן מ־50 לוקס ולא תעלה על 300 לוקס במשך השעות שניתן בהן השירות לציבור;

(2) שהוארו בתאורה ממוקדת, תהיה רמת התאורה לא פחות מ־100 לוקס ולא יותר מ־300 לוקס, וימנעו, ככל האפשר, הפרשי תאורה גדולים בין תאורת המוצג, ורמת התאורה במקום;

(3) שהוצגו בתיבה, יימנע החזר אור או בוהק;

(5) החייב בביצוע התאמות נגישות כאמור בפסקאות (3) ו־(4) פטור מביצוע ההתאמות כאמור, אם בשל תפיסת אוצר התערוכה או בשל אופים של המוצגים, יש להציבם בדרך מיוחדת, לרבות תאורה מיוחדת הנדרשת בעבורם;

(6) במקום שיש מסלול הליכה למבקרים יספקו התאמות אלה:

(א) מסלול ההליכה יהיה יציב או תסופק דרך חלופית נגישה ויציבה;

(ב) התאמות כמפורט בתקנה 15 למסלול ההליכה ולמעברים בין התצוגות; מוצגים ועצמים אחרים המונחים במסלול ההליכה הנגיש של המבקרים או בצדו או הצמודים לקירות, יוצבו כך שלא יהיו מכשול או סכנה למבקרים, לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1, ואולם אם היתה הצבת מוצגים כאמור בלתי אפשרית, יוצב לפנייהם אמצעי אזהרה בגוון בולט;

(ג) נערכת תערוכה בכמה חדרים, יובלט מסלול ההליכה מחדר אחד למשנהו בפס בצבע הנוגד את צבע הרצפה או על ידי מתיחת חבלים, לפי העניין; לעניין זה, "צבע נוגד" – כמשמעותו בת"י 1918 חלק 6;

(ד) לא יוצבו מוצגים במקום שאינו מאפשר צפייה מקרוב, כגון לאורך מדרגות או לאורך כבש ששיפועו עולה על 8 אחוזים, אלא אם כן הדבר נדרש לפי תפיסת אוצר התערוכה;

(7) היו במקום הצגת התערוכה מושבים לשימוש הציבור, יהיו 10 אחוזים מהם לפחות מושבים מותאמים; לא היו באולמות התצוגה או במעברים ביניהם מושבים לשימוש הציבור, יחולו הוראות תקנה 23(ב).

62. נוסף על ביצוע התאמות בשלטים לפי תקנה 16, יבצע החייב התאמות נגישות בשלט לתיאור המוצגים, כמפורט להלן:

(1) היו במקום שלטים לתיאור המוצגים, יתקיימו בהם אלה:

(א) השלט יוצב במקום נגיש אשר יאפשר גישה חופשית אליו;

התאמות נגישות
שלטים במוזיאונים
וגלריות

(ב) השלט יהיה עשוי מחומר המונע החזר אור או בוהק;

(ג) קצהו התחתון של המידע העיקרי בשלט שמוצב אנכית (כגון: שם היצירה ושם האמן), יהיה בגובה של 125 סנטימטרים לפחות מן הרצפה וקצהו העליון בגובה של לא יותר מ-170 סנטימטרים ממנה;

(ד) שלט שמוצב אנכית יוצג בזווית של לא יותר מ-45 מעלות בין הקיר ובין השלט, בחזית המוצג או תיבת התצוגה;

(ה) תהיה ניגודיות גוון, לפי ת"י 1918 חלק 4, בין הכיתוב בשלט לבין הרקע;

(ו) נעשה בשלט שימוש בספרות לצורך שימוש עצמי במערכת הדרכה קולית שבה מערכת זיהוי מקלט, יהיה גודל הספרות 25 מילימטרים לפחות;

(ז) היה במקום מסלול הליכה קבוע למבקרים, ימוקם מספר המוצג לצד המוצג, כאשר גודל הספרות הוא כאמור בפסקת משנה (ו);

(2) טקסט הכלול בשלט המתאר את המוצגים יהיה בעיצוב ברור ולפי העניין תוך שימוש בסמלול, ויועמד לשימוש המבקרים גם בדפוס נגיש.

63. פטורים ודרישות מופחתות (א) מוזאון מוכר לפי סעיף 2 לחוק המוזאונים ומוזאון הפועל במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון, ששטח התצוגה שלהם פחות מ-900 מטרים רבועים, מוזאון אחר, לרבות מוזאון פרטי לפי סעיף 8 לחוק האמור ששטח התצוגה שלו פחות מ-500 מטרים רבועים, או גלריה ששטח התצוגה שלה קטן מ-200 מטרים רבועים, יהיו פטורים מאלה:

(1) ביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 61(א)(2), למעט ביצוע התאמות נגישות לדפדפת באמצעים לפי תקנה 29(ד) או התאמות לפי תקנה 35, לפי העניין;

(2) ביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 61(ב)(2), ואולם היה החייב פטור כאמור, יספק את המידע בדפוס רגיל.

(ב) מוזאונים מוכרים מקבוצה ד', לפי הגדרתה במבחנים לחלוקת כספי תמיכות של משרד החינוך התרבות והספורט למוסדות ציבור לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985³¹ (להלן – מבחני התמיכה של משרד החינוך), מוזיאונים הפועלים במסגרת יחידת המוזאונים של משרד הביטחון, מוזאונים פרטיים לפי סעיף 8 לחוק המוזאונים, וגלריות, יהיו פטורים מהצבת דגמים לפי תקנה 61(ד)(2).

(ג) חייב יהיה פטור מביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה בתערוכות מתחלפות המוצגות לתקופה שאינה עולה על 6 חודשים, ואולם מוזאון מוכר מקבוצות א' עד ג', כהגדרתן במבחני התמיכה של משרד החינוך, ומוזאון שהוקם על פי חוק, יבצע את הוראות סימן זה, למעט הוראות תקנה 61(א)(2) ו-(ג), בתערוכות זמניות כאמור.

64. מרכזי מבקרים במרכז מבקרים יבוצעו התאמות נגישות אלה, לפי העניין:

(1) הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין;

(2) התאמות נגישות לסוירים מודרכים כאמור בסימן י"א בפרק זה;

(3) הוצגו במרכז המבקרים סרטים יסופק המידע הקולי הנכלל בהם באמצעים כאמור בתקנה 61(ג), ולבקשת אדם עם מוגבלות יינתן תיאור של המידע היוזואלי הנכלל בסרט, בעל פה, בדפוס נגיש או בדפוס נגיש עם פישוט לשוני, לפי מוגבלותו

³¹ י"פ התשמ"ה, עמ' 3298.

ולפי העניין; הוצבו מושבים לציבור לשם צפייה בסרט, יורדא החייב כי אדם המתנייד בכיסא גלגלים יוכל לצפות בסרט יחד עם שאר הצופים ויספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, מושב מותאם, אשר יוצב במקום הולם שממנו יוכל לצפות בסרט;

(4) החייב יספק נגישות למוצגים תלת־ממדיים המוצגים במקום באמצעות מישוש, למעט אם ביצוע התאמה זו עלול לגרום נזק למוצגים, לאדם עם המוגבלות או לאדם אחר; לא ניתן לספק נגישות באמצעות מישוש כאמור, יבוצעו התאמות כאמור בתקנה 61(2)(ד) במוצגים מרכזיים בתצוגה;

(5) נערכו במקום אירועים לציבור שהם מילוליים בעיקרם (כגון הצגות או חידונים), יספק החייב התאמות כאמור בתקנה 54(2)(א), ולבקשת אדם עם מוגבלות, בתיאום מראש, תרגום לשפת סימנים.

65. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לתערוכה לפי תקנה זו הוא בעל מקום ציבורי, שאינו מוזאון או גלריה, שנערכת בו תערוכה לציבור בלתי מסוים, כגון תערוכה עסקית, יריד, תערוכת ציוד; ואולם אם התערוכה במקום מופקת בידי מי שאינו בעל המקום, תחול חובת ביצוע התאמות כאמור על בעל המקום, על מפיץ האירוע ועל המציגים בתערוכה, ביחד ולחוד.

(ב) החייב בביצוע התאמות נגישות לתערוכה כאמור, יבצע נוסף על תקנות 9 עד 34 ו־61(ב) ו־(ג) לפי העניין, גם התאמות נגישות אלה:

(1) מוצגת תצוגה על במה או משטח מוגבה וניתנת לציבור גישה אליהם, תסופק לאדם עם מוגבלות נגישות אל הבמה או המשטח המוגבה ועליהם, לפי הוראות סעיף 2.9 בת"י 1918 חלק 3.2;

(2) הוצבו במקום פריטים לחלוקה לציבור בשיטת השירות העצמי, כגון קטלוגים או כרטיסי ביקור, יוצבו הפריטים לפי אלה:

(א) הוצבו הפריטים על משטח אנכי, או בשיפוע גדול מ־60 מעלות ביחס לקו אופקי – יוצבו אותם פריטים בטווח הגעה צדי משותף, כמפורט בת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.6.3.2, בגובה שלא יפחת מ־90 סנטימטרים, ולא יעלה על 140 סנטימטרים;

(ב) הוצבו הפריטים על משטח אופקי, יוצבו הפריטים בגובה שלא יפחת מ־70 סנטימטרים ולא יעלה על 90 סנטימטרים;

(3) על אף האמור בפסקה (2)(א) ו־(ב), עלה גודלו של פריט על 50 סנטימטרים, יהיה החייב פטור מביצוע התאמות כאמור בפסקה (2).

סימן י"א: שירותי סיורים מודרכים

66. החייב בהתאמות נגישות לשירותי סיורים המספק סיורים מודרכים לציבור, כגון שירותי תיירות והדרכה, סיורים המוצעים על ידי מוזאונים, וסיורים מודרכים באתרי טבע ואתרים היסטוריים, יבצע את הוראות תקנות 9, 10(א) ו־(ב), 11, 29, 31 עד 34, לפי העניין וכן התאמות נגישות לסיורים המודרכים כמפורט להלן:

(1) בסיורים מודרכים המוצעים לציבור הרחב על ידי רשויות ציבוריות, חברות, עמותות או התאגדויות אחרות, יבוצעו התאמות נגישות אלה:

(א) לבקשת אדם עם מוגבלות, ילווה סיור במערכת עזר אלוהטית לשמיעה המותאמת לשירותי הדרכה, הכוללת מקלטים אישיים מסוג אוזניות ומסוג לולאת השראה; כמו כן יסופק לבקשתו מקלט אישי לפי בחירתו;

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות, יסופק תיאור קולי של מוצגים חזותיים מרכזיים ותסופק נגישות מישוש למוצגים תלת-ממדיים מרכזיים, כאמור בתקנה 61(2)(ד1) או לדגמים, אם קיימים, לפי תקנה 61(2)(ד2);

(ג) מתוך כלל הסיורים המודרכים המוצעים לציבור על ידי החייב, בכל שנה, יוצעו –

(1) 5 אחוזים לפחות מן הסיורים, ולא פחות משניים בשנה – עם תרגום לשפת הסימנים; והכול בכפוף לפסקה (3)(ב) ו-(ג);

(2) 5 לפחות אחוזים מן הסיורים ולא פחות משניים בשנה – בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם; והכול בכפוף לפסקה (3)(ב) ו-(ג);

(ד) סיורים מודרכים שמציע החייב ייערכו, ככל האפשר, תוך שילוב מקומות או דרכים שבוצעו בהם התאמות נגישות לפי תקנות נגישות למקום ציבורי חדש או קיים, תקנות נגישות לאתר ותקנות למקום שאינו בניין; באזורים שבוצעו בהם התאמות נגישות לפי הוראות סעיף 19(לטד) לחוק או לפי הוראות חוק סידורים לנכים, והכול לפי העניין, יבוצעו 5 אחוזים לפחות מכלל הסיורים בשנה שמציע החייב, תוך שילוב מסלולים נגישים כאמור;

(ה) חייב המספק סיורים מודרכים במקום ציבורי אחד או אתר אחד בתדירות העולה על שלושה סיורים בשבוע, יספק, לפי בקשה, בסיור מביניהם שהוא מציע לקבוצה המונה אנשים כמספר המינימום, לפחות, הנדרש לסיור מודרך במקום או באתר ולא פחות מ־20 איש, אחד או יותר מאמצעי העזר ושיירותי העזר המפורטים להלן, לפי מוגבלות המשתתפים בסיור ולפי תוכן הסיור והכול בתיאום מראש:

(1) תרגום לשפת הסימנים;

(2) הדרכה בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של אדם;

(2) סיפק החייב מערכת הדרכה קולית תסופק בה גם הקלטה בלשון פשוטה ובקצב איטי;

(3) החייב יפרסם בדרכים כמפורט בתקנה 34 את אלה:

(א) התאמות נגישות שבוצעו במקום שנערך בו הסיור המודרך לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש או קיים, תקנות הנגישות לאתר או תקנות הנגישות למקום שאינו בניין, תקנות לפי סעיף 19(לטד) לחוק או חוק סידורים לנכים, לפי העניין;

(ב) מועדי הסיורים המודרכים שהוא מציע, לרבות המועדים שמסופקים בהם סיורים כאמור בפסקה (1)(ג);

(ג) האפשרות לבקש התאמת נגישות כאמור בפסקה (1)(א) ו-(ב) או האפשרות להשתתף בסיור מותאם כאמור בפסקה (1)(ג), לפי העניין, והמועדים להגשת בקשות להתאמות כאמור; לא הוגשה בקשה כאמור עד המועד שנקבע לכך לפני מועד הסיור, פטור נותן השירות מהספקת התאמת הנגישות באותו סיור מודרך;

(ד) האפשרות לבקש סיור מודרך מותאם כאמור בפסקה (1)(ה);

(ה) הספקתה של מערכת הדרכה קולית במקום שנערך בו הסיור, כאמור בפסקה (2).

67. על אף האמור בתקנה 66, יהיה נותן שירות פטור מביצוע התאמות כאמור במקרים פטורים אלה:

- (1) בסיורים מודרכים שבהם השטח הכולל שנערך בו הסיור אינו עולה על 200 מ"ר;
- (2) החייב מספק פחות מ-30 סיורים מודרכים בשנה.

סימן ו"ב: נגישות לשירות בספרייה

68. (א) חייב בהתאמות נגישות לספרייה יבצע את התאמות הנגישות לפי תקנות 9 עד התאמות נגישות בספרייה 34, לפי העניין ובשינויים אלה:

- (1) לא עלה שטח המקום בספרייה שניתן בו השירות לציבור על 150 מטרים רבועים, יהיה פטור מביצוע התאמות במעברים לפי תקנה 15(א);
- (2) ספקו בספרייה מושבים לציבור – יהיו עשרה אחוזים מכלל המושבים ולפחות מושב אחד, מושבים מותאמים;
- (3) הוצעו למכירה בשוק הפתוח כותרים בשפה רשמית בפורמטים נגישים (כגון: ספרים מוקלטים, ספרים אלקטרוניים או ספרים עם פשוט לשוני) תרכוש ספרייה שניתן בה שירות קריאה והשאלה, לפי סוג הספרים המוחזק במקום, כותרים כאמור בשיעור של 2 אחוזים לפחות מתקציב רכש הספרים השנתי של הספרייה; הספרים יוחזקו במקום מרכזי בספרייה, שאליו מובילה דרך נגישה;
- (4) החייב יחזיק בספרייה אמצעי עזר אלה:

(א) מגדלת אלקטרונית (טלויזיה במעגל סגור); ואולם ספרייה אשר מספר הביקורים הממוצע בה בשנה, ב-5 השנים שלפני יום התחילה, אינו עולה על 30,000 או ספרייה ביישוב שבו פחות מ-20,000 תושבים, תהיה פטורה מהספקת אמצעי עזר זה;

(ב) מבשרים להשמעת ספרים מוקלטים שניתן לווסת בהם את עוצמת הקול וכן אוזניות;

(ג) היו בספרייה מחשבים לשימוש אישי של המבקרים, יותקנו, במחשב אחד לפחות, תוכנת הגדלה ותוכנת פלט קול ויסופקו אוזניות לשימוש המשתמש;

(5) לבקשת אדם עם מוגבלות יספק לו החייב שירותי עזר אלה:

(א) הדרכה בשימוש באמצעי העזר המוחזקים בספרייה;

(ב) סיוע במציאת ספרים או נשיאתם, לפי העניין;

(ג) מתן השירות תוך שימוש בשפה פשוטה ובאופן ודרך המותאמת למוגבלותו;

(ד) כל שירות עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם, ברצונו ולפי נסיבות העניין.

(ב) מתקיים בספרייה אירוע בפני קהל, יבצע בה החייב התאמות נגישות לפי הוראות סימן ט', לפי העניין.

(ג) מפעילה ספרייה חוגים ופעילויות חברתיות קבועות לציבור, יספק החייב התאמות לפי תקנה 73 ולפי העניין.

סימן י"ג: שירותי הדרכה והכשרה

התאמות נגישות
בשירותי הדרכה
ההכשרה

69. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי הדרכה והכשרה ובחינות יבצע את הוראות תקנות 9 עד 28 ו-31 עד 34, לפי העניין, יספק מידע על אודות השירות באמצעים המנויים בתקנה 29, ויספק את השירות בהתאמות נגישות כמפורט בסימן זה להלן.

(ב) נותן שירות המספק שירותי הדרכה והכשרה לציבור בלתי מסוים, לרבות הדרכה, הכשרה או בחינה מקצועית או בחינה לצורך הגשת מועמדות לעבודה או לימודים (כגון בחינת קבלה), או הדרכה, הכשרה או בחינה לצורך הסמכה או קבלת תעודה רשמית בעלת תוקף מחייב, ולמעט שירותי הדרכה, הכשרה ובחינות שחלות עליהן הוראות תקנות הנגישות שהותקנו לפי סימן ז' לפרק ה'1 לחוק, יספק לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, את שירות ההדרכה או ההכשרה באמצעים המנויים בתקנה 29(ד), לפי מוגבלותו של האדם, סוג ההדרכה או ההכשרה או הבחינה ובשינויים שלהלן:

(1) הכשרה או הדרכה הניתנים בכתב יסופקו –

(א) בשירות הקראה או באמצעות קובץ דיגיטלי כאמור בתקנה 29(ד)4), לפי מוגבלותו של האדם;

(ב) בדפוס נגיש תוך שימוש בשיטות לשוני כאמור בתקנה 29(ד)3) או בקובץ קול עם פשוט לשוני כאמור בתקנה 29(ד)5), למעט אם ביצוע התאמת הנגישות כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;

(ג) פרקי הזמן הנקובים בתקנה 29(ד)5) ו-6) לא יחולו לעניין פסקאות משנה (א) ו-(ב), לפי העניין;

(2) הכשרה או הדרכה הניתנים בעל פה יסופקו –

(א) בדפוס או בשירות תמלול או בתרגום לשפת הסימנים לאדם הדובר שפת סימנים בלבד, ולפי העניין; עשה האדם שימוש, דרך קבע, במחשבו הפרטי, יינתן שירות התמלול על גבי מחשב זה; ואולם בבחינה שעורך החייב, יינתן שירות התמלול על גבי מחשב של החייב;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), חייב שהוא רשת יציע שירות תמלול ותרגום לשפת סימנים לאדם עם מוגבלות ב-10 אחוזים מתכניות ההדרכה וההכשרה בכל אחד מסוגי תכניות ההדרכה וההכשרה שהוא מציע בשנת לימודים, ובתכנית אחת לשנה לכל הפחות; לא הוגשו בקשות על ידי משתתפים עם מוגבלות לקבלת התאמה בתכנית כאמור, יהיה החייב פטור מהספקת ההתאמות;

(ג) היה החייב רשת, יספק התאמות כאמור בפסקת משנה (ב) בכל אחד מן המקומות כאמור, ולכל הפחות במקום ציבורי אחד הנמצא ביישוב שהמרחק בינו ובין היישוב הסמוך ביותר אליו, שמשופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;

(ד) באמצעות מערכת להגברת שמע אישית אלחוטית, לרבות מערכת שמע אישית שנעזר בה האדם עם המוגבלות;

(ה) במידת הצורך, תוך תיאור קולי של אמצעי המחשה ויזואליים שנעשה בהם שימוש בהדרכה או בהכשרה;

- (1) בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם, למעט אם ביצוע ההתאמה מהווה שינוי מהותי באופיו של השירות;
- (3) לבקשת אדם עם מוגבלות יישמר לו, ככל שניתן, מקום שיאפשר לו לראות ולהשתתף באופן סביר בהדרכה או בהכשרה;
- (4) בהסתייעות, במידת הצורך, במנורה המספקת תאורה מוגברת וככל האפשר תוך אפשרות לוויסות עוצמה;
- (5) ההדרכה, ההכשרה, או הבחינה יתקיימו במקום ציבורי, לרבות חלק ממקום ציבורי המשמש למתן ההכשרה או ההדרכה, שבוצעו בו התאמות נגישות לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש או קיים, לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), התשע"א-2011³², או לפי תקנות לעניין מוסד חינוך חדש, לפי סעיף 1158(ז) לחוק התכנון והבנייה, לפי העניין; ואולם ניתנה הדרכה, הכשרה או בחינה במקום ציבורי קיים, תסופק ההדרכה או ההכשרה בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות נגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי או חלקו שמתקיימות בו דרישות חלק ח' בתקנות התכנון והבנייה, ובלבד שההדרכה או ההכשרה יינתנו בחלק של המקום הציבורי שהוא נגיש; סופק שירות הדרכה או הכשרה במקום ציבורי קיים המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 19 ללב לחוק, יהיו בו בתקופת הביניים האמורה לפחות התאמות הנגישות לפי חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה;
- (6) על אף האמור בפסקה (5), סופקה הכשרה או הדרכה על ידי רשת, יסופק השירות בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע להשלמת ביצוע התאמות נגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי אחד לפחות שמתקיימות בו דרישות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, לרבות מקום ציבורי קיים שהוא בניין המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 19 ללב לחוק והנמצא ביישוב שהמרחק בינו ובין יישוב אחר שמסופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;
- (7) על אף האמור בפסקאות (5) ו-(6), לא מצא נותן השירות מקום ציבורי העומד בדרישות כאמור, באזור שמסופק בו השירות, לאחר חיפוש סביר, הוא יהיה פטור מביצוע ההתאמה כאמור;
- (8) נדרש מן המשתתפים בהדרכה או בהכשרה להפעיל מיתקן, יינתן סיוע בהפעלתו;
- (9) יסופק ביסא מתכוונן יציב שניתן לכוון את חזית מושבו וגובה מושבו, את עומקו של המושב ואת משענת הגב שבו, ושיש בו אפשרות חיבור ידידותי; ואולם אם ניתנה ההדרכה או ההכשרה במקום שבו מושבים קבועים שאינם ניתנים לכיוונון, יהיה האחראי פטור מביצוע התאמה זו;
- (10) לפי העניין ובמידת הצורך, יסופק שולחן שניתן לכוון את גובהו;
- (11) תינתן אפשרות להקליט את ההדרכה או ההכשרה בהקלטה קולית, לפי אלה:
- (א) יכול שההקלטה תיעשה באמצעות עזרים הנמצאים בשימוש האישי של האדם עם המוגבלות;

³² ס"ח התשע"א, עמ' 1425.

(ב) נותן השירות רשאי לדרוש מהאדם עם המוגבלות התחייבות בכתב כי ההקלטה נעשית לצורכי לימוד אישי בלבד ולא תופץ לאנשים אחרים;
(ג) ההקלטה תיעשה תוך שמירה על פרטיות המדריכים והמשתתפים האחרים;

(12) נותן שירות יאפשר למשתתף עם מוגבלות לצלם את מהלך השיעור באמצעות עזרים המצויים בשימוש האישי של המשתתף, בתנאים כאמור בפסקה (11) או יספק לו תצלום של מידע ויזואלי המוצג במהלך השיעור כגון מידע שנכתב על לוח או המוצג לכלל המשתתפים;

(13) הכשיר נותן השירות אדם למתן הדרכה או הכשרה למשתתפים עם מוגבלות או הסתייע נותן השירות באדם כאמור, יינתן, במידת הצורך, סיוע על ידי אדם כאמור;

(14) יסופק כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי מוגבלותו של האדם, לפי האמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי נותן השירות ובידי האדם, ולמעט אם ההתאמה הנדרשת מהווה פגיעה מהותית בשירות;

(15) בתקנת משנה זו, ברישה "זמן סביר" – בהתחשב בסוג ההתאמה הנדרשת, סוג ההדרכה או ההכשרה שלגביה מתבקשת ההתאמה, לרבות היקף ההדרכה או ההכשרה שלגביה נדרשת ההתאמה ובהתחשב במועדי מתן ההכשרה או ההדרכה.

(ג) בבחינות או במטלות שמשתתפים בהדרכה או הכשרה נדרשים לעמוד בהן, או בבחינות המוצעות לציבור כאמור ברישה של תקנת משנה (ב), יאפשר החייב בביצוע התאמות נגישות, לבקשת אדם עם מוגבלות, לבצע את המטלה או לגשת לבחינה בסיוע אמצעי העזר ושירותי העזר המנויים בתקנת משנה (ב) או באמצעות התאמות נגישות סבירות אחרות, לרבות התאמות הנהלים, הנהגים או הליכי הבחינה, ובכפוף להוראות תקנה 71; תקנה 11 לא תחול על בחינות או מטלות.

70. (א) ניתן שירות הדרכה או הכשרה בהסתייעות במחשב, יבצע החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות כאמור התאמות נגישות אלה;

נגישות מידע
ממוחשב ונגישות
עמדות מחשב

(1) סופקה הדרכה או הכשרה באמצעות אינטרנט, יבצע החייב התאמות נגישות לשירות האינטרנט לפי תקנה 35;

(2) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, יספק אמצעי עזר לשימוש במחשב בכפוף להוראות תקנה 71, כמפורט להלן:

(א) שולחן שמתקיימות בו דרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים במידות אנוש;

(ב) מסך מחשב בגודל 19 אינטש לפחות;

(ג) תוכנת הגדלה;

(ד) תוכנת פלט קול, ובמידת הצורך תוך שימוש באוזניות;

(ה) כל אמצעי עזר סביר אחר, בהתחשב במוגבלותו של האדם ובהתאם לנסיבות העניין;

(3) לבקשת אדם עם מוגבלות, יציב את עמדת המחשב במקום הנגיש לו.

71. החלטה על אמצעי העזר או שירות העזר אשר באמצעותו יסופק השירות לאדם עם מוגבלות בסימן זה, תתקבל לפי אלה:

(1) באופן כמפורט בתקנה 29(ג), בהתאם למוגבלותו של האדם ובאופן שיבטיח כי האדם עם המוגבלות המשתתף בהדרכה או בהכשרה יעמוד בכל התנאים הנדרשים מהמשתתפים האחרים וכי השימוש באמצעי העזר או שירות העזר ישקף באופן מהימן את מיומנותו של האדם או ידיעותיו או משתנים אחרים המהותיים להדרכה, להכשרה או לבחינה, ולא את מוגבלותו גרידא, ותוך שמירה על שוויון הזדמנויות מהותי בין כלל המשתתפים בהכשרה או בהדרכה או הנבחנים בבחינה; נדרש אדם עם מוגבלות לעמוד בבחינה רשאי נותן השירות לדרוש מאותו אדם המבקש התאמות נגישות, תיעוד מעודכן, מטעם גורם מומחה למוגבלות שבשלה מתבקשת ההתאמה, לגבי הצורך בהתאמת הנגישות שהוא מבקש, וכן רשאי הוא להיעזר במורשה לנגישות השירות; ואולם החייב יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות המהווה פגיעה מהותית באופיו של שירות ההדרכה או ההכשרה או באופי הבחינה;

(2) בקשה לקבלת התאמות נגישות בהדרכה או בהכשרה יגיש אדם עם מוגבלות זמן סביר לפני תחילת ההדרכה או ההכשרה, ולעניין בחינות – לא יאוחר מ־45 ימים לפני מועד הבחינה או מועד ביצוע המטלה, אלא אם כן נמסרה ההודעה על הבחינה פחות מ־45 ימים לפני המועד כאמור;

(3) החייב יודיע את החלטתו למבקש לא יאוחר מ־30 ימים מיום הגשתה, ואולם נמסרה הודעה על בחינה פחות מ־45 ימים לפני המועד כאמור בפסקה (2), ייתן החייב את החלטתו למבקש בתוך זמן סביר; החלטת החייב תהיה מנומקת ובכתב.

72. נוסף על ביצוע הוראות תקנה 34, יפרסם חייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה, בטופסי ההרשמה להכשרה להדרכה או לבחינה, את זכותם של תלמידים עם מוגבלות להתאמות נגישות לפי תקנות אלה, את דרכי הגשת בקשות לקבלת התאמות הנגישות ואת לוח הזמנים להגשתן.

פרסום התאמות
הנגישות בשירותי
הכשרה, הדרכה
ובחינות

73. (א) חייב המקיים פעילות פנאי או חוג בהשתתפות ציבור בלתי מסוים קבוע לאורך זמן, כאשר הפעילות ניתנת אחת לשבוע לפחות, למעט שירות הדרכה או הכשרה כאמור בתקנה 69(ב) ולמעט ספורים מודרכים כאמור בסימן י"א בפרק זה, יספק לבקשת אדם עם מוגבלות, אשר הוגשה זמן סביר מראש, אחד מאמצעי העזר או שירותי עזר אלה, כאמור בתקנה 29(ג), לפי סוג הפעילות, לפי מוגבלותו של האדם ולפי העניין;

פעילויות פנאי
וחוגים

(1) יספק את השירות במקום שמתקיימות בו הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים או חדש, לפי העניין; ואולם בתקופת הביניים שעד מועד סיום ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי קיים, יהיה פטור מביצוע התאמת נגישות זו;

(2) על אף האמור בפסקה (1), היה החייב חלק מרשת, הוא יספק שירות כאמור בתקופת הביניים שמיום התחילה עד המועד שנקבע לסיום ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, במקום ציבורי אחד לפחות שמתקיימות בו התאמות נגישות לפי הוראות חלק ח' לתקנות התכנון והבנייה, לרבות במקום ציבורי קיים שהוא בניין המשמש מוסד חינוך כהגדרתו בסעיף 9 ו־10 לחוק, והנמצא ביישוב שהמרחק בינו ובין יישוב אחר שמסופק בו השירות על ידי החייב אינו עולה על 50 קילומטרים;

(3) מידע בעל פה המסופק למשתתפים, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות באחת מדרכים אלה, לפי העניין;

- (א) בכתב, באופן אשר יאפשר לו להשתתף באופן עצמאי בפעילות;
- (ב) באמצעות מערכת להגברת שמע אישית שנעזר בה האדם עם המוגבלות;
- (ג) תוך מתן אפשרות להקליט את הנאמר על ידי המדריך, לצורכי לימוד אישי בלבד, באמצעות מכשיר וידאו או אודיו המצויים בשימוש האישי של המשתתף עם המוגבלות, ותוך שמירה על פרטיות המדריך והמשתתפים האחרים;
- (ד) בשפה פשוטה ובאופן המותאם למוגבלותו של האדם, ולמעט אם ביצוע התאמה כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;
- (ה) היה החייב חלק מרשת, יציע תרגום לשפת סימנים או תמלול ב-10 אחוזים מן החוגים שהם מילוליים בעיקרם, ולכל אחד מסוגי החוגים שהוא מציע לציבור;
- (4) מידע כתוב המסופק למשתתפים יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות באחת מדרכים אלה, לפי העניין;

(א) בדפוס נגיש, בהקלטה או בקובץ דיגיטלי כמפורט בתקנה 29(ד)(4), בהתאם לאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי החייב והמשתתף;

(ב) בדפוס נגיש תוך שימוש בשיטות לשוני כאמור בתקנה 29(ד)(3), בהיקף שלא יעלה על 100 עמודים לשנה של מידע כתוב המסופק לכלל המשתתפים במהלך הפעילות, או בשימוש בשפה פשוטה ובאופן המותאמים למוגבלותו של האדם, ולמעט אם ביצוע התאמות נגישות כאמור מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות;

(5) בכל אמצעי עזר או שירות עזר סביר אחר, לפי מוגבלותו של אדם, סוג הפעילות והאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי נותן השירות ובידי האדם עם המוגבלות, ולמעט אם ההתאמה המבוקשת מהווה פגיעה מהותית באופיו של השירות.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) יהיה חייב פטור מהתאמות נגישות במקרים אלה:

(1) השירות ניתן בבית החייב, המשמש למגוריו;

(2) השירות הוא בעיקרו פעילות ספורטיבית או פעילות מחול.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), היה השירות בעיקרו פעילות מוסיקלית, יספק החייב את התאמת הנגישות לפי תקנת משנה (א)(1) ו-(2), בלבד.

(ד) החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות פנאי לפי תקנה זו יפרסם את התאמות הנגישות שהוא מספק בשירות, ואת דרכי הגשת בקשות לקבלת התאמות הנגישות כאמור בתקנת משנה (א) ומועדיהן; ואולם לא הוגשה בקשה להתאמה מההתאמות שמציע החייב, זמן סביר לפני תחילת הפעילות, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו.

סימן י"ד: נגישות בשירותי רווחה

74. (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34 לפי העניין, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי רווחה יעשה שימוש, לפי הצורך, בערכת תקשורת תומכת וחליפית מסוג לוחות תקשורת מודפסים על גבי נייר או קרטון, הכוללים מילים,

ערכת תקשורת בשירותי רווחה

מושגים או משפטים המוצגים באותיות, סמלים או איורים, המותאמת למונחים שנעשה בהם שימוש בשירותי הרווחה.

(ב) לשכת רווחה תחזיק ערכה אחת לפחות כאמור בתקנת משנה (א).

75. (א) חייב בהספקת יחידות אכסון מיוחדות במקום שניתנים בו שירותי רווחה, לפי הוראות תקנות נגישות למקום ציבורי קיים או תקנות הנגישות למקום חדש, כגון מעונות, מקלטים לנשים מוכות, מעונות לפי חוק הפיקוח על מעונות, ולמעט מעונות שהם מוסד חינוך כהגדרתו בחוק, יבצע את התאמות הנגישות המנויות בתקנה 80(א).
- (ב) החייב יספק נוסף על האמור בתקנת משנה (א) גם התאמות נגישות אלה, לפי העניין ולפי אופי השירות:

(1) במקום שנעשה בו שימוש בפעמון הדלת הראשית על ידי המתאכסנים, יסופק חיווי ויזואלי, בתוך המבנה, לציון צלצול הפעמון;

(2) במקום שפתיחת הדלת הראשית בו נעשית באמצעות אינטרקום, כמשמעותו בת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן במערכת לתקשורת פנים, או באמצעות לוח מקשים (קודן) ילווה שחרור מנגנון הנעילה באמצעות חיווי ויזואלי;

(3) סופק בשירות טלפון ניח לשימוש המתאכסנים, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות טלפון ניח שמתקיימות בו התאמות נגישות כאמור בתקנה 4 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמיתקני בזק), התשס"ט-2009³⁵, ולפי מוגבלותו של האדם;

(4) נמנע ממתאכסן, עקב מוגבלותו, לעשות שימוש בטלפון העומד לשימוש המתאכסנים, יתאפשר שימוש באמצעי תקשורת חלופי, כגון מכשיר פקס או אינטרנט, אם קיים במקום;

(5) סופקה במקום מתן השירות אפשרות למתאכסנים לצפות בטלוויזיה ולהאזין לרדיו, יספק החייב, לבקשת מתאכסן עם מוגבלות מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו.

סימן ט"ו: שירותי דת

76. חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי דת יבצע נוסף על תקנות 9 עד 34, לפי העניין, התאמות נגישות כמפורט בסימן זה.

77. ניתן שירות דת בבית תפילה, יספק החייב את אלה:

(1) מערכת עזר קבועה לשמיעה כאמור בתקנה 54(2)(א), אם מספר המושבים במקום עולה על 60 או אם ניתן השירות, דרך קבע, ל-60 אנשים לפחות; לא נעשה במקום שימוש דרך קבע באמצעי הגברת קול, פטור נותן השירות מביצוע התאמות כאמור;

(2) עותקים בדפוס גדול של ספרי התפילה שנעשה בהם שימוש בשירות דרך קבע בשפה שמודפסים בה הספרים; מספר העותקים כאמור יהיה 10 אחוזים לפחות ממספר מקומות הישיבה במקום, אם ניתן בו שירות הדת דרך קבע, או ממספר המשתתפים דרך קבע בתפילה; בפסקה זו, "דפוס גדול" – אותיות דפוס שגודלן הוא בין 16 ל-22 נקודות;

(3) יספק לבקשת אדם עם מוגבלות מושב מותאם; אפשר שהמושב יוצב במקום ישיבה מיוחד; לא היו מקומות הישיבה בבית התפילה מקומות ישיבה קבועים, יסופק מושב מותאם בשיעור של 10 אחוזים מכלל הכיסאות המסופקים לציבור.

³⁵ ק"ת התשס"ט, עמ' 394.

78. (א) במיתקן הרמה במקווה טהרה המאפשר כניסה ויציאה של אדם עם מוגבלות לבור הטבילה ושימוש במקלחת נגישה, יתקיימו דרישות אלה:

(1) דרישות התקן הבין-לאומי ISO 10535 (Hoists for transfer of disabled persons – Requirements and test methods)

(2) מיתקן ההרמה יהיה מסוגל להרים אדם שמסתו 160 ק"ג לפחות; על מיתקן ההרמה יסומן במקום בולט לעין מהי המסה המרבית שהוא יכול להרים.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות במקווה יספק סיוע סביר של בלנית לאישה עם מוגבלות או סיוע של אדם אחר העוסק בהפעלת המקווה בדרך קבע לגבר עם מוגבלות, באתר המקווה, בכניסה לבור הטבילה שבו וביציאה ממנו, לרבות סיוע בשימוש במיתקן הרמה כאמור בתקנת משנה (א) המותקן במקום, כדי להבטיח שימוש בטיחותי בשירות הניתן במקווה.

(ג) מקווה טהרה קיים שהותקן בו מיתקן הרמה לפני יום התחילה או לפני יום תחילתן של תקנות מקום ציבורי קיים, יהיה חייב פטור מהתקנת מיתקן הרמה שמפרטו לפי תקנת משנה (א).

סימן ט"ז: שירותי הארחה

79. סימן זה יחול על שירותי הארחה הניתנים במקום ציבורי לאכסון כהגדרתו בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, למעט מקום שאינו בניין שבו לנים שלא ביחידות אכסון (כגון לינת שטח, לרבות באוהלים).

80. (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34 יבצע חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארחה ביחידת אכסון מיוחדת המסופקת לאדם עם מוגבלות במסגרת השירות, התאמות נגישות כמפורט להלן:

(1) גובהה של מיטה יהיה כמפורט בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.4.2(ד); לבקשת אדם עם מוגבלות, יגביה החייב מיטה המצויה בחדר לינה של יחידה מיוחדת, בלא יותר מ-10 סנטימטרים מעל גובהה; הגבהת המיטה תיעשה בגובה של 5 סנטימטרים או 10 סנטימטרים מעל גובהה, לפי בחירת האדם עם המוגבלות, ובאופן יציב ובטוח, כגון באמצעות קוביות עץ, אך לא באמצעות מזרן נוסף;

(2) במקביל לאחת הצלעות הארוכות של מיטה ביחידת האכסון המיוחדת, יימצא מעבר שרוחבו 130 סנטימטרים לפחות; ביחידת אכסון מיוחדת במקום ציבורי קיים, רוחב המעבר יהיה 110 סנטימטרים לפחות, ויכול שרוחב המעבר כאמור יסופק על ידי שינוי מקום המיטה, לבקשת אדם עם מוגבלות;

(3) היו ארוניות לצד המיטה, יהיו הארוניות ניתנות להזזה;

(4) היה ארון ביחידה המיוחדת, יהיה לידו טווח הגעה לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בטווח הגעה בעבור אדם המתנייע בכיסא גלגלים (2.6.3.1), כך שיתאפשר לאדם להכניס ולהוציא פריטים מהארון, לרבות תליית פריטים בו; דלתות הארון יהיו דלתות הזזה הניתנות לפתיחה אגף על אגף;

(5) ברהיטים ובמיתקנים ביחידה המיוחדת המופעלים על ידי האורח, לרבות כספת ומזגן, ייעשו התאמות נגישות לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדן במידות אנוש (2.6); לבקשת אדם עם מוגבלות, יסופק לו שלט עם ניגוד מישושי להפעלת המזגן;

(6) היו ביחידה המיוחדת כורסאות או כיסאות, יספק החייב מושב מותאם אחד לפחות;

(7) הותקנה טלוויזיה ביחידת אכסון מיוחדת שיש בה מיטה, במועד שלאחר יום התחילה, תוצב הטלוויזיה מול ראש המיטה ושוליו התחתונים של המסך יהיו בגובה של 120 סנטימטרים לפחות מן הרצפה;

(8) הותקנו בחדר האמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת מאחזי יד פריקים, יוצעו אותם מאחזי יד לאדם עם מוגבלות שאמור להתאכסן ביחידת האכסון המיוחדת טרם התאכסנותו לבקשת האדם, יותקנו מאחזי היד הפריקים כמפורט בפרט 8.189 בתקנות נגישות למקום ציבורי חדש או בפרט משנה 30 בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין;

(9) היה הפרש גובה שאינו עולה על 6 סנטימטרים בין יחידת האכסון המיוחדת לבין מרפסת או גינה, לפי העניין, הנמצאים מחוץ ליחידה, יותקן סף פריק לשם התגברות על הפרש הגובה לפי הוראות פרט משנה 8 בפרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות נגישות למקום ציבורי קיים;

(10) היה מטבחון ביחידת אכסון מיוחדת, יתקימו בו אלה:

(א) היה במטבחון ארון תחתון, יכיל הארון מגירות בלבד; היו דלתות הארון דלתות הזזה – יכול שהארון יכיל מדפים נשלפים;

(ב) כיור יותקן לפי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף 2.11.7.2;

(ג) משטח העבודה יהיה בגובה שבין 80 ו-85 סנטימטרים מן הרצפה; השולחן יהיה בגובה של 75 סנטימטרים מן הרצפה ואם אין שולחן כאמור, יסופק משטח עבודה בגודל של 80x60 סנטימטרים ובגובה שבין 73 ו-75 סנטימטרים מן הרצפה, וכן יתקימו התנאים כמפורט בת"י 1918 חלק 1 בסעיף 2.6.2 לעניין חללים חופשיים לברכיים;

(ד) היה במטבחון ארון עליון, יהיו שוליו התחתונים בגובה שבין 130 ו-135 סנטימטרים מן הרצפה ותתאפשר לאדם עם המוגבלות גישה למדף התחתון שבארון.

81. (א) בתקנה זו, "ערכת עזר לשמיעה" – ערכה הכוללת אבזרים כמפורט להלן: ערכת עזר לשמיעה

(1) טלפון לאנשים עם מוגבלות שמתקיימים בו אלה:

(א) קיימת לפחות אפשרות להגברת אות השמע והצלצול;

(ב) הוא מתאים לשימוש עם מכשיר שמיעה אישי במצב "T" (telecoil);

(ג) הוא מאפשר שינוי תחום תדרי הצלצול (טון);

(ד) קיימת אפשרות לחיווי חזותי (הבזקי אור) לצלצול הטלפון;

(ה) קיימת אפשרות לחיבור כרית רטט;

(2) מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית לטלוויזיה ולרדיו שכוללת אבזרים ומאפיינים אלה:

(א) מקלטים אישיים מסוג אוזניות ומקלטים מסוג לולאת השראה צווארית, במספר כמפורט בתקנת משנה (ב);

(ב) וסת עוצמה אישי ביחידת המקלט;

(ג) סוללות נטענות ומטען נייד;

(3) מערכת התראה ניידת מודולרית אלחוטית למקורות קול המפעילה, בלא שיהוי, אמצעי התראה על פעילות מקור קול, הכוללת:

(א) חיבור למקורות הקול המפורטים להלן, או ניתנת לחיבור אליהם, לפי העניין;

(1) צלצול טלפון;

(2) גלאי עשן או מערכת התראה מרכזית של שירות ההארכה;

(3) צלצול או דפיקה בדלת;

(4) שעון מעורר;

(ב) אמצעי התראה אלה: הבזק אור, רטט, אות שמע מוגבר ומאפשרת למשתמש לבחור אילו אמצעי התראה להפעיל;

(ג) יחידת בסיס, יחידת משדרים ויחידת מקלט הניתן לנשיאה; המערכת מפעילה את אמצעי ההתראה כאמור בפסקת משנה (ב) ומסמנת איזה מבין מקורות הקול הוא המופעל; יחידת הבסיס פועלת באמצעות חשמל וסוללת גיבוי; יחידת המשדרים ויחידת המקלט לנשיאה פועלות באמצעות סוללות;

(4) מארז נייד לאחסון ערכת העזר, המסומנת בסמל הנגישות הבין-לאומי לנגישות אנשים עם מוגבלות שמיעה בגודל עד 10x10 סנטימטרים שכולל הסבר לגבי הציוד והוראות שימוש והפעלה, בשפות עברית וערבית ואנגלית.

(ב) החייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארכה יחזיק ערכות עזר לשמיעה, יספקן ויתקינן לפי פרטים אלה:

(1) מספר ערכות העזר יהיה כאמור בטור ב' בטבלה שלהלן, לשירות הארכה שמספר יחידות האכסון בו הוא כאמור בטור א' לצדו:

טור א' מס' המושבים או תפוסת המקום	טור ב' שיעור המקלטים שיספקו
עד 25	1
26 עד 75	2
76 עד 100	3
101 עד 200	4
201 עד 400	5
401 עד 500	6
מעל 500	7 בתוספת ערכה אחת לכל 75 יחידות אכסון נוספות

(2) אם הוא חייב להחזיק לפי הטבלה שבפסקה (1) –

(א) עד שלוש ערכות עזר – תכלול ערכת עזר אחת לפחות שני מקלטי אוזניות ושני מקלטי לולאת השראה צוואריות לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו; הערכות האחרות יכללו מקלט אישי אחד מסוג אוזניות ומקלט אחד מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;

(ב) ארבע ערכות עזר לשמיעה לפחות – יכללו שתיים מהן לפחות, שני מקלטים אישיים מסוג אוזניות ושני מקלטים מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו; הערכות האחרות יכללו מקלט אישי אחד מסוג אוזניות ומקלט אחד מסוג לולאת השראה צווארית לשמיעת קול טלוויזיה ורדיו;

(3) לבקשת אורח עם מוגבלות תסופק ותותקן ערכת עזר לשמיעה ביחידת האכסון שבה בוחר האדם להתארח; היה מספר האורחים עם מוגבלות שמיעה ביחידת אכסון אחת גדול ממספר המקלטים האישיים בערכת עזר אחת לשמיעה, יסופקו מקלטים אישיים נוספים כמספר האורחים, מתוך ערכות העזר האחרות לשמיעה המצויות בחזקת החייב.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), חייב המספק שירותי הארחה בבקתות (כגון בונגלו) שלא מסופק בהן טלפון או טלוויזיה, יהיה פטור מהספקת אמצעי עזר כאמור; היה החייב פטור כאמור, תינתן לאדם עם מוגבלות, לפי תיאום עמו, התראה על אירוע חירום כגון שריפה, באמצעות מסרון.

82. (א) נוסף על הספקת מערכות עזר לשמיעה לפי תקנה 81, יספק החייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי הארחה אמצעי עזר ושירותי עזר אלה, לפי העניין;

(1) לשימוש אדם עם מוגבלות יועמד שירות פקסימילה בעמדת שירות, בעלות של שיחת טלפון ליעד הנדרש, בעד כל משלוח פקסימילה;

(2) סופק לאדם עם מוגבלות כרטיס אלקטרוני, יסומן הכרטיס בסימון חזותי כגון חץ או בסימן מישושי כגון חיתוך של אחת מזוויות הכרטיס, או חירורה, לפי בקשתו של האדם, כך שיהיה ניתן לזהות את כיוון הכנסת הכרטיס לחריץ;

(3) סופקו סרטי הדרכה לגבי השירותים הניתנים בשירותי הארחה (כגון סרטונים על פינאי בשעת חירום או על השירותים המסופקים בספא), הם יסופקו עם כתוביות בשפת הסרט; היו הכתוביות סמויות, יינתן לאדם עם המוגבלות הסבר כיצד להפעילן;

(4) לבקשתו של אדם בגיר עם מוגבלות, יתאפשר לו ללון ביחידת אכסון אחת עם הוריו, למעט בשירותי הארחה שהדבר אסור בו משיקולי בטיחות או אם יש בכך פגיעה מהותית באופי השירות שניתן במקום;

(5) החייב ישכיר או יספק יחידה מיוחדת למי שאינו אדם עם מוגבלות בניידות אם התקיימו כל אלה:

(א) לא נותרו יחידות אכסון רגילות להשכרה או הספקה;

(ב) מועד תחילת האירוח המתוכנן ביחידה הוא פחות משלושה שבועות מיום ביצוע הזמנתה; ואולם בחגי ישראל ומועדיו, בחודשים יולי ואוגוסט ובשבועיים שלפני כל אחד מאלה, תושכר או תסופק יחידה מיוחדת כאמור רק אם מועד תחילת האירוח המתוכנן הוא פחות מחמישה שבועות מביצוע ההזמנה של היחידה המיוחדת;

(6) החייב ידאג לשמירת מקום חניה בעבור אורח שהוא אדם עם מוגבלות הלך במלון ואשר לרכבו יש תג נכה, מיום תחילת האירוח עד יום סיומו; מספר מקומות החניה אשר יישמרו בעבור אורחים עם מוגבלות יהיה לפחות כמספר מקומות החניה לנכים שהתקנתם נדרשת לפי פרט 8.110 לתקנות התכנון והבנייה או לפי פרט 2 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי העניין;

(7) נשמר מקום חניה בעבור אורח שהוא אדם עם מוגבלות, תתואם פתיחת החניה באמצעות הטלפון עם האדם עם המוגבלות, לבקשתו, וסמוך להגעתו;

(8) הותקן במקום הציבורי סימן מוביל, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יסופק לבקשת אדם עם מוגבלות הלך במקום, עם הגעתו למקום, ליווי מהכניסה עד לדלפק הקבלה, למעילית, ליחידת האכסון שהוא מתאכסן בה או למיתקנים השונים במקום, לפי העניין; ואולם אם לא הותקן סימן מוביל במקום ציבורי לאכסון, שתפוסתו 500 איש לפחות, וכניסתו ודלפק הקבלה בקרבת הכניסה מאוישים ברציפות 24 שעות ביממה, כאמור בפרט משנה 16 בפרט 2 בתוספת הראשונה של תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יסופק ליווי לבקשת אדם עם מוגבלות הלך במקום לכל חלקי המקום הציבורי, לפי העניין;

(9) בשירות הארחה שלא מסופק בו ליווי כאמור בפסקה (8), תסופק לבקשת אדם עם מוגבלות מפה בדפוס נגיש שיצוין בה מיקום השירותים העיקריים הניתנים בשירות הארחה, כגון: דלפקי הקבלה, חדרי שירותים, טלפונים ציבוריים, אזורי הישיבה ודרכי המילוט; אסרו גורמי ביטחון המוסמכים על פי דין על הספקת מפה בדפוס של המקום שניתן בו שירות הארחה, פטור החייב מהספקת מפה בדפוס נגיש כאמור; בשירות הארחה שבו פחות משמונה יחידות אחסון, יהיה החייב פטור מביצוע התאמת נגישות זו;

(10) לבקשת אדם עם מוגבלות יסופק לו שלט שנועד לתלייה מחוץ לדלת חדרו, ולפיו המתארחים בחדר זקוקים לסיוע בפינוי בחירום;

(11) הותקן בחדר שלט עם הסבר מילולי על אודות הפעלת מכשיר או אבזר, יסופק המידע בשלט גם תוך פישוט לשוני ושימוש מרבי בסמלול או באיור, לפי העניין;

(12) נוסף על אמצעי העזר כאמור בתקנה 81(א), יספק חייב, לבקשת אדם עם מוגבלות, טלפון נייד נגיש כאמור בתקנה 4 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ומיתקני בזק), התשס"ט-2009³⁴, בהתאם למוגבלותו של האדם ולפי העניין; ואולם אם לא סופק טלפון ביחידות אכסון, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;

(13) הותקנה טלוויזיה ביחידת אכסון, במועד שלאחר יום התחילה, יבוצעו התאמות נגישות באמצעי ההפעלה כאמור בפרט משנה 27 בפרט 2 לתוספת הראשונה של תקנות נגישות למקום ציבורי קיים לעניין זיהוי במישוש וניגודיות חזותית.

(ב) לבקשת אדם עם מוגבלות המתאכסן במקום, יספק החייב גם את אלה:

(1) הדרכה בהתמצאות במקום מתן השירות לרבות מיקום חלקיו השונים והשירותים הניתנים בהם, ודרכי המילוט בשעת חירום;

(2) הדרכה בתפעול אמצעי העזר, מכשירים ועזרים המצויים ביחידת האכסון או המסופקים לאדם עם מוגבלות לפי בקשתו, ובהם טלוויזיה, מזגן, כספת ומערכת העזר לשמיעה כאמור בתקנה 81, וכן סיוע סביר בשימוש באמצעים, מכשירים ועזרים כאמור, לרבות שינוי מיקום פריטי ריהוט;

(3) הקראת מסמכים שמספק החייב, סיוע בספירת כסף וזיהוי וסיוע סביר בנשיאת מטען;

³⁴ ק"ת התשס"ט, עמ' 394.

(4) מידע בדבר התאמות הנגישות הקיימות ביחידות האכסון המיוחדות והרגילות ואמצעי העזר שנותן השירות מספק, וכן מידע על אודות התאמות הנגישות המצויות ביחידת האכסון שבה מתארח האדם עם המוגבלות ואמצעי העזר ושירותי העזר אשר ניתן לספק לו ביחידה זו;

(5) כל שירות עזר סביר אחר, לפי הנסיבות.

סימן י"ז: שירותי מגורים ולינה

83. (א) נוסף על ביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 9 עד 34, נותן שירות המספק שירותי מגורים או לינה לתקופות קצובות, לרבות במעון לעובדים או לציבור בלתי מסוים אחר, למעט שירות לינה המסופק בשירות שחלים עליו סימנים י"ד או ט"ז בפרק זה, ידאג, בכפוף לאופי השירות ולפי העניין, לאלה:

(1) התאמות נגישות ליחידות המיוחדות שהוא מספק כאמור בתקנה 80(א);

(2) יספק אמצעי עזר לפי תקנה 81(א);

(3) לבקשת אדם עם מוגבלות תינתן לו הכוונה לחלקים השונים במקום שניתן בו שירות המגורים או הלינה, לפי העניין (כגון הכניסה, מטבח, מקלחות, חדרי השירותים) וכן הסבר לגבי תפעול המכשירים השונים;

(4) לבקשת אדם עם מוגבלות אשר הוגשה זמן סביר מראש, יסופק כל אמצעי עזר או שירות עזר סביר, לפי הנסיבות;

(5) קיימים חללים לשימוש משותף (כגון מטבח או מקלחת) במקום ציבורי שמסופק בו שירות מגורים או לינה ושקיימת בו יחידת אכסון מיוחדת יחולו גם באותם חללים הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן במידות אנוש.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לפי סימן זה יפרסם את התאמות הנגישות המסופקות בשירות שהוא מספק, דרכי הגשת בקשה לקבלת התאמות נגישות ומועדי הגשתה, כאמור בתקנה 34(ג).

(ג) חייב בביצוע התאמות נגישות לפי תקנה זו יספק יחידת אכסון מיוחדת למי שאינו אדם עם מוגבלות, רק אם לא נותרו בידו יחידות אכסון רגילות ואם לא נדרשה יחידת האכסון המיוחדת על ידי אדם עם מוגבלות זמן סביר לפני מועד אכסונה על ידו.

(ד) ביקש אדם עם מוגבלות יחידת אכסון מיוחדת לאחר שזו סופקה לאדם שאינו עם מוגבלות, רשאי החייב להעביר את המתאכסן ליחידת אכסון אחרת ולספק את היחידה המיוחדת לאדם עם מוגבלות; החייב יידע אדם בלא מוגבלות שמסופקת לו יחידת אכסון מיוחדת, עם הספקת היחידה, כי ייתכן ותסופק לאדם עם מוגבלות אם תוגש בקשה לכך, גם לאחר מועד כניסתו ליחידה.

סימן י"ח: שירותי הסעדה

84. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות בשירותי הסעדה יבצע את התאמות הנגישות כאמור בתקנות 9 עד 34 ו־52 לפי העניין ובשינויים אלה:

(1) סיפק החייב מושבים לסועדים, יהיו 10 אחוזים מהם ולא פחות משניים מושבים מותאמים; ואולם היה שטח האזור שניתן בו שירותי הסעדה, לרבות שטחי חוץ כגון מרפסת או מדרכה, פחות מ־50 מטרים רבועים, יהיה פטור מביצוע התאמות כאמור;

(2) סיפק החייב שולחנות לסועדים, יתקיימו ב־5 אחוזים מהם, ולפחות בשולחן אחד, תנאי ת"י 1918 חלק 1 לעניין שטח חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1), חללים חופשיים לברכיים וכפות הרגליים (2.6.2) וטווח הגעה לחזית (2.6.3.1);

(3) לבקשת אדם עם מוגבלות, יספק החייב בנגישות לתפריט המוצע לסועדים, בעת קבלת השירות, אחת מהתאמות הנגישות המנויות בתקנה 29(ד) המתאימה למוגבלותו בכפוף לתקנה 29(ג), ובכפוף לאמצעים הטכנולוגיים המצויים בידי החייב;

(4) היה השירות חלק מרשת הסעדה, שבה עשרה סניפים לפחות, יספק החייב, לבקשת אדם עם מוגבלות, תצלומים של המנות הנפוצות המוצעות לציבור.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) –

(1) ניתן שירות הסעדה במקום שיש בו עמדת שירות ושולחנות לציבור הסועדים, יהיה החייב פטור מביצוע הוראות תקנה 18;

(2) בשירות הסעדה שבו קיימת עמדת שירות ואינו שירות עצמי (כגון פאב), יספק החייב, לבקשת אדם עם מוגבלות, שולחן כאמור בתקנת משנה (א)2) ובמידת הצורך מושב מותאם כאמור בתקנת משנה (א)1). לפי העניין;

(3) על אף האמור בפסקה (2), ניתן שירות ההסעדה כאמור בעמדת שירות בשיטת "קח ולך" כאשר אין במקום שולחנות וכיסאות, יהיה החייב פטור מהספקת שולחן או כיסא כאמור.

(ג) בשירותי הסעדה בשיטת השירות העצמי – שבה הסועד נוטל את המזון אל צלחתו בעצמו – יוודא החייב כי כל סוגי המזון המוצעים לציבור יהיו בטווח הגעה של אדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים בטווחי הגעה (2.6.3.1 עד 2.6.4).

(ד) החייב יספק לבקשת אדם עם מוגבלות כל שירות עזר סביר, כאמור בתקנה 52, כגון מציאת מושב פנוי, תיאור בעל פה של המזון המוצע במקום, סיוע בנשיאת המזון מן הדלפק אל מושבו, תיאור מיקומם של כלי האוכל והשירות, והכול לפי העניין.

(ה) במזנון בבית קולנוע שבשטחו שולחנות לציבור, יבוצעו התאמות כאמור בתקנת משנה (א); לא היו בשטחו של המזנון שולחנות לציבור – יבוצעו במזנון התאמות כאמור בתקנה 18.

(ו) בתקנה זו, "שירותי הסעדה" – מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום אחר שמגישים בו מזון ומשקאות לציבור וכן שירות קייטרינג.

סימן י"ט: נגישות לשירותי ספורט ופנאי

85. (א) נוסף על ביצוע הוראות תקנות 9 עד 34, לפי העניין, חייב בביצוע התאמות נגישות לשירותי ספורט, לרבות שירות הניתן בבריכת שחייה, פארק מים ובמיתקני ספורט יספק, לבקשת אדם עם מוגבלות, התאמות נגישות אלה:

(1) הכוונה לחלקיו השונים של מקום שניתן בו השירות; ואולם בשירותים המופעלים במקום ציבורי שבו אין נוכחות קבועה של אדם המספק שירות במישירין לציבור, יהיה החייב פטור מביצוע התאמה זו;

(2) היה במקום עובד המיומן בהפעלת המיתקנים והמכשירים, יספק סיוע סביר בזיהוי המיתקנים ובשימוש בהם;

נגישות לשירותי ספורט ופנאי

(3) במכון כושר, כהגדרתו בחוק מכוני כושר (רישוי ופיקוח), התשנ"ד-1994³⁵ (להלן – חוק מכוני כושר), שבו מסופקים שירותי כושר גופני באמצעות מכשירים, תהיה נגישות רציפה, כהגדרתה בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לעשרה אחוזים לפחות מן המכשירים מכל אחד מסוגי מכשירים אלה: משקולת חופשית, מכשיר התנגדות ומכשיר אירובי, כהגדרתם בתקנות מכוני הכושר (רישוי ופיקוח) (אימון קטינים במכוני כושר), התשס"ה-2005³⁶; ואולם אם היה במקום מתחם למשקולות חופשיות שאין נגישות אליו, תינתן נגישות רציפה למכשיר אחד לפחות מסוג זה;

(4) על אף האמור בפסקה (3), הוצבו המכשירים באולם ששטחו אינו עולה על 100 מטרים רבועים, תסופק נגישות רציפה למכשיר אחד לפחות מכל אחד מהסוגים האמורים בפסקה (3);

(5) בבריכת שחייה שאורכה 25 מטרים לפחות ושבה מסלולים מסומנים, ימתח חבל לרוחב הבריכה במרחק 5 מטרים מכל דופן קצה ובגובה שבין 180 ל-250 סנטימטרים מעל פני הבריכה, ולכל אורכו דגלונים המצויים בניגוד חזותי זה מזה.

(ב) אין באמור בתקנה זו לגרוע מהוראות תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחייה), התשס"ד-2004³⁷, ומהוראות חוק מכוני כושר והתקנות שהותקנו על פיו.

פרק ו': נגישות חלופית למקום ציבורי ולשירות ציבורי

86. (א) התקיים תנאי מן התנאים המפורטים בתקנת משנה (ב), למעט בשירות ציבורי שחלים עליו סימנים ו/ז' ו'י' בפרק ה' לחוק, יבצע החייב את אותן התאמות נגישות אשר אינן מהוות נטל כבד מדי, ככל שפטור כאמור חל עליו, או שינוי יסודי במהות השירות, המבטיחות מתן השירות לאנשים עם מוגבלות באופן בטוח, נוח, מכובד ועצמאי ככל האפשר.

(ב) החייב יבצע התאמות נגישות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א) אם ניתן לו פטור מלא או חלקי מביצוע התאמת נגישות, בהתקיים אחת מאלה:

(1) ביצוע התאמות הנגישות למקום ציבורי או לשירות ציבורי –
(א) מהווה נטל כבד מדי;

(ב) יגרום לשינוי יסודי במהות השירות כאמור בסעיף 19(א) לחוק, או פגיעה מהותית באופיו המיוחד של מקום ציבורי בשל ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות או טבע כאמור בסעיף 19(ב) לחוק;

(2) התאמת נגישות למקום ציבורי אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות, לפי חוות דעת של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, כאמור בסעיף 19(א) לחוק;

(3) הנציב פטר את החייב מביצוע התאמות נגישות לשירות ציבורי או למקום ציבורי קיים מחשש להתמוטטות כלכלית, כאמור בסעיף 19(ג) לחוק.

³⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 110.

³⁶ ק"ת התשס"ה, עמ' 938.

³⁷ ק"ת התשס"ד, עמ' 672.

(ג) בתקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע כל שלבי התאמות הנגישות למקום ציבורי, כמפורט בתקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, תקנות הנגישות לאתר, ותקנות הנגישות למקום שאינו בניין, לפי העניין, יבצע החייב, ככל האפשר, את ההתאמות החלופיות כאמור בתקנת משנה (א); ביצוע התאמה חלופית לפי הוראה זו אינה פוטרת את החייב מביצוע התאמות נגישות לפי כל דין.

(ד) בתקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע כל שלבי התאמות הנגישות לשירות, כאמור בפרק ח', יבצע החייב, ככל האפשר, התאמות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א); ביצוע התאמה חלופית לפי הוראה זו אינה פוטרת את החייב מביצוע התאמות נגישות לפי כל דין.

(ה) בבחירת אמצעי עזר חלופי במסגרת התאמות חלופיות כאמור בתקנת משנה (א), יבחר החייב באותו אמצעי המתאים לרוב מקבלי השירות עם המוגבלות שלה נועדה ההתאמה, לאחר קבלת חוות דעת ממורשה לנגישות השירות או ממורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה, לפי העניין.

(ו) קיים במקום ציבורי הפרש גובה, יכול שישמש כנגישות חלופית לפי תקנה זו –
(1) במקום שהפרש הגובה בו אינו עולה על 50 סנטימטרים – כבש נייד, יציב, שמתקיימים בו אלה:

(א) שיפועו לא יעלה על 12 אחוזים;

(ב) רוחבו 90 סנטימטרים לפחות;

(ג) הוא מסוגל לשאת משקל של 250 קילוגרמים לפחות;

(2) היה הפרש הגובה עד 110 סנטימטרים – מעלון אנכי, שכושר ההרמה שלו בעבור אדם עם מוגבלות ומכשיר העזר שלו, הוא 250 קילוגרמים לפחות.

(ז) חייב המבצע התאמה חלופית אחת או יותר בשירות שהוא מספק, יפרסם את דבר השימוש בהתאמה החלופית יחד עם פרסום שאר ההתאמות לשירות שאותו הוא מספק, כאמור בתקנה 34.

פרק ז': הכשרת עובדים, מינוי רכז נגישות

87. (א) נותן שירות יידע את העובדים בנושאים שלהלן:

(1) איסור הפלייתם של אנשים עם מוגבלות במתן השירות, כאמור בסעיפים 119 ו-119 לחוק;

(2) חובת מתן שירות שוויוני בסביבה מכילה כאמור בסעיף 6 לחוק ובתקנות 3 עד 5, ועיגון חובה זו בנוהלי השירות לפי תקנה 9;

(3) עיקרי החובות לפי החוק החלות על השירות האמור, לפי תקנות אלה ולפי כל דין אחר, לתת נגישות לאנשים עם מוגבלות ולבצע התאמות נגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי.

(ב) החייב יידע את העובדים כאמור בתקנת משנה (א) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון סרטוני הדרכה או לומדות); ואולם מעסיק החייב פחות מ-25 עובדים, רשאי הוא ליידע את העובדים בעל פה; תחילתה של תקנת משנה זו שנה מיום התחילה.

יידע צוות
העובדים בחובות
על פי החוק

88. (א) נוסף על ביצוע הוראות תקנה 87, ינחה חייב את צוות העובדים שתפקידם לספק את השירות ישירות לציבור, את הממונים הישירים עליהם וכן את נושאי המשרה על פי דין (בפרק זה – נושא משרה) שתפקידם לספק שירות לציבור בכל אלה:

הכשרת עובדים
למתן שירות
לאנשים עם
מוגבלות

(1) סוגי מוגבלויות שונים וכיצד הם עשויים לבוא לידי ביטוי בעת קבלת השירות;

(2) כללי התנהגות נאותים כלפי אנשים עם מוגבלות בעת מתן השירות, לרבות דרך ולשון הפנייה אליהם;

(3) הפעולות שעל עובד או נושא משרה לנקוט כדי לבצע את התאמות הנגישות, לרבות תפעול אמצעי העזר ותחזוקתם, מתן שירותי עזר או הזמנתם, ותחזוקת ההתאמות אשר בוצעו למקום הציבורי שבו ניתן השירות לפי תקנות אלה, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש, לפי תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, לפי תקנות הנגישות לאתר או לפי תקנות הנגישות למקום שאינו בניין, וכל הוראת דין המתייחסת להתאמות נגישות לאנשים עם מוגבלות, לפי העניין.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבטיח שבמקום מתן השירות יהיו, בכל שעות מתן השירות לציבור, עובדים אשר הונחו כאמור בתקנת משנה (א), למעט בשירות ציבורי הניתן בשעות שאין בהן עובדים במקום מתן השירות.

89. (א) העסיק חייב יותר מ־25 עובדים או נושאי משרה שתפקידם לספק את השירות ישירות לציבור, ידריך את העובדים, את הממונים הישירים עליהם ואת נושאי המשרה ויכשירם כאמור בתקנה 88 בכל אלה ולפי העניין:

דרכי הכשרת
העובדים

(1) בהתנסות חווייתית, אשר תועבר לכל עובד שתפקידו לספק את השירות ישירות לציבור, ואולם החייב יהיה פטור מהכשרה באמצעות התנסות חווייתית של עובדים זמניים אשר תקופת עבודתם הכוללת אינה עולה על 7 חודשים; חייב שסיפק שירות ציבורי ערב יום התחילה יבצע את הוראות פסקה זו לא יאוחר מתום שלוש שנים מיום התחילה;

(2) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון סרטוני הדרכה או לומדות) אחת לשנה לפחות; תחילתה של פסקה זו שנה מיום התחילה;

(3) בהדרכה פרטנית לעובד האחראי על הפעלת אמצעי העזר או שירות העזר שיש לספק לפי תקנות אלה, בדבר דרכי הפעלתם, והכל לפי העניין; הדרכה פרטנית ראשונה לפי פסקה זו בהפעלת אמצעי עזר תיערך בסמוך לאחר המועד להתקנת אמצעי העזר לפי התקנות; הדרכה ראשונה בשירותי עזר תיערך לא יאוחר מ־6 חודשים מיום התחילה; ואולם נדרשה התקנת אמצעי עזר במועד מאוחר יותר, יבוצעו ההדרכה וההכשרה כאמור בסמוך למועד התקנת האמצעים על ידי החייב;

(4) על אף האמור בפסקאות (1) עד (3), עובד חדש הנותן שירות ישירות לציבור או נושא משרה חדש על פי דין שתפקידו לספק שירות במישרין לציבור, למעט עובד המספק שירות באופן חד־פעמי כאמור בתקנת משנה (1), יודרך ויוכשר כאמור עם כניסתו לעבודה, ולא יאוחר מ־3 חודשים מיום תחילת העבודה, באחת או יותר מהדרכים כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין ויקבל הדרכה והכשרה באמצעים האחריים לא יאוחר משנה מיום תחילת העבודה; ואולם עובד חדש או נושא משרה חדש שהודרך והוכשר לפני כניסתו לתפקיד באחת

או יותר מן הדרכים האמורות בפסקאות (1) עד (3) וההכשרה דומה להכשרה הנדרשת לתפקידו החדש יהיה פטור מהדרכה או מהכשרה נוספת בדרך שבה הוכשר אך לא יהיה פטור מהדרכה או הכשרה בדרכים האחרות, לפי העניין.

(ב) חייב המעסיק יותר מ־25 עובדים יכין תכנית הדרכה תוך הסתייעות בהנחיות הנציבות שפורסמו לפי סעיף 19 ממו לחוק (להלן – הנחיות הנציבות), העוסקות בנושאים שיש להדריך בהם את העובדים בסוגי השירותים הציבוריים השונים; התכנית תותאם על ידי החייב לשירות שמבוצעת בו ההדרכה ותאושר בידי מורשה לנגישות השירות; לא פרסמה הנציבות הנחיות בנושא מסוים או לגבי סוג שירות שמספק החייב – יכין החייב תכנית הדרכה לעניין זה על פי החיקוקים הנוגעים לעניין.

(ג) חייב בביצוע התאמות נגישות המעסיק פחות מ־25 עובדים שתפקידם לספק את השירות במישרין לציבור, ידריך את העובדים באחת מדרכים אלה, לפי העניין ולרשאי הוא לשם כך להסתייע בהנחיות הנציבות, העוסקות בנושאים שיש להדריך בהם את העובדים בסוגי השירותים הציבוריים השונים:

(1) בהדרכה פרונטלית, לרבות הדרכה בהפעלת אמצעי עזר או בהספקת שירותי עזר שהוא חייב לפי תקנות אלה לספק לאדם עם מוגבלות;

(2) בדפוס או באמצעים דיגיטליים;

(ד) חייב בהכשרת עובדים כאמור בתקנת משנה (ג) יבצע את ההכשרה וההדרכה לעובדיו בתוך שנה מיום התחילה; עובדים שהחלו את עבודתם לאחר המועד האמור יוכשרו מיד עם תחילת עבודתם; ואולם הדרכה באמצעות התנסות חווייתית תבוצע לפי המועדים כאמור בתקנת משנה (א)(1).

(ה) נותן שירות שהוא רשת שמועסקים בה 25 עובדים לפחות שמתפקידם לספק שירות במישרין לציבור, יכשיר וידריך כאמור בתקנת משנה (א) את כל העובדים כאמור בסניפי הרשת.

(ו) על אף האמור בתקנות משנה (א) עד (ה), החייב יהיה פטור מהכשרה והדרכה כאמור של עובדים המספקים שירות באופן חד־פעמי, רק במשך שעות אחדות ביום אחד בלבד, ובלבד שבעת מתן השירות נוכח במקום עוד עובד אחד לפחות אשר עבר הכשרה והדרכה כאמור, והמספק שירות דומה.

(ז) החייב בהכשרה והדרכה של עובדים כאמור בתקנה זו יערוך רישום של העובדים אשר הודרכו והוכשרו, והמועד שבו עברו את ההדרכה או ההכשרה.

90. (א) חייב המספק שירות לציבור באמצעות מי שאינם עובדיו חייב המספק שירות לציבור באמצעות עובדים של קבלן שירות יעשה אחד מאלה:

(1) יעביר את ההכשרה לעובדי קבלן כוח האדם או לעובדי קבלן השירות לפי העניין, לפי הוראות תקנות 87 עד 89;

(2) יבטיח שקבלן כוח האדם או קבלן השירות יכשירו את עובדיהם, לפי העניין, לפי הוראות תקנות 87 עד 89.

(ב) מעסיק נותן השירות מתנדב במתן שירות לציבור, יהיה נותן השירות אחראי להדרכתו, הכשרתו ויידועו כאמור בתקנות 87 עד 89, ואולם החייב יהיה פטור מהכשרת מתנדב לפי תקנה 89(א)(1) אם נמצא עם המתנדב באופן קבוע עובד של החייב שהוכשר לפי התקנה האמורה.

”קבלן כוח אדם” – כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ”ו-1996³⁸;

”קבלן שירות” – כהגדרתו בסעיף 20א לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי”א-1951³⁹.

91. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות המעסיק 25 עובדים לפחות, ימנה מתוך רכז נגישות העובדים רכז נגישות, לפי סעיף 19ומב לחוק.

(ב) החייב בביצוע התאמות נגישות יבטיח כי רכז הנגישות יהיה –

(1) ככל האפשר, עובד בתפקיד ניהולי או ככל האפשר עובד שעבר הכשרה במיומנויות ניהול וקידום פרויקטים;

(2) בעל ניסיון מעשי של שנה לפחות בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות או שעבר הדרכה והכשרה על סמך הנחיות הנציבות לעניין הכשרת רכזי נגישות, בדרכים המנויות בתקנה 89(א), הכוללת הכרת החוק, תקנות הנגישות הנוגעות לחייב ויישומן בפועל, הכרת גורמים בתחום הנגישות לרבות גופים ציבוריים וארגונים המייצגים אנשים עם מוגבלות, והכרת פרסומי הנציבות הנוגעים לחובות הנגישות החלות על החייב; ואולם אם מעסיק החייב פחות מ-100 עובדים, יכול שרכז נגישות יהיה בעל ניסיון מעשי של פחות משנה בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות;

(3) על אף האמור בפסקה (2), בתקופה שעד תום שלוש שנים מיום התחילה, יכול שרכז הנגישות יהיה אדם שטרם עבר הכשרה כאמור, או שאינו בעל ניסיון מעשי בתחום הנגישות;

(4) אדם עם מוגבלות, אם הדבר מתאפשר.

(ג) רכז הנגישות יתעדכן אחת לשנה בחידושים בתחום הנגישות, על סמך העדכונים אשר תפרסם הנציבות לפי סעיף 19ומו לחוק.

(ד) תפקידיו של רכז הנגישות יהיו –

(1) מסירת מידע לציבור על התאמות הנגישות שבוצעו בשירות ובמקום שהוא ניתן בו, אמצעי עזר ושירותי עזר שניתן לקבל בשירות לפי בקשה והתאמות נגישות חלופיות לפי תקנה 86;

(2) ייעוץ והדרכה לחייב בביצוע התאמות נגישות בדבר חובותיו לפי החוק.

(ה) החייב בהתאמות נגישות יפרסם לציבור ויביא לידיעת העובדים את שמו של רכז הנגישות שמינה, מקום משרדו ודרכי הפנייה אליו; הפרסום לציבור לפי תקנה זו ייעשה בדרכים כאמור בתקנה 34.

פרק ח': החלה הדרגתית

92. (א) אחראי לביצוע התאמות נגישות לפי תקנות אלה יבצע את התאמות הנגישות הוראות כלליות לשירות במועדים לפי פרק זה.

(ב) נדרש אחראי לבצע התאמות נגישות במועדים שונים זה מזה (כגון שירות הארחה המבצע התאמות נגישות ליחידות אכסון מיוחדות, התאמות במידע

³⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

³⁹ ס"ח התשי"א, עמ' 204.

והתאמות בשירותי הסעדה) יבצע כל אחת מההתאמות לפי המועד שנקבע בפרק זה לביצועה.

(ג) נקבעו בתקנות אלה הוראות בדבר ביצוע התאמות נגישות בתקופת הביניים שעד המועד שנקבע להשלמת ביצוע תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, יבצע החייב הוראות כאמור החל מיום התחילה, ועד תום תקופת הביניים כאמור.

93. ביצוע בדיקה (א) אחראי למתן שירות ציבורי יבצע לא יאוחר משישה חודשים מיום התחילה, בדיקה בדבר קיומן של התאמות הנגישות הנדרשות בשירות אותו הוא מספק; הבדיקה תיערך לפי טופס שורה עליו הנציב ויהיה זמין במשרדו ובאתר האינטרנט של הנציבות.

(ב) אחראי למתן שירות ציבורי המספק שירות ב־5 מקומות ציבוריים או יותר יכין, במקביל לעריכת הבדיקה כאמור בתקנת משנה (א), רשימה של המקומות הציבוריים שיש לבצע בהם את התאמות הנגישות לפי תקנות אלה; הרשימה תוכן בין השאר לפי הנחיות אלה:

(1) סוג או אופי השירות הניתן בכל אחד מהמקומות הציבוריים שיש חובה להנגיש בהם את השירות;

(2) סוג או אופי המקומות הציבוריים שיש חובה להנגיש בהם את השירות;

(3) כלל השירותים והמקומות הציבוריים שבהם חייב האחראי לספק נגישות.

94. על פי הבדיקה שנערכה לפי תקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות ציבורי את ההתאמות המפורטות להלן לפי המועדים שפורטו לצדן ולפי העניין: לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות מסוימות

(1) הוראות פרקים ב' ו'ג' והוראות תקנות 34, 57, 73(ד), 83(ב) ו־91(ה) לפי העניין – לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014);

(2) התאמות נגישות לפי תקנה 29 – לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015), ואולם התאמות נגישות לפי תקנה 29(ד) ו־3 – לא יאוחר מיום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016);

(3) התאמות נגישות לפי תקנה 35 – לפי המועדים שנקבעו בתקנות משנה (ד) ו־ה) בה, לפי העניין.

95. (א) על פי הבדיקה שנערכה כאמור בתקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות שאינו רשות ציבורית והמספק שירות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים, את התאמות הנגישות הנדרשות בשירות שהוא מספק – למעט התאמות כאמור בתקנה 92 והתאמות שנקבע להן מועד ביצוע אחר לפי פרק זה – בכל המקומות שבהם מסופק השירות, לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014). לוח זמנים לביצוע התאמות נגישות לאחראי שאינו רשות ציבורית

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), חייב המספק שירות בארבעה מקומות או פחות, יבצע התאמות נגישות אלה, לפי העניין, לא יאוחר מיום ל' בכסלו התשע"ה (22 בדצמבר 2014):

(1) התאמות נגישות לפי פרק ד';

(2) התאמות לפי תקנה 54(2)(א) ו־4(א);

(3) התאמות נגישות במרכזי מבקרים לפי תקנה 64;

(4) הספקת אמצעי עזר בשירותי הדרכה, הכשרה ובבחינות, לפי תקנת משנה 70(א)2);

(5) התאמות נגישות לפי תקנה 75(ב) עד (3) ו-5);

(6) התאמות בשירותי דת לפי תקנה 77;

(7) אמצעי עזר לפי תקנה 83(א)2);

(8) התאמות בשירותי הסעדה לפי תקנה 84(א)1) ו-2).

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), חייב יבצע את התאמות הנגישות לפי תקנה 66(1)א) ו-2) לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015).

(ד) אחראי למתן שירות שאינו רשות ציבורית, המספק שירות בחמישה מקומות ציבוריים או יותר, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות המפורטות בתקנת משנה (ב) ו-ג), לפי משנה (א), ואולם את התאמות הנגישות המפורטות בתקנת משנה (ב) ו-ג), לפי העניין, יבצע לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017), בהתאם לשיעור המקומות הציבוריים שמסופק בהם השירות ולפי פרקי הזמן כמפורט להלן:

(1) ב-15 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום כ"ד בסיוון התשע"ד (22 ביוני 2014);

(2) ב-40 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015);

(3) ב-65 אחוזים לפחות מן המקומות – לא יאוחר מיום ט"ז בסיוון התשע"ו (22 ביוני 2016);

(4) בכלל המקומות – לא יאוחר מיום י"ב חשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017).

96. (א) על אף האמור בתקנה 95, אחראי על מתן שירותי הארחה כהגדרתם בתקנה 79, לוח זמנים לביצוע התאמות בשירותי הארחה ישלים את ביצוע ההתאמות כאמור בתקנה 95 לפי מועדים אלה:

(1) התאמות הנגישות המנויות בתקנה 95(ב) והתאמות הנגישות לפי תקנות 81 ו-82, למעט תקנה 82(3) – לא יאוחר מיום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015);

(2) התאמות הנגישות לפי תקנה 80 ולפי תקנה 82(5) – לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017).

(ב) היו במקום הציבורי ביום התחילה יחידות אכסון מיוחדות, יבצע האחראי את ההתאמות האמורות בתקנת משנה (א)2) לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

97. (א) על פי בדיקה שנערכה כאמור בתקנה 93, יבצע אחראי למתן שירות שהוא רשות ציבורית, המספק שירות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים, את התאמות הנגישות הנדרשות בשירות שהוא מספק, למעט התאמות כאמור בתקנה 94 והתאמות שנקבע להן מועד ביצוע אחר לפי פרק זה, בכל המקומות שבהם מסופק השירות, לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014).

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) ישלים האחראי לביצוע התאמות נגישות המסופקות בארבעה או פחות מקומות ציבוריים את ביצוע התאמות הנגישות המנויות בתקנה 95(ב) ו-ג), לפי העניין, לא יאוחר מיום י' בטבת התשע"ו (22 בדצמבר 2015).

(ג) אחראי למתן שירות ציבורי שהוא רשות ציבורית, המספק שירות בחמישה או יותר מקומות ציבוריים, ישלים את ביצוע התאמות הנגישות במועד כאמור בתקנת משנה (א), לפי העניין, ואולם את ביצוע התאמות הנגישות כאמור בתקנה 95(ב) ו-ג) ישלים לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018), לפי השיעורים ופרקי הזמן בטבלה שלהלן:

טור א'							פרק הזמן בשנים, מיום התחילה, להשלמת ביצוע התאמות נגישות לשירות, להייב האחראי ל-
טור ב' אחוז הבניינים הקיימים שבהם יסופקו כל התאמות הנגישות הנדרשות							
100	65	35	30	20	15	10	
							עד 50 בניינים קיימים
4	3	2	-	-	1	-	
							51 עד 100 בניינים קיימים
5	4	2	-	-	1	-	
							101 עד 999 בניינים קיימים
לא יאוחר מיום 1 בנובמבר 2018	5	3	-	-	1	-	
							1,000 בניינים קיימים ויותר
לא יאוחר מיום 1 בנובמבר 2018	-	-	4	3	-	2	

98. האחראי לביצוע התאמות נגישות בערכאות שיפוטיות יבצע את התאמות הנגישות בשירות במועדים ובשיעורים כאמור בתקנה 97 למעט התאמות הנגישות לפי תקנה 46 אשר ביצען יושלם במועדים כאמור בתקנה 95(ג) והתאמות הנגישות לפי תקנה 48 אשר ביצען יושלם לא יאוחר מיום כ"ג בחשוון התשע"ט (1 בנובמבר 2018).

99. האחראי לביצוע התאמות נגישות במאסר ומעצר יבצע את התאמות הנגישות לפי אלה:

לוח זמנים לביצוע התאמות בערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות

(1) הוראות תקנה 95(ב), לפי העניין, ותקנה 41(1) עד (5) לפי השיעורים ופרקי הזמן שבתקנה 97(ג); ואולם היו ביום התחילה יחידות אכסון מיוחדות במקום שבו מסופק שירות מעצר או שירות מאסר, יבוצעו ההתאמות לפי תקנה 41(3) לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015);

לוח זמנים לביצוע התאמות במעצר ומאסר

(2) הוראות תקנה 41(6) ו-7(7) יבוצעו במועד כאמור בתקנה 97(א).

100. אחראי למתן שירותי ספרייה יבצע נוסף על מועדי ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 94 גם את התאמות הנגישות בשירות שלהלן, לפי מועדים כמפורט לצדן:

לוח זמנים לביצוע התאמות בספריות

(1) התאמות הנגישות לפי תקנה 68(א)3(5) ו-5 – לא יאוחר מיום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014);

(2) התאמות כאמור בתקנה 95(ב) ו-ג), לפי העניין, והתאמות לפי תקנה 68(א)2(4), לפי פרקי זמן אלה:

(א) אחראי למתן שירותי ספרייה שאינו רשות ציבורית, והמספק שירות ב-4 ספריות ציבוריות או פחות – במועד כאמור בתקנה 95(ב) ו-ג), לפי העניין;

(ב) אחראי למתן שירותי ספרייה שאינו רשות ציבורית, והמספק שירות ב-5 ספריות ציבוריות או יותר – במועדים כאמור בתקנה 95(ג);

- (ג) אחראי שהוא רשות ציבורית, המספק שירות ב־4 ספריות או פחות – לא יאוחר מן המועד כאמור בתקנה 97(ב);
- (ד) אחראי שהוא רשות ציבורית המספק שירות ב־5 ספריות או יותר – לפי המועדים כמפורט בתקנה 97(ג).

101. אחראי למתן שירותי מגורים ולינה יבצע נוסף על מועדי ביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 94 גם את התאמות הנגישות בשירות המפורטות להלן, לפי מועדים אלה:

(1) הוראות תקנה 83(א)(3) ו־4(4) – לא יאוחר מיום ז' בתמוז התשע"ז (1 ביולי 2017);

(2) התאמות נגישות כאמור בתקנות 95 ו־83(א)(2) –

(א) אחראי שאינו רשות ציבורית – במועדים כאמור בתקנה 95(ב) או (ד), לפי העניין;

(ב) אחראי שהוא רשות ציבורית – במועדים כאמור בתקנה 97(ב) או (ג), לפי העניין;

(3) שאר הוראות סימן י"ז במועדים כאמור בתקנה 96(א)(2), ואולם –

(א) ניתן השירות על ידי רשות ציבורית, יושלמו ההתאמות לפי השיעורים ופרקי הזמן כאמור בתקנה 97(ג);

(ב) אם היו במקום השירות יחידות אכסון מיוחדות ביום התחילה, יבצע החייב את התאמות הנגישות לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

102. על אף האמור בתקנות 95 ו־97, האחראי לביצוע התאמות נגישות לפי תקנות 61 עד 63 ישלים את ביצוען במועדים אלה:

(1) החייב יבצע לא יאוחר מיום 1 ביולי 2015 את התאמות לפי תקנות 95(א) ו־(ב), 61(2)(א)(1) עד (3) למעט הספקת דפדפת נגישה באמצעות האינטרנט ולפי 61(2)(ב)(1) עד (3) למעט הספקת דפדפת נגישה באמצעות האינטרנט, וכן 61(2)(ג), 61(2)(ה), 61(3) עד (7); ואולם סיפק החייב שירות ב־5 מקומות או יותר, יבצע לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015) את ההתאמות האמורות ב־50 אחוזים לפחות מן המקומות הציבוריים שמופק בהם השירות, ולא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ח (1 בנובמבר 2017) בכלל המקומות הציבוריים שבהם מסופק השירות;

(2) היה החייב רשות ציבורית, המספקת שירות ב־4 מקומות או פחות, יבצע את התאמות הנגישות האמורות בפסקה (1) לא יאוחר מיום כ"ה בסיוון התשע"ו (1 ביולי 2016); סיפק החייב שירות ב־5 מקומות או יותר, יבצע את ההתאמות האמורות במועדים ולפי השיעורים כאמור בתקנה 97(ג);

(3) התאמת נגישות לפי תקנה 61(2)(ד)(2) תבוצע לא יאוחר מתום ארבע שנים מיום התחילה.

103. החייב בביצוע התאמות נגישות לפי תקנה 75(א) יבצע את התאמות הנגישות לפי לוח הזמנים כאמור בתקנה 101(3); ואולם אם היו במקום השירות יחידות אכסון מיוחדות ביום התחילה, יבצע החייב את התאמות הנגישות לא יאוחר מיום ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015).

104. על אף האמור בתקנה 97, רשות ציבורית שהיא גוף מנהל כהגדרתו בתקנות הנגישות לאתר, החייב בביצוע התאמות נגישות לשירות באתר, יבצע בדיקה כאמור בתקנה 93 וישלים את ביצוע התאמות הנגישות לשירות באתרים בניהולו לפי שיעורים ומועדים אלה:

- (1) לא יאוחר מיום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015) – 40 אחוזים מן האתרים;
 (2) לא יאוחר מיום כ"ה בסיוון התשע"ו (1 ביולי 2016) – 65 אחוזים מן האתרים;
 (3) לא יאוחר מיום י"ב בחשוון התשע"ט (21 באוקטובר 2018) – 100 אחוזים מן האתרים.

105. (א) בתקנה זו –

לוח זמנים לביצוע
 התאמות בשירות
 חדש

"שירות חדש" – שירות שמועד פתיחתו הוא לאחר יום התחילה או שירות קיים הניתן במקום שלא ניתן בו בעבר, לאחר יום התחילה, ואולם לא יראו כשירות חדש שירות –

(1) אשר הוחלפו בעליו ואין מבוצעים בשל כך שיפוצים במקום מתן השירות המחייבים היתר בנייה;

(2) שהוא חלק מרשת, במהלך תקופת הביניים שעד למועד שנקבע לביצוע התאמות הנגישות לעניין תקנות 9, 29 ו-34.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות חדש יבצע התאמות נגישות לשירות שהוא חייב בהן לפי תקנות אלה, עם תחילת מתן השירות, וייערך עד מועד זה להספקת שירות נגיש כאמור.

(ג) חייב בביצוע התאמת נגישות חלופית לפי תקנה 86, יבצע את ההתאמה עד המועד שנקבע לביצוע ההתאמה שהיא משמשת לה חלופה.

106. (א) בשירות המיועד כולו או בעיקרו לאנשים עם מוגבלות ובשירות שנותן המוסד לביטוח לאומי תבוצע, נוסף על הוראות תקנות אלה, בדיקה בידי מורשה לנגישות השירות בדבר הצורך בביצוע התאמות נגישות נוספות על התאמות הנדרשות לפי תקנות אלה, בשירות ככלל ובכל מקום ציבורי שבו הוא מסופק.

שירות המיועד
 לאנשים עם
 מוגבלות

(ב) הבדיקה תיעשה לפי מרכיבי השירות הציבורי והמקומות הציבוריים שהוא מסופק בהם ובהתאם לצורכיהם של אנשים עם מוגבלות ואנשים שאינם עם מוגבלות שהם מקבלי שירות.

(ג) הבדיקה תיעשה במקביל לבדיקה כאמור בתקנה 93.

(ד) לפי תוצאות הבדיקה יבצע החייב, ככל האפשר, את התאמות הנגישות הנוספות על ההתאמות הנדרשות לפי תקנות אלה.

107. (א) הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לביצוע התאמות הנגישות לפי תקנות אלה, לשם הבטחת נגישות לאנשים עם מוגבלות, ובלבד –

השלמת הוראות
 טכניות על ידי
 הנציב

(1) שלא תהיה בכך תוספת משמעותית לעלות ביצוע התאמות נגישות לשירות מסוג דומה;

(2) שכתוצאה מן ההוראות הטכניות כאמור, לא יהיו הדרישות לביצוע התאמת הנגישות האמורה מחמירות יותר מן הנדרש בעניין זה לפי התקנות והתקנים הקיימים בעת פרסום ההוראות.

(ב) הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור.

- (ג) הנציב יפרסם את מועד תחילת ההוראות ותחולתן לפי סוג ההוראה הטכנית; ואולם מועד תחילת ההוראות האמורות לא יהיה מוקדם מ־60 ימים מיום פרסומן.
- (ד) חייב בביצוע נגישות יפעל לפי ההוראות הטכניות שפורסמו כאמור בתקנת משנה (ב) ולפי העניין, אלא אם כן ביצע קודם לתחילתן של ההנחיות כאמור בתקנת משנה (ב), התאמת נגישות סבירה אחרת.

פרק ט': תחילה והוראות מעבר

108. תחילתן של תקנות אלה שישה חודשים מיום פרסומן. תחילה
109. (א) הפנתה הוראה מהוראות תקנות אלה לתקן ישראלי מסוים, יצא החייב ידי חובתו אם מילא אחר הוראות התקן שהיו בתוקף במועד ביצוע ההתאמה; בתקנה זו, "מועד ביצוע ההתאמה" – לרבות המועד שבו הוזמנו התאמות מספק.
- (ב) על אף האמור בתקנה 29(א), יבצע נתן השירות התאמות נגישות גם לעניין מידע בכתב, כגון חוזה ביטוח, שהעתק ממנו לא מצוי על גבי מדיה דיגיטלית ושנמסר למקבל השירות עם המוגבלות לפני יום התחילה והתקף גם לאחר יום התחילה, בתוך זמן סביר בנסיבות העניין, אך לא יאוחר מחודשיים לאחר הגשת בקשה של האדם עם המוגבלות.

תוספת ראשונה

(תקנה 39(א))

התאמות נגישות בחקירה

התאמת הנגישות	האדם עם המוגבלות
א. הקראת ההודעה ותיעוד ההקראה באופן חזותי או קולי.	1. אדם עם מוגבלות בראייה, על אף שימוש במשקפיים או עדשות מגע (להלן – מוגבלות ראייה)
ב. תיאור המקום וזהות האנשים המשתתפים בחקירה ותפקידם; נלווה לאדם עם המוגבלות מלווה – זכאי האדם עם המוגבלות לכך שהמלווה ייכנס עמו לחדר החקירה טרם החקירה עד לתחילתה לצורך תיאור כאמור; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכות נחקר למלווה לפי כל דין.	2. אדם עם מוגבלות בשמיעה המתקשר באמצעות שפת הסימנים בלבד
תרגום לשפת סימנים ותיעוד חזותי של החקירה.	3. אדם עם מוגבלות בשמיעה המגבילה באופן משמעותי את יכולת התקשורת עמו, ואשר אינו נעזר במכשיר שמיעה אישי
באמצעות מערכת להגברת שמע אישית (מגבר אישי) או כתיבת הדברים הנאמרים על ידי החוקר לצורך החקירה.	4. אדם עם מוגבלות בשמיעה ומוגבלות ראייה, המתקשר באמצעות שפת סימנים במגע
תרגום לשפת סימנים במגע ותיעוד חזותי של החקירה.	

5. אדם עם מוגבלות בניידות
- ניהול החקירה במקום שאליו מובילים דרך וכניסה נגישים, ובמרחק סביר מתא שירותים נגיש לפי הוראות תקנות נגישות למקום ציבורי חדש או למקום ציבורי קיים, ואולם בתקופת הביניים שער המועד שנקבע לביצוע הוראות תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, תנוהל החקירה במקום קיים שמתקיימת בו לפחות הוראות חלק ח' בתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.
6. אדם שעקב מוגבלותו אינו יכול לקרוא
7. אדם עם מוגבלות בתקשורת, בעל יכולת קריאה ואיות, הנעזר בערכת תקשורת תומכת וחלופית (להלן – תת"ח)
8. אדם עם מוגבלות בתקשורת, הנעזר בתת"ח, ואשר אין לו יכולת קריאה ואיות
- הקראת ההודעה שמסר האדם. תת"ח מסוג לוח אותיות, ובמידת הצורך בליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת התת"ח, תוך תיעוד חזותי.
- החוקר ישקול, לאחר התייעצות עם איש מקצוע בתחום קלינאות התקשורת, היעזרות בתת"ח עם סמלים או תת"ח אחר, ובמידת הצורך ליווי איש מקצוע מתאים לצורך הפעלת תת"ח, והכל תוך תיעוד חזותי.

תוספת שנייה

(תקנות 42(א)4) ו-5(5)50(א))

1. רשויות אחרות שלהן ניתנה סמכות לפי חוק:
1. ועדות ערר לפי סעיף 9 לחוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969;
  2. ועדות פסיכיאטריות מחוזיות שהוקמו לפי סעיפים 24 ו-24א לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;
  3. ועדת ערר מחוזית לפי סעיף 16 לחוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000;
  4. ועדת השמה לפי סעיפים 5 עד 11 וועדת ערר לפי סעיפים 12 ו-13 לחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988;
  5. ועדת עררים לפי סעיף 11 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970;
  6. ועדות ערעור לפי סעיף 44 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985;
  7. ועדת מומחים לפי סעיף 3 לחוק ביטוח נפגעי חיסון, התש"ן-1989;
  8. ועדת שחרורים וועדת שחרורים מיוחדת לפי סעיפים 32 ו-33, לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001;

9. ועדת אישורים לפי סעיף 5א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;
10. ועדת ערר לפי סעיף 7 לחוק להסדרת הביטוחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998;
11. ועדת ערר לפי סעיף 29 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961;
12. ועדה לקבילות פנקסים לפי סעיף 146 לפקודת מס הכנסה;
13. ועדת ערר לפי סעיף 10 לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969;
14. ועדת ערר לפי סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארונה כללית), התשל"ו-1976;
15. ועדה למתן היתרים ופטורים לפי סעיף 11 לחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;
16. ועדת ערר לפי סעיף 43 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959;
17. ועדת ערר וועדה לענייני פיצויים ותמלוגים לפי סעיפים 96, 101 ו-109 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967;
18. ועדת ערר לפי סעיף 89 בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963;
19. ועדת קנסות לפי סעיף 41 לחוק המועצות למוצרי פירות וירקות (ייצור וייצוא), התשל"ג-1973;
20. ועדה רפואית וועדה רפואית עליונה לפי חוק שירות ביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986;
21. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992;
22. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007;
23. ועדת עררים לפי סעיף 9 לחוק לפיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994;
24. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 122 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995;
25. ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 212 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995;
26. ועדה רפואית עליונה לפי סעיף 12 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) (נוסח משולב), התשי"ט-1959;
27. ועדה לעררים לעניין מצב תפקודי לפי סעיף 230ב לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995;
28. ועדת עררים לפי סעיף 233 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995;
29. ועדת עררים לפי תקנה 18 לתקנות מס הכנסה (קביעת אחוזי נכות), התש"ם-1979;
30. ועדת עררים לשירותים מיוחדים לפי תקנה 3 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים לשירותים מיוחדים ולילד נכה), התשנ"ה-1995;
31. ועדת עררים לילד נכה לפי תקנה 5 לתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (ועדות עררים לשירותים מיוחדים ולילד נכה), התשנ"ה-1995;
32. ועדה רפואית עליונה לפי סעיף 12א לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.

2. רשויות שבסמכותן לקבוע מוגבלותו של אדם, או זכאותו של אדם עם מוגבלות לשירותי רווחה, שיקום או בריאות
1. ועדה רפואית לפי סעיף 6 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהן, התשנ"ב-1992;
  2. רופא לפי סעיף 7 לחוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007;
  3. ועדת מומחים לפי סעיף 3 לחוק פיצוי נפגעי עירווי דם (נגיף האיידס), התשנ"ג-1992;
  4. ועדה רפואית לפי סעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
  5. ועדה רפואית לפי סעיף 10 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) [נוסח משולב], התשי"ט-1959;
  6. ועדה רפואית לפי סעיף 9 לחוק פיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994;
  7. ועדה רפואית לפי סעיף 212 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
  8. ועדה מקומית לפי סעיף 233 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
  9. ועדה רפואית לפי תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (קביעת אחוזי נכות), התש"ם-1979;
  10. ועדה רפואית לפי סעיף 6 לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954;
  11. ועדות סל שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000;
  12. ועדת אבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים), התשכ"ט-1969.

ח' באדר התשע"ג (18 בפברואר 2013)

(חמ 3-3623)

(2013-1220)

יעקב נאמן
שר המשפטים